

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΚΑΙΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Διπλωματική Εργασία

«ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΑΓΟΡΩΝ
στον Ελληνικό Τραπεζικό Τομέα»

Θεοφανώ Γ. Πρασοπούλου

A.M: ΜΔΟ 1533

Επιβλέπων καθηγητής : Δρ. Παναγιώτης Γ. Αρτίκης

Πειραιάς, Ιούνιος 2018

Παράρτημα Β: Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(περιλαμβάνεται ως ξεχωριστή (δεύτερη) σελίδα στο σώμα της διπλωματικής εργασίας)

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, «Δίκαιο και Οικονομία» με τίτλο, «Οι επιπτώσεις των Συγχωνεύσεων και των Εξαγορών στον Ελληνικό Τραπεζικό Τομέα», έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή/ τριας.....

Όνοματεπώνυμο: Πρασσπούλου Θεοφανώ

Ημερομηνία: 11-06-2018

Αφιέρωση

Στον αείμνηστο παππού μου, Γιάννη.

Περίληψη

Οι Συγχωνεύσεις και οι Εξαγορές είναι ένα σημαντικό «εργαλείο» στρατηγικού σχεδιασμού. Τα τελευταία χρόνια οι επιχειρήσεις ολοένα και περισσότερο υιοθετούν την μέθοδο αυτή, αφενός για να καταφέρουν να μείνουν βιώσιμες απέναντι στον εντεινόμενο ανταγωνισμό που επικρατεί στην παγκόσμια οικονομία και αφετέρου για να αναπτύξουν το χαρτοφυλάκιο των αγαθών και υπηρεσιών τους, τη διεύρυνση των πωλήσεων, των κερδών και των μεριδίων που κατέχουν στον κλάδο ενασχόλησης τους.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετασθεί πολύπλευρα το θέμα των συγχωνεύσεων και εξαγορών των επιχειρήσεων και ειδικότερα στον τομέα των τραπεζικών ιδρυμάτων. Η εργασία αποτελείται από τέσσερα βασικά κεφάλαια, όπου κάθε ένα από αυτά συμβάλλει στην πολύπλευρη αυτή διερεύνηση.

Αρχικά, στο πρώτο κεφάλαιο, εξετάζεται η σημασία και ο ρόλος των τραπεζών στη σύγχρονη οικονομία, το νομικό πλαίσιο που διέπει αυτές, η εξέλιξή τους στον ελλαδικό χώρο, καθώς και οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι ελληνικές τράπεζες στο εξωτερικό. Στο επόμενο κεφάλαιο αναπτύσσονται οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές σε θεωρητικό επίπεδο, οι βασικές κατηγορίες αυτών, το νομοθετικό πλαίσιο και τα «κύματα» των συγχωνεύσεων και εξαγορών από την εμφάνισή τους έως και σήμερα. Το τρίτο κεφάλαιο πρόκειται για ένα αρκετά σημαντικό κεφάλαιο, αφού σε αυτό γίνεται προσέγγιση των συγχωνεύσεων και εξαγορών στον τραπεζικό κλάδο, μελετώνται τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα, οι κίνδυνοι και οι συνέπειες μιας συγχώνευσης ή εξαγοράς, οι μέθοδοι αξιολόγησής των, αλλά και η νομική διαδικασία που ακολουθείται για να πραγματοποιηθεί μία συνένωση μεταξύ τραπεζικών ιδρυμάτων. Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζεται η συγχώνευση της ArIhaBank με την Εμπορική Τράπεζα, οι λόγοι που επιδιώχθηκε η συγχώνευση αυτή, το όραμα της κοινής τράπεζας, καθώς γίνεται και μία τελική αξιολόγηση για το αν και πόσο επιτυχής ήταν, με βάση τα κύρια λογιστικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία των δύο τραπεζών τα τελευταία έτη.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	1
1.1 Η Λειτουργία του Τραπεζικού Συστήματος.....	1
1.2 Νομικό Πλαίσιο Τραπεζικού Συστήματος.....	2
1.3 Ιστορική Αναδρομή των Τραπεζών στην Ελλάδα. Σημαντικά Γεγονότα.....	6
1.4 Σημερινή Κατάσταση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων.....	15
1.5 Διεθνής Δραστηριοποίηση των Ελληνικών Τραπεζών.....	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΟΡΩΝ.....	22
2.1 Εισαγωγή.....	22
2.2 Διακρίσεις Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	24
2.2.1 Γενική Διάκριση.....	24
2.2.2 Ειδικές Διακρίσεις.....	25
2.3 Κατηγορίες και Είδη Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	26
2.4 Τρόποι Αποφυγής Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	29
2.5 Ιστορική Αναδρομή των Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	30
2.6 Νομοθετικό Πλαίσιο. Βασικοί Νόμοι που διέπουν τις Συγχωνεύσεις και Εξαγορές.	34
2.7 Λόγοι Πραγματοποίησης Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ & ΕΞΑΓΟΡΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.....	44
3.1 Εισαγωγή.....	44
3.2 Νομοθετικό Πλαίσιο Συγχωνεύσεων και Εξαγορών στον Τραπεζικό Τομέα και Εποπτεία.....	45
3.3 Πλεονεκτήματα Συγχωνεύσεων και Εξαγορών στον Τραπεζικό Τομέα.....	48

3.4 Μειονεκτήματα Συγχωνεύσεων και Εξαγορών στον Τραπεζικό Τομέα.....	50
3.5 Κίνητρα Συγχωνεύσεων και Εξαγορών των Τραπεζών.....	51
3.6 Κίνδυνοι.....	52
3.7 Παράμετροι Επιτυχίας και Αποτυχίας Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	53
3.8 Μέθοδοι Αξιολόγησης Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ & ALPHABANK.....	60
4.1 Ιστορική Αναδρομή ALPHABANK.....	61
4.2 Ιστορική Αναδρομή ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.....	64
4.3 Χρονικό Συγχώνευσης Εμπορικής Τράπεζας και AlphaBank.....	66
4.3.1 Βασικοί Όροι Συμφωνίας.....	66
4.3.2. Βασικά Στοιχεία της Συναλλαγής.....	69
4.4 Συνέπειες.....	71
4.5 Περίληψη Σχεδίου Σύμβασης.....	73
4.6 Αξιολόγηση Συγχώνευσης βάσει Οικονομικών Στοιχείων.....	76
4.7 Ανακεφαλαίωση.....	83
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	84
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	85
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	88

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία αποτελεί διπλωματική εργασία στα πλαίσια του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δίκαιο και Οικονομία».

Πριν την παρουσίαση της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας, θα ήθελα να ευχαριστήσω αρχικά τον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας μου, κ. Αρτίκη Παναγιώτη για την καθοδήγησή του και την άμεση ανταπόκρισή του σε κάθε προβληματισμό μου. Η βοήθειά του ήταν πολύτιμη και καθοριστική για την ολοκλήρωση της συγγραφής της παρούσας διπλωματικής, αλλά και για τη σωστή τεκμηρίωση των επί μέρους θεμάτων της.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους γονείς μου, Γιώργο και Αγγελική, για την ηθική συμπαράσταση που μου προσέφεραν για την ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού μου και που συνεχίζουν να μου προσφέρουν σε κάθε νέο μου βήμα.

Κατάσταση Πινάκων & Διαγραμμάτων

Πίνακας 1.3-1	Βασικά Μεγέθη Ελληνικών Τραπεζικών Ομίλων Κατά τα Έτη 2010-2015	Σελ. 11
Πίνακας 1.3-2	Στοιχεία για τις 4 Συστημικές Τράπεζες πριν την 3 ^η Ανακεφαλαιοποίηση (31-3-2015)	Σελ. 13
Πίνακα 1.3-3	STRESS TESTS στις 31-10-2015.	Σελ. 13
Πίνακας 1.4-1	Βασικά Μεγέθη Ελληνικών Τραπεζικών Ομίλων Κατά τα Έτη 2016-2017	Σελ. 15
Πίνακας 1.5-1	Διάρθρωση του ενεργητικού και παθητικού των ελληνικών τραπεζικών ομίλων	Σελ. 19
Διάγραμμα 1.5-1	Κατανομή του ενεργητικού των τραπεζικών ομίλων στο εξωτερικό	Σελ. 20
Διάγραμμά 2.1-1	Η Περίπτωση της Εξαγοράς	Σελ. 22
Διάγραμμα 2.1-2	Η Περίπτωση της Συγχώνευσης	Σελ. 22
Διάγραμμα 2.2.1	Κάθετη Ολοκλήρωση	Σελ. 26
Διάγραμμα 3.8.1	Μέθοδοι Αξιολόγησης Σ&Ε	Σελ. 58
Πίνακας 4.6-1	Οικονομικά Στοιχεία AlphaBank 2010-2011	Σελ. 74
Πίνακας 4.6-2	Οικονομικά Στοιχεία AlphaBank&EmporikiBank 2012-2011	Σελ. 75
Πίνακας 4.6-3	Οικονομικά Στοιχεία AlphaBank 2013-2014	Σελ. 77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Η Λειτουργία του Τραπεζικού Συστήματος

Τράπεζα ονομάζεται μία επιχείρηση, η οποία ασχολείται με χρηματικές και πιστωτικές συναλλαγές. Ανάλογα με το είδος της μπορεί να δέχεται καταθέσεις, να χορηγεί δάνεια, να φυλάσσει και να διαχειρίζεται αξιόγραφα, να αναλαμβάνει την πληρωμή για λογαριασμό του πελάτη (Ν. 3601/2007)κ.λ.π. Θέλοντας να δώσουμε έναν ευρύτερο ορισμό για την έννοια «Τράπεζα», θα λέγαμε ότι η τράπεζα είναι ένας οικονομικός διαμεσολαβητής ο οποίος έχει στην κατοχή του στοιχεία ενεργητικού, αλλά εκδίδει τουλάχιστον δύο είδη υποχρεώσεων, συγκεκριμένα μετοχικό κεφάλαιο και δάνεια. Η τράπεζα αποτελεί το βασικό χρηματοοικονομικό διαμεσολαβητή, ανάμεσα σε αποταμιευτές και πιστούχους.

Βέβαια, δεν είναι μόνο ένας διαμεσολαβητής, αλλά είναι το μέσο της ανάπτυξης, αφού η δραστηριότητά της δεν περιορίζεται μόνο στην μεταβίβαση του χρήματος αλλά και στην δημιουργία χρήματος, κάτι που τονίζει την έντονη συμμετοχή της στην οικονομική ανάπτυξη. Η δημιουργία «νέου» χρήματος, μέσω της έκδοσης χρέους, έχει τη μεγαλύτερη οικονομική σημασία, καθώς η νέα αγοραστική δύναμη επιτρέπει την εφαρμογή νέων τεχνολογιών, οι οποίες είναι ο βασικός συντελεστής προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης.¹

Τα τελευταία χρόνια και, κατόπιν βασικών αλλαγών που έχουν επέλθει τόσο στον ευρωπαϊκό όσο και στον διεθνή χρηματοπιστωτικό χώρο, η διάρθρωση του τραπεζικού συστήματος έχει αλλάξει σημαντικά. Η ιδιωτικοποίηση των τραπεζών όλο και αυξάνεται, με αποτέλεσμα το μερίδιό τους στην αγορά να διευρύνεται σε σχέση με τις κρατικές, ενώ η ταυτόχρονη παγκοσμιοποίηση της αγοράς κεφαλαίων και η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη στο χώρο των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής επιτρέπουν στις τράπεζες να εκμεταλλευτούν οικονομίες κλίμακας και φάσματος.

¹ Παπαδάκης Ι., (2004), «Ο ρόλος των τραπεζών και του κανονιστικού πλαισίου τους: Υποδείξεις της οικονομικής θεωρίας», Αθήνα

Αποτέλεσμα αυτού, ήταν η πραγματοποίηση σημαντικών εξαγορών και συγχωνεύσεων, αλλά και η ανάπτυξη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.²

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, αλλά και από τη διεθνή βιβλιογραφία, οι βασικές λειτουργίες της τράπεζας είναι οι εξής:

1. Προσφέρουν μέσα πληρωμών (επιταγές). Μάλιστα, στη σύγχρονη οικονομία η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής γίνεται μέσω του τραπεζικού συστήματος.
2. Μετατρέπουν σχετικά βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους σε σχετικά πιο μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.
3. Ελέγχουν υφιστάμενους και πιθανούς δανειζόμενους.
4. Προσφέρουν ασφάλεια έναντι ξαφνικών μεταβολών στην κατανάλωση.³

Από τα ανωτέρω, παρατηρούμε ότι οι λειτουργίες των τραπεζών είναι κεφαλαιώδους σημασίας, γι' αυτό και οι τράπεζες, τόσο εγχώρια όσο και σε διεθνές επίπεδο ελέγχονται από διάφορους μηχανισμούς (όπως θα δούμε πιο αναλυτικά σε επόμενο κεφάλαιο). Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνουν αφενός να είναι αξιόπιστες και ασφαλείς και αφετέρου, συντελούν στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Τέλος, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η όλη λειτουργία των τραπεζών, βασίζεται στον μετασχηματισμό των βραχυχρόνιων καταθέσεων και των προτιμήσεων των επενδυτών για βραχυχρόνιες τοποθετήσεις σε μακροχρόνια δάνεια χρηματοδότησης των ιδιωτικών επενδύσεων. Ένα υγιές τραπεζικό σύστημα με πρόσβαση στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, μπορεί να γεφυρώσει και να καλύψει το εγχώριο έλλειμμα αποταμίευσης με προσέλκυση δανειακών κεφαλαίων από το εξωτερικό. Συνεπώς, το έλλειμμα εγχώριας αποταμίευσης δεν αποτελεί αυστηρό περιοριστικό παράγοντα για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

1.2 Νομικό Πλαίσιο Τραπεζικού Συστήματος

²Τριαντόπουλος Χρ., (2008), «Εποπτεία τραπεζικού συστήματος. Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο», εκδόσεις Παπαζήση

³ Diamond D.F. & Dybvig P.H., (1983), «Bank runs, Deposit Insurance and Liquidity», Journal Of political Economy, Τεύχος 91, σελ. 401-419.

Το θεσμικό πλαίσιο των Τραπεζών στη χώρα μας άρχισε να διαμορφώνεται με το Νόμο 5076/1931 «περί Ανωνύμων Εταιριών και Τραπεζών», στο άρθρο 10 παρ.1 του οποίου ορίζεται ότι «*Τράπεζα είναι αι επιχειρήσεις αίτινες, ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών, δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών*». Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζών, ωστόσο, είναι μεταβλητό καθώς τα ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να αναπροσαρμόζονται συναρτήσει των θεσμικών μεταβολών που επιβάλλει το επιχειρηματικό περιβάλλον. Κατά συνέπεια, οι τράπεζες λειτουργούν πλέον περισσότερο με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια έχοντας απομακρυνθεί σταδιακά από τον προγενή τους χαρακτήρα, προχωρώντας σε ριζοσπαστικές αποφάσεις, διαμορφώνοντας διαφορετικό προφίλ αναφορικά τόσο με την αποστολή τους και τη λειτουργία τους, όσο και με την οργανωτική δομή και στρατηγική τους. Συνηθίζεται να αναφέρεται, πλέον, ότι μιλάμε για την τράπεζα πολλαπλών δραστηριοτήτων (universalbanking).

Με την δημοσίευση του νόμου 2076/1.8.1992 (Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις), διαμορφώθηκε το θεσμικό πλαίσιο του σύγχρονου ελληνικού τραπεζικού συστήματος, το οποίο υπέστη σημαντικότερες μεταβολές.

Συνοπτικά αναφέρεται πως με το νόμο 2076/1992⁴ :

- Ενσωματώθηκε στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία η κοινοτική νομοθεσία (2η τραπεζική Οδηγία 89/646/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2000/12/εκ).
- Καθορίστηκαν βασικές έννοιες όπως, τι είναι Πιστωτικό Ίδρυμα, Χρηματοδοτικό Ίδρυμα, Μητρική Επιχείρηση, θυγατρική Επιχείρηση, Υποκατάστημα, Κράτος – Μέλος καταγωγής, Κράτος – Μέλος υποδοχής, Ίδια Κεφάλαια, Συντελεστής Φερεγγυότητας.
- Ορίστηκε το πεδίο εφαρμογής του νόμου σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, με εξαίρεση την Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν και λειτουργούν σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. και έχουν ρητά εξαιρεθεί από τις κοινοτικές οδηγίες.
- Καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα.
- Καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις ανάκλησης άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα.

⁴Δρ. Π., Α., Κιόχος, Δρ. Γ., Δ., Παπανικολάου (2008), «ΧΡΗΜΑ – ΠΙΣΤΗ – ΤΡΑΠΕΖΕΣ», εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις ίδρυσης υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων άλλων Κρατών – μελών της Ε.Ε. στην Ελλάδα. 12
- Καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις εγκατάστασης ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε τρίτες χώρες καθώς και η εγκατάσταση στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων, εκτός Ε.Ε., χωρών.
- Οροθετήθηκαν οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος για την άσκηση εποπτείας στα πιστωτικά Ιδρύματα.
- Δημιουργήθηκε κατάλογος των δραστηριοτήτων των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Με το νόμο 3601/2007.

- Ενσωματώθηκαν στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία οι κοινοτικές οδηγίες 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας από τα πιστωτικά ιδρύματα, και 2006/49/EK για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων και επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Αναδιατυπώθηκαν βασικές έννοιες όπως, τι είναι Πιστωτικό Ίδρυμα, Χρηματοδοτικό Ίδρυμα, Άδεια Λειτουργίας, Μητρική Επιχείρηση, θυγατρική Επιχείρηση, Υποκατάστημα, Κράτος – Μέλος καταγωγής, Κράτος – Μέλος υποδοχής, Ίδια Κεφάλαια, Λειτουργικός Κίνδυνος, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού χρήματος, Ηλεκτρονικό Χρήμα.
- Επανακαθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις ανάκλησης άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα.
- Επαναπροσδιορίστηκαν οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος για την άσκηση της εποπτείας στα πιστωτικά ιδρύματα.
- Εμπλουτίστηκε ο κατάλογος των δραστηριοτήτων των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.
- Ορίστηκαν ειδικές ρυθμίσεις για τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος.
- Γίνεται αναφορά στο υπηρεσιακό και επαγγελματικό απόρρητο καθώς και περιγραφή των υποχρεώσεων των προσώπων που είναι επιφορτισμένα με το νόμιμο έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σήμερα, το βασικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, κατ' εφαρμογή των σχετικών οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τίθεται με το νόμο 3601/01.08.2007, με τον οποίο το πλαίσιο λειτουργίας των Τραπεζών προσαρμόζεται στους κανόνες της επιτροπής της Βασιλείας (Βασιλεία II). Σύμφωνα με το νόμο αυτόν, ορίζεται ότι *«Πιστωτικό ίδρυμα είναι η επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων για λογαριασμό της, καθώς και το ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος.»* Σύμφωνα με το νόμο, τα πιστωτικά ιδρύματα ιδρύονται υποχρεωτικά με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας, με εξαίρεση τις συνεταιριστικές τράπεζες που ιδρύονται με τη νομική μορφή των αστικών συνεταιρισμών. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα αναφέρονται αναλυτικά στην τραπεζική οδηγία 2006/48/EK, στον Ν. 3601/2007 και στην οδηγία 2004/39/EK .

Στο Άρθρο 11 του Ν. 3601/2007, αναφέρονται αναλυτικά οι δραστηριότητες των πιστωτικών ιδρυμάτων (κάποιες από τις οποίες αναφέρθηκαν σε προηγούμενη ενότητα). Έτσι, ο κατάλογος των δραστηριοτήτων έχει ως εξής:

1. αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων·
2. χορήγηση δανείων ή λοιπών πιστώσεων συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων
3. χρηματοδοτική μίσθωση (leasing)·
4. πράξεις διενέργειας πληρωμών, περιλαμβανομένης της μεταφοράς κεφαλαίων
5. έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής (πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών)·
6. εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων·
7. συναλλαγές για λογαριασμό του ίδιου του ιδρύματος ή της πελατείας του, που αφορούν: μέσα χρηματαγοράς (αξιόγραφα, πιστοποιητικά καταθέσεων κ.λπ.), συνάλλαγμα, προθεσμιακά συμβόλαια χρηματοπιστωτικών τίτλων ή χρηματοπιστωτικά δικαιώματα, συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συναλλάγματος, κινητές αξίες.
8. συμμετοχές σε εκδόσεις τίτλων και παροχή συναφών υπηρεσιών περιλαμβανομένων ειδικότερα και των υπηρεσιών αναδόχου εκδόσεων τίτλων

9. παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση του κεφαλαίου, τη βιομηχανική στρατηγική και συναφή θέματα παροχής συμβουλών, καθώς και υπηρεσιών στον τομέα της συγχώνευσης και της εξαγοράς επιχειρήσεων·
10. διαμεσολάβηση στις διαπραγματευτικές αγορές
11. διαχείριση χαρτοφυλακίου ή παροχή συμβουλών για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου·
12. φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών·
13. συλλογή και επεξεργασία εμπορικών πληροφοριών, περιλαμβανομένων και των υπηρεσιών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας πελατών·
14. εκμίσθωση θυρίδων
15. έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος και,
16. δραστηριότητες που προβλέπονται στο Ν. 2396/96.

1.3 Ιστορική Αναδρομή των Τραπεζών στην Ελλάδα. Σημαντικά Γεγονότα.

Η ιστορία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, θα μπορούσε να χωριστεί σε τέσσερις περιόδους, με την πρώτη περίοδο να ξεκινάει το 1828 και την ίδρυση της πρώτης κρατικής τράπεζας από τον Ι. Καποδίστρια, την οποία ονόμασε «Εθνική Χρηματική Τράπεζα». Σκοπός της ήταν η συγκέντρωση δανειακών κεφαλαίων με την έκδοση ειδικών ομολόγων. Η προσπάθεια εκείνη δε στέφθηκε με επιτυχία, λόγω του δύσκολου έργου το οποίο είχε αναλάβει και έτσι διακόπτεται το 1835. Στη συνέχεια, η εξέλιξη του ελληνικού τραπεζικού συστήματος ήταν συνυφασμένη με τις ανάλογες εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας και τις αντίστοιχες εξελίξεις στην οργάνωση και δομή των ευρωπαϊκών τραπεζικών συστημάτων, στα οποία έχει βασιστεί και έχει ως πρότυπο.⁵

Ουσιαστικά, η έναρξη του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και η άσκηση τραπεζικής πίστης τοποθετείται στο 1839, χρονιά ίδρυσης της Ιονικής Τράπεζας. Η λειτουργία της Ιονικής Τράπεζας συνεχίστηκε και μετά την απελευθέρωση των Ιονίων και την προσάρτησή τους στην Ελλάδα το 1864, ενώ της παραχωρήθηκε και το εκδοτικό προνόμιο, το οποίο διατήρησε έως το 1920. Η Ιονική Τράπεζα δεν ήταν η μόνη που την εποχή εκείνη διατηρούσε το εκδοτικό προνόμιο. Η τράπεζα Ηπείρου- Θεσσαλίας,

⁵Τομαράς Π., (2003), «Τραπεζικό μάρκετινγκ», Αθήνα, εκδόσεις Νέα έκδοση, σελ. 19

με έτος ίδρυσης το 1881 είχε επίσης εκδοτικό προνόμιο. Επίσης και η Τράπεζα Κρήτης, η οποία ιδρύθηκε το 1889 με έδρα τα Χανιά, είχε δικαίωμα έκδοσης χαρτονομισμάτων στην Κρήτη. Το 1841 είναι ημερομηνία «σταθμός» για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα καθώς ιδρύεται η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποτελεί την **πρώτη** τράπεζα του νεοελληνικού κράτους. Το σημαντικό χαρακτηριστικό της είναι ότι, εκτός από το εκδοτικό προνόμιο που διατηρούσε, λειτουργούσε και ως εμπορική τράπεζα, από την οποία αντλούσαν κεφάλαια οι ελληνικές επιχειρήσεις. Αξίζει να αναφέρουμε και την ίδρυση της Τράπεζας Αθηνών το 1893, η οποία ως μια αμιγώς εμπορική τράπεζα κατάφερε να συνεισφέρει στις ανάγκες των παραγωγικών κλάδων της χώρας έως και το 1953, όποτε και συγχωνεύεται με την Εθνική Τράπεζα. Μέχρι το 1900, παρατηρείται μια έντονη κινητικότητα στον τραπεζικό κλάδο με την ίδρυση αρκετών νέων τραπεζικών ιδρυμάτων, με τα περισσότερα εξ αυτών όμως να μην καταφέρνουν να επιβιώσουν από τις δύσκολες συνθήκες του πολέμου του 1897. Τα ιδρύματα αυτά, λειτουργούσαν είτε ως εμπορικές τράπεζες, είτε ως πιστωτικοί συνεταιρισμοί, είτε και ως ναυτιλιακής ή βιομηχανικής πίστεως. Οι μόνες που επιβίωσαν ήταν η Εθνική, η Ιονική, η Τράπεζα Αθηνών και η Τράπεζα Κρήτης. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ιδρύεται ένας μεγάλος αριθμός τραπεζών, ως αποτέλεσμα των ευνοϊκών συνθηκών που επικρατούσαν στην Ελλάδα μετά το πέρας των Βαλκανικών πολέμων. Ο πληθυσμός της χώρας αυξήθηκε όπως και οι εμπορικές συναλλαγές, κάτι που δημιούργησε έντονη ανάγκη για εξεύρεση κεφαλαίων και πιστωτικών διευκολύνσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από τις τράπεζες αυτές: Τράπεζα Μυτιλήνης (1901), Λαϊκή Τράπεζα Δομοκού (1902), Λαϊκή Τράπεζα (1905), Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος (1907), Τράπεζα Πειραιώς (1916).

Η πρώτη περίοδος λήγει το 1927, όπου ιδρύεται η Τράπεζα της Ελλάδος βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης, η οποία αρχίζει να λειτουργεί τον Μάιο του 1928. Σκοπός της ήταν να συνεισφέρει στην λύση των οικονομικών προβλημάτων που υπήρχαν εκείνη την εποχή και τα οποία πήγαζαν από την παντελή έλλειψη κυβερνητικής μέριμνας και οργανωμένης πολιτικής στον πιστωτικό τομέα. Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι σε γενικές γραμμές η περίοδος 1828-1927 ήταν μία περίοδος οικονομικού φιλελευθερισμού, χωρίς κάποια συγκεκριμένη πολιτική στον πιστωτικό τομέα.

Η επόμενη περίοδος αρχίζει το 1928 και διαρκεί μέχρι και το 1945. Την περίοδο αυτή παρατηρείται αλλαγή του προσανατολισμού του τραπεζικού κλάδου, ο οποίος προσανατολίζεται στην ίδρυση λίγων αλλά μεγάλων ιδρυμάτων και όχι μικρών και τοπικών, οδηγώντας σε μια μεγάλη μείωση του αριθμού των τραπεζικών ιδρυμάτων, αφού από τα περίπου 40 που υπήρχαν, έμειναν μόνο 13. Για πρώτη φορά την περίοδο αυτή παρατηρείται ουσιαστική κρατική πολιτική και δημιουργούνται νόμοι που καθορίζουν τις απαιτήσεις, τα όρια και τις υποχρεώσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Το ίδιο διάστημα έχουμε και την ίδρυση δύο κυβερνητικών οργανισμών, την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος και την Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος.

Η τρίτη περίοδος, η οποία ξεκινάει από το 1946, ενώ και σε αυτή την περίοδο έχουμε έντονη κρατική παρέμβαση στην άσκηση της τραπεζικής πίστης εντός του γενικότερου πλαισίου των σύγχρονων διεθνών αντιλήψεων της αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής. «Εγκαινιάζεται η εισαγωγή ξένων κεφαλαίων και ξένων τραπεζών για να εξυπηρετούνται οι συναλλαγές με το εξωτερικό κεφάλαιο. Όμως, σιγά - σιγά, οι ξένες τράπεζες παίρνουν μερίδιο και από την εσωτερική αγορά. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης της αναπτυξιακής πολιτικής, ιδρύθηκαν ειδικοί οργανισμοί που είχαν ως στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών της τουριστικής και βιομηχανικής πίστης που, εκείνη την εποχή, αποτελούσαν την αιχμή του δόρατος για την οικονομική ανάπτυξη. Ο Οργανισμός Τουριστικής Πίστωσης ιδρύθηκε το 1946, ο Οργανισμός Οικονομικής Ανάπτυξης το 1954 και ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης το 1960. Οι τρεις αυτοί οργανισμοί συγχωνεύτηκαν το 1964 σε έναν ενιαίο κρατικό οργανισμό, με την επωνυμία Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΒΑ). Παρόμοιες προσπάθειες έγιναν και από διάφορες τράπεζες και έτσι ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΕΒΑ) από την Εθνική Τράπεζα το 1963 και η Τράπεζα Επενδύσεων από την Εμπορική Τράπεζα το 1962. Κατά την περίοδο αυτή, εντάθηκαν και συστηματοποιήθηκαν οι έλεγχοι και οι περιορισμοί στο τραπεζικό σύστημα με την ίδρυση της Νομισματικής Επιτροπής, η οποία καθορίζει την νομισματική πολιτική, το υποχρεωτικό ποσοστό καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών στην κεντρική τράπεζα, τα επιτόκια και πολλές άλλες χρηματοπιστωτικές παραμέτρους».⁶

⁶Τομαράς Π., (2003), «Τραπεζικό μάρκετινγκ», Αθήνα, εκδόσεις Νέα έκδοση, σελ. 20.

Η πιστωτική μεταρρύθμιση και ο θεσμικός, λειτουργικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος άρχισαν στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Οι σημαντικότερες εξελίξεις την δεκαετία αυτή είναι η απελευθέρωση των επιτοκίων, η κατάργηση των κατασταλτικών ελέγχων στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων, άνοιγμα του τραπεζικού συστήματος σε νέες κατηγορίες εργασιών και πελατών, διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων στην τραπεζική χρηματοδότηση, κ.α. Η περίοδος λήγει το 1992, μια σημαντική χρονιά καθώς μειώνονται οι υποχρεώσεις τοποθετήσεων των τραπεζών σε έντοκα γραμμάτια του ελληνικού Δημοσίου. Την περίοδο αυτή το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αποτελείται από 25 ελληνικές τράπεζες και 21 υποκαταστήματα ξένων τραπεζών. Από τις 25 ελληνικές τράπεζες, οι 18 είναι καθαρά εμπορικές, 4 εξειδικευμένες (Αγροτική, Εθνική Στεγαστική, Εθνική Κτηματική και Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο) αλλά λόγω των νέων διατάξεων με την απελευθέρωση του συστήματος χάνουν την εξειδίκευσή τους και θα εξομοιωθούν σταδιακά με τις άλλες τράπεζες και 3 επενδυτικές (ΕΤΒΑ, ΕΤΕΒΑ, Επενδύσεων). Από τις 18 εμπορικές τράπεζες οι 9 ελέγχονταν από το κράτος μέσω συμμετοχών πλειοψηφίας (Εθνική, Εμπορική, Ιονική, Κρήτης, Γενική, Αττικής, Κεντρική, Μακεδονίας-Θράκης, Επαγγελματικής Πίστewος) και 9 είναι ιδιωτικές (Πίστewος, Εργασίας, Χίου, Ευρωεπενδυτική, Δωρική, Ασπίς, Interbank, Εγνατία και Πειραιώς που πέρασε στα τέλη του 1991 από τον κρατικό στον ιδιωτικό τομέα, ενώ το 1989 οι καθαρά ιδιωτικές ήταν δύο.

Ως τελευταία περίοδος συναντάται στη βιβλιογραφία η περίοδος που ξεκινάει μετά το 1992 και κρατάει έως σήμερα. Οι τράπεζες πλέον εκδίδουν πιστωτικές κάρτες χωρίς την έγκριση της ΤτΕ, ενώ το 1993 καθορίζονται οι προϋποθέσεις για παροχή άδειας λειτουργίας εταιρειών factoring. Επίσης, λειτουργεί το σύστημα «Τειρεσίας», το οποίο παρέχει στις τράπεζες πληροφορίες σχετικά με την οικονομική συμπεριφορά της πελατείας τους. Το 1994 ολοκληρώνεται η προσπάθεια απελευθέρωσης του πιστωτικού συστήματος, της διασυννοριακής κίνησης βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων, συναλλάγματος και των επιτοκίων. Ο δανεισμός των νοικοκυριών αναπτύσσεται ραγδαία (έως και το 2008). Η χρηματοπιστωτική αυτή απελευθέρωση συνοδεύεται από ολοένα και μεγαλύτερη ενοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος με τα αντίστοιχα των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως, έως το 1997 καταγράφεται ότι λειτουργούσαν 41 εμπορικές τράπεζες στην

Ελλάδα εκ των οποίων 19 ήταν ελληνικών συμφερόντων και 22 ξένων. Έως το 2001 είναι μία περίοδος όπου η Ελλάδα προσπαθεί να προσαρμοστεί και να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να μπει στην Ευρωζώνη, ενώ έχει ήδη συσταθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής. Από 1 Ιανουαρίου 2001 η Ελλάδα συμμετέχει ως μέλος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών στην άσκηση της νομισματικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης που χαράσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας καθώς και της συναλλαγματικής πολιτικής.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, «η κατάσταση στον ελληνικό τραπεζικό χώρο εμφανίζει:

- Αναδιάρθρωση των τραπεζικών προϊόντων, με προσανατολισμό στα νέα εξειδικευμένα τραπεζικά προϊόντα, τα οποία αντικαθιστούν τα παραδοσιακά.
- Ολιγοπωλιακή δομή στο σύστημα διανομής των τραπεζικών υπηρεσιών.
- Άνοιγμα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στον αναπτυσσόμενο χώρο των Βαλκανίων.
- Χαμηλοί τραπεζικοί δείκτες, σε σχέση με τα διεθνή και ευρωπαϊκά δεδομένα». ⁷

Στην πορεία της ελληνικής οικονομίας, το 2010 αποτελεί μια τροχοπέδη χρονιά για τον τραπεζικό κλάδο, λόγω των εξαιρετικά δυσμενών συνθηκών της περιόδου αυτής της κρίσης. Η εγχώρια οικονομική κατάσταση ήταν τέτοια που «πίεζε» τις ελληνικές τράπεζες για ρευστότητα και κερδοφορία, πετυχαίνοντας το αντίθετο του επιθυμητού αποτελέσματος, δηλαδή επιπλέον επιβράδυνση της πιστωτικής επέκτασης (κυρίως λόγω έλλειψης ρευστότητας). Η υποχώρηση των τιμών των μετοχών του τραπεζικού κλάδου, οδήγησε σε πτώση της χρηματιστηριακής αξίας του συνόλου των εισηγμένων ελληνικών εμπορικών τραπεζών. «Τέλος, η αντίληψη που φαίνεται να διαμορφώνεται πλέον είναι ότι η τραπεζική αγορά οδηγείται σε δημιουργία ολιγοπωλίου στο εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα, προς την κατεύθυνση των συγχωνεύσεων και τραπεζών, όπως στην περίπτωση της Eurobank- Alpha, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της νέας πραγματικότητας σε σχέση με τη διασφάλιση ικανοποιητικής ρευστότητας και την κάλυψη της απαιτούμενης κεφαλαιακής επάρκειας.» ⁸

⁷Τομαράς Π., (2003), «Τραπεζικό μάρκετινγκ», εκδόσεις Νέα έκδοση, Αθήνα, σελ. 235

⁸Ξυδώνας, Π., Μαυρωτάς Γ., Ψαρράς Ι., Ζοπουνίδης Κ.(2011),«Διαχείριση Χαρτοφυλακίων με πολλαπλά κριτήρια», εκδόσεις ΚΛΕΙΔΑΡΙΦΜΟΣ

Συμπερασματικά από τα παραπάνω, κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας και λόγω της χρηματοοικονομικής κρίσης που σημειώθηκε στην Ελλάδα, παρατηρήθηκε μια έντονη μείωση των τραπεζικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον ελληνικό χώρο. Από το τέλος του 2010 έως και το 2015 μεσολάβησαν: το PSI, 4 stresstests, 3 ανακεφαλαιοποιήσεις, 2 κύματα εκροής καταθέσεων, σχεδόν δύο φορές ο μηδενισμός της μετοχικής αξίας των τραπεζών, η εξαφάνιση πολλών τραπεζών και η συγκέντρωση του κλάδου σε 4 συστημικές τράπεζες και μια διαρκής αύξηση των NPL's, που σήμερα είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα μαζί με την έλλειψη χρηματοδότησης.

Πίνακας 1.3-1: Βασικά Μεγέθη Ελληνικών Τραπεζικών Ομίλων Κατά τα Έτη 2010-2015
(Πηγή Τράπεζα της Ελλάδος)

Ενεργητικό	2010	%	2015	%	Μεταβολή
ΔΑΝΕΙΑ	306.752	66,7	185.094	53,5	-121.658
ΟΜΟΛΟΓΑ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΕΣ	84.037	18,3	72.262	20,9	-11,775
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ, ΠΑΓΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ	25.803	5,6	71.123	20,6	45.320
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	22.011	4,8	7.830	2,3	-14.181
ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	21.579	4,7	9.460	2,7	-12.119
ΣΥΝΟΛΟ	460.182	100,0	345.469	100,0	-114.413

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2010	%	2015	%	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	251.689	54,7	147.073	42,5	-104.616
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	132.629	28,8	115.442	33,4	-17.186
ΟΜΟΛΟΓΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	23.687	5,1	1.905	0,6	-21.782

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	31.939	6,9	36.925	10,7	4.986
ΛΟΙΠΑ	20.238	4,4	44.424	12,8	24.186
ΣΥΝΟΛΟ	460.182	100,0	345.769	100,0	-114.413

Στις 2.5.2010 η Ελλάδα λαμβάνει το **πρώτο πακέτο βοήθειας**, συνολικού ποσού €110 δις., 80 δισεκατομμύρια ευρώ από τις υπόλοιπες (15) χώρες του Ευρώ και 30 δισεκατομμύρια από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Οι διαπραγματεύσεις για το PSI και το δεύτερο πακέτο οικονομικής βοήθειας έγιναν από τον Νοέμβριο του 2010 έως τον Φεβρουάριο του 2011. Με τα χρήματα του δεύτερου αυτού πακέτου, προικοδοτήθηκε το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας με €50 δις, το οποίο διοχέτευσε τα €39 δις για εκκαθάριση και ανακεφαλοποίηση των υγιών τραπεζών.

Η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ), το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (European Financial Stability Facility/ EFSF)⁹, επέβαλε στις τράπεζες που αναζητούσαν την ανακεφαλοποίηση, να καταθέσουν ένα σχέδιο βιωσιμότητας στην τράπεζα της Ελλάδος. Έτσι, όσες τράπεζες κρίθηκαν βιώσιμες, άντλησαν κεφάλαια από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) με αντάλλαγμα να δίνουν στο Δημόσιο κοινές με αναστολή ψήφου μετοχές (εκτός εάν η ιδιωτική συμμετοχή στην αύξηση κεφαλαίου ήταν κάτω από ένα ελάχιστο όριο του 10%, οπότε η ανακεφαλαιοποίηση γίνεται με κοινές με ψήφο –ουσιαστικά δηλαδή με προσωρινή κρατικοποίηση της τράπεζας) ή ομολογιακά δάνεια τα οποία, εάν μετά τα 5 χρόνια περιθώριο δεν μπορούσε η τράπεζα να ανταπεξέλθει, μετατρέπονταν σε κοινές με

⁹Το EFSF δημιουργήθηκε τον Μάιο του 2010 με δυνατότητα παροχής δανείων €440 δις.

ψήφο για το Δημόσιο. Από την άλλη, όσες τράπεζες δεν είχαν βιώσιμο σχέδιο, εκκαθαρίζονταν με διαχωρισμό σε δύο κομμάτια με το κακό κομμάτι να περνάει στο Δημόσιο, ενώ το καλό πρακτικά συνήθως εξαγοραζόταν από κάποια άλλη τράπεζα (περίπτωση ΑΤΕ).¹⁰

Η κατάληξη των ανωτέρω, ήταν να κριθούν βιώσιμες, σε πρώτη φάση, μόνο 4 τράπεζες (Εθνική, Πειραιώς, Alpha, Eurobank), οι οποίες έχουν περίπου το 92% των δανείων και του ενεργητικού.

Στην πρώτη ανακεφαλοποίηση το 2013, οι 3 από τις 4 συστημικές τράπεζες προσέλκυσαν νέους ιδιώτες- μετόχους και €3,1 δις, ενώ η 4^η (Eurobank) κεφαλαιοποιήθηκε πλήρως από το ΤΧΣ.

Στις 6.03.2014 ανακοινώθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος τα αποτελέσματα Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (stresstests) για τον Ελληνικό Τραπεζικό Τομέα, που έδειξαν επιπλέον συνολική κεφαλαιακή ανάγκη €6,4 δις. Έτσι οδηγούμαστε στη δεύτερη ανακεφαλοποίηση συστημικών τραπεζών με άντληση κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα που φτάνουν τα €8,2 δις, περισσότερα από τα απαιτούμενα. Ως συνέπεια, η Eurobank να υπεισέρχεται υπό τον πλήρη έλεγχο των ιδιωτών και να έχει τη μικρότερη κρατική συμμετοχή ανάμεσα στις 4 συστημικές τράπεζες.

Πίνακας 1.3-2: Στοιχεία για τις 4 ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ πριν την 3^η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ (31-3-2015)

Πηγή: Ανακοινώσεις αποτελεσμάτων 2015Q1 Research

	Group Assets € bn.	Group Net Loans €bn.	Group Deposits € bn.	Group RWA € bn.	CET1 (€ bn) %RWA	ο/ς ΔΤΨ (€βν.) %ΨΕΤ1
NBG	119.3	62.9	55.4	64.1	5.6 8.7%	3.4 60%
Piraeus	88.5	55.7	40.5	56.7	6.3 11.1%	3.5 55%
Eurobank	77.5	42.9	30.0	39.5	4.0 10.2%	3.2 80%
ALPHA	73.0	49.7	30.7	54.7	6.9 12.6%	2.7 40%

¹⁰«ΤΟ ΒΗΜΑ», 31-8-2012

Το 2015 στερεύει και ο Διεθνής Διατραπεζικός Δανεισμός των Εγχώριων Τραπεζών. Την περίοδο αυτή παρατηρείται νέα εκροή καταθέσεων από Έλληνες, άρνηση των ξένων να δανείσουν τις ελληνικές τράπεζες ενώ η ΕΚΤ σταματάει να δέχεται τα ενέχυρα των ελληνικών τραπεζών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την εκτίναξη εκ νέου της εξάρτησης της χώρας από το Ευρωσύστημα και κυρίως τον πιο ακριβό δανεισμό των ελληνικών τραπεζών από τον έκτακτο μηχανισμό χρηματοδότησης της Τράπεζας της Ελλάδος (ΕΛΑ). Πιο συγκεκριμένα, αντί για ανάπτυξη 2,9%, έρχεται νέα ύφεση με κατακόρυφη πτώση των τιμών των τραπεζικών μετοχών και συνεπώς μεγάλες απώλειες του ΤΧΣ, πάνω από €20δισ. Το νέο πακέτο οικονομικής βοήθειας προορίζει €25 δισ αποκλειστικά για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Η Alpha και η Eurobank βρίσκουν ιδιωτικά κεφάλαια και για το δυσμενές σενάριο, ενώ η Εθνική και η Πειραιώς χρειάζονται νέα κεφάλαια από το ΤΧΣ. Επίσης, τον Οκτώβριο του 2015 η ΕΚΤ ανακοινώνει νέο Έλεγχο Στοιχείων Ενεργητικού (ΑQR) και άσκηση προσομοίωσης. Μετά την τρίτη ανακεφαλαιοποίηση, η συμμετοχή του ΤΧΣ περιορίζεται σε 40% για την ΕΤΕ, 26,4% για την Τράπεζα Πειραιώς, 11% για την Alpha και 2,45 για την Eurobank.

Πίνακας 1.3-3: STRESS TESTS στις 31-10-2015.

Τράπεζα	Κεφαλαίου CET1 πριν το ΑQR Ιουνιος 2015 (%)	Επίδραση του ΑQR		Βασικό Σενάριο		Σενάριο Δυσμενών Εξελίξεων	
		Κεφαλαίου CET1 μετά το ΑQR Ιουνιος 2015(%)	Υπέρρηση Κεφαλαίων έναντι 9,5% μετά τον ΑQR. (εκατ. Ευρώ)	Κεφαλαίου CET1 μετά το βασικό σενάριο (%)	Υπέρρηση Κεφαλαίων έναντι 9,5% μετά την άσκησης προσομοίωσης (εκατ. Ευρώ)	Κεφαλαίου CET1 μετά το σενάριο δυσμενών εξελίξεων (%)	Υπέρρηση Κεφαλαίων έναντι 8% μετά την άσκησης προσομοίωσης. (εκατ. Ευρώ)
Alpha	12,7	9,6	0	9,0	263	2,1	2.743
Eurobank	13,7	8,6	339	8,6	339	1,3	2.122
ΕΤΕ	11,6	8,1	831	6,8	1.576	-0,2	4.602
Πειραιώς	10,8	5,5	2.188	5,2	2.213	-2,4	4.933
Σύνολο	12,1	7,9	3.358	7,6	4.391	0,1	14.401

1.4Σημερινή Κατάσταση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

Κατά τη διάρκεια του 2017 οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη διάρθρωση του ενεργητικού και του παθητικού του ελληνικού τραπεζικού τομέα παρέμειναν οι ίδιοι με εκείνους του 2016, δηλαδή η μείωση του δανεισμού από το Ευρωσύστημα, η αποεπένδυση των συστημικών τραπεζών από τις μη βασικές δραστηριότητές τους και η εξυγίανση του δανειακού χαρτοφυλακίου. Την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017, το ενεργητικό των ελληνικών εμπορικών τραπεζικών ομίλων μειώθηκε κατά 11,8% (δηλαδή κατά 35,2 δισεκ. ευρώ) και διαμορφώθηκε σε 262,6 δισεκ. Η μείωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο

α) Στη μείωση κατά 24,0 δισεκ. ευρώ του χαρτοφυλακίου ομολόγων, λόγω της πώλησης ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ΕΜΣ) στο πλαίσιο της εφαρμογής των βραχυπρόθεσμων μέτρων για την ελάφρυνση του δημοσίου χρέους. Σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση ανταλλαγής ομολόγων, τα ομόλογα εκδόσεως ΕΤΧΣ και ΕΜΣ που κατέχουν οι τράπεζες ανταλλάσσονται σταδιακά με ίσης ονομαστικής αξίας μακροχρόνια ομόλογα σταθερού επιτοκίου εκδόσεως ΕΤΧΣ και ΕΜΣ αντίστοιχα, τα οποία θα επαναγοράζονται εντός ενός μήνα από το ΕΤΧΣ και το ΕΜΣ αντίστοιχα έναντι καταβολής μετρητών. Το μερίδιό του χαρτοφυλακίου ομολόγων στο συνολικό ενεργητικό μειώθηκε κατά έξι ποσοστιαίες μονάδες (Σεπτέμβριος 2017: 13,4%, Δεκέμβριος 2016: 19,8%).

β) Στη μείωση του υπολοίπου των δανείων μετά από προβλέψεις κατά 10,9 δισεκ. ευρώ λόγω της διενέργειας διαγραφών και της σταδιακής απομόχλευσης. Ωστόσο, διευρύνθηκε η συμμετοχή τους ως ποσοστό του ενεργητικού (Σεπτέμβριος 2017: 64,3%, Δεκέμβριος 2016: 60,4%).

Η μείωση του υπολοίπου των δανείων οφείλεται εν μέρει στη λογιστική αναταξινόμηση δανειακών χαρτοφυλακίων με μεταφορά τους στα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, τα οποία αυξήθηκαν κατά 3,4 δισεκ. ευρώ με αποτέλεσμα να διπλασιαστεί το μερίδιό τους ως ποσοστό του ενεργητικού (Σεπτέμβριος 2017: 3,0%, Δεκέμβριος 2016: 1,5%). Η αύξηση αυτή οφείλεται σε νέες προγραμματισμένες πωλήσεις θυγατρικών των συστημικών τραπεζών στην Ελλάδα (π.χ. Ανώνυμες Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία, ασφαλιστικές εταιρείες) και στο εξωτερικό

στο πλαίσιο της εφαρμογής των εγκεκριμένων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού σχεδίων αναδιάρθρωσης.

Από την πλευρά του παθητικού, η μείωσή του κατά 35,2 δισεκ. ευρώ οφείλεται κυρίως:

α) Στη μείωση των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα κατά 30,9 δισεκ. ευρώ, οι οποίες μειώθηκαν και ως ποσοστό του παθητικού (Σεπτέμβριος 2017: 21,5%, Δεκέμβριος 2016: 29,3%). Η εξέλιξη αυτή ήταν αποτέλεσμα κυρίως της μείωσης της χρηματοδότησης των τραπεζών από το Ευρωσύστημα λόγω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων έκδοσης ΕΤΧΣ και ΕΜΣ και της απομόχλευσης του δανειακού χαρτοφυλακίου.

β) Στη μείωση των καταθέσεων πελατών κατά 2,1 δισεκ. ευρώ, οι οποίες παρά τη μείωσή τους ως απόλυτο μέγεθος αυξήθηκαν ως ποσοστό του παθητικού (Σεπτέμβριος 2017: 57,8%, Δεκέμβριος 2016: 51,6%). Παράλληλα, οι υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση αυξήθηκαν κατά 2,7 δισεκ. ευρώ, λόγω της σταδιακής αποεπένδυσης των τραπεζών από τις μη βασικές δραστηριότητές τους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στην υπό εξέταση περίοδο, οι ασφαλιστικές προβλέψεις της Εθνικής Ασφαλιστικής αντιπροσωπεύουν 2,2 δισεκ. ευρώ από τη μεταβολή αυτή.¹¹

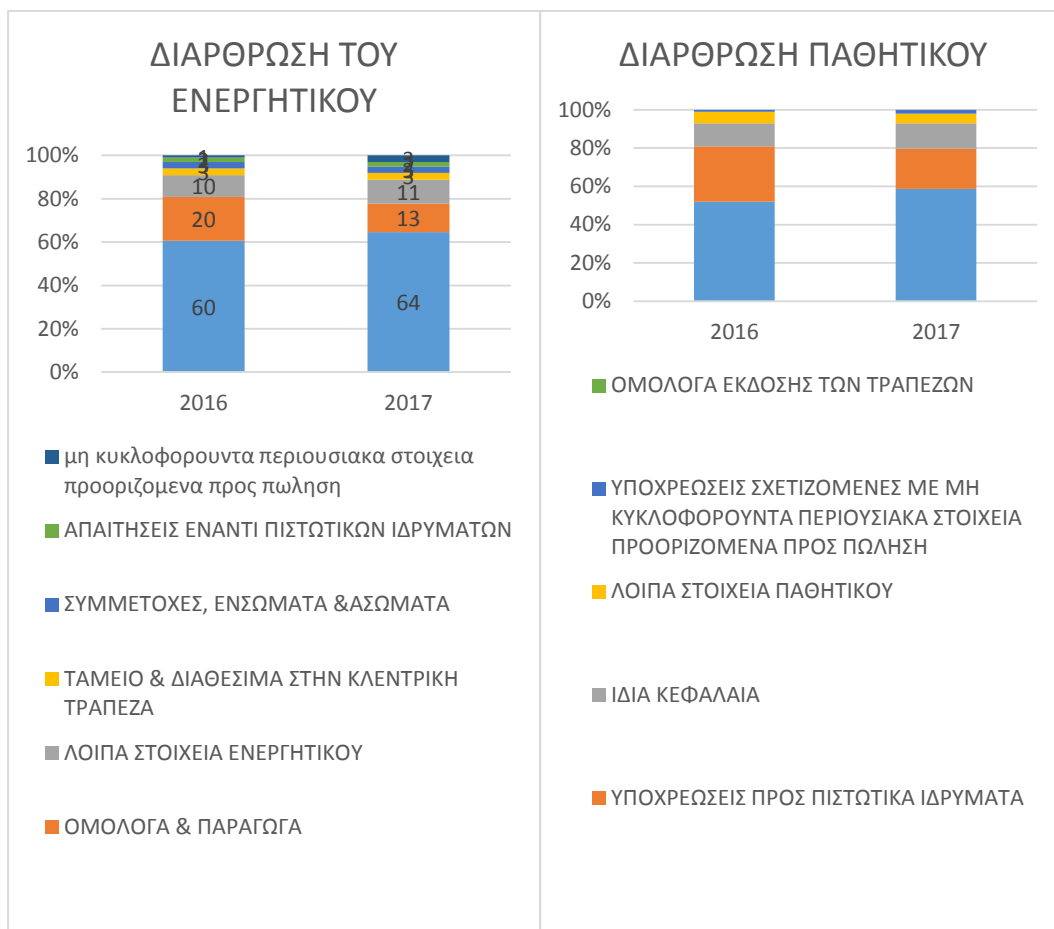
Πίνακας 1.4-1:ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΟΜΙΛΩΝ 2016-2017

Ενεργητικό	2016	%	Σεπτ. 2017	%	Μεταβολή
Ταμείο και διαθέσιμα στην κεντρική τράπεζα	7.730	2,6	7.098	2,7	-632
Απαιτήσεις έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων	7.717	2,4	6.164	2,3	-1.014
Δάνεια	179.907	60,4	168.946	64,3	-10.945
Ομόλογα και παράγωγα	59.112	19,8	35.068	13,4	-24.044
Συμμετοχές, ενσώματα και ασώματα	9.249	3,1	7.748	2,9	-1.601
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	4.370	1,5	7.813	3,0	3.443
Λοιπά ενεργητικού στοιχεία	30.314	10,2	29.804	11,3	-422
Σύνολο	297.86	100	262.640	100	-35.214

¹¹ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

	0				
--	---	--	--	--	--

Παθητικό	2016	%	Σεπτ. 2017	%	Μεταβολή
Καταθέσεις Πελατών	153.782	51,7	151.682	57,8	-2.100
Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	87.363	29,3	56.454	21,5	-30.909
Ομόλογα Έκδοσης των Τραπεζών	1.521	0,5	1.112	0,4	-409
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.408	1,1	6.120	2,3	2712
Λοιπά	16.884	5,7	12.731	4,8	-4.135
Ίδια Κεφάλαια	34.902	11,7	34.541	13,2	-373
Σύνολο	297.860	100	262.640	100	-35.214

Διάγραμμα 1.41: Διάρθρωση του ενεργητικού και παθητικού των ελληνικών τραπεζικών ομίλων

1.5 Διεθνής Δραστηριοποίηση των Ελληνικών Τραπεζών.

Το 2017 η τάση συρρίκνωσης των διεθνών δραστηριοτήτων των ελληνικών τραπεζικών ομίλων περιορίστηκε. Στο πλαίσιο εφαρμογής των εγκεκριμένων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίων αναδιάρθρωσής τους, η Alpha Bank αποχώρησε από την αγορά της Σερβίας και η Εθνική Τράπεζα από τη Ρουμανία ενώ το Νοέμβριο του 2017 η Eurobank ανακοίνωσε την αποεπένδυσή της από τη Ρουμανία. Το ενεργητικό των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό ανήλθε το Σεπτέμβριο του 2017 σε 34,3 δισεκ. ευρώ, μειωμένο μεν κατά 10% σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2016, αλλά καταγράφηκε οριακή αύξηση στο μερίδιο των διεθνών δραστηριοτήτων στο συνολικό ενεργητικό σε ενοποιημένη βάση (Σεπτέμβριος 2017: 13,1%, Δεκέμβριος 2016: 12,8%). Ως προς τη γεωγραφική κατανομή, η Νοτιοανατολική Ευρώπη (ΝΑ Ευρώπη) αντιπροσωπεύει το 78% του

συνολικού ενεργητικού των διεθνών δραστηριοτήτων με κυριότερη παρουσία στην Κύπρο, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία. Τα χρηματοοικονομικά κέντρα, δηλαδή το Ηνωμένο Βασίλειο, το Λουξεμβούργο και η Γερμανία, αντιπροσωπεύουν το 20%, με τη μεγαλύτερη παρουσία να εμφανίζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το μερίδιο της ΝΑ Ευρώπης στις καταθέσεις και στα δάνεια εξωτερικού είναι ακόμη μεγαλύτερο (86,7% και 86,8% αντίστοιχα), όπου συγκεντρώνεται και ο μεγαλύτερος αριθμός υπηρεσιακών μονάδων και προσωπικού. Οι διεθνείς δραστηριότητες παρέμειναν κερδοφόρες.

Την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου του 2017 τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 167 εκατ. ευρώ (έναντι 155 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2016 σε συγκρίσιμη βάση). Κερδοφόρες ήταν οι δραστηριότητες σε Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, Ρουμανία και Σερβία, ενώ ζημιογόνες σε Αλβανία, Αίγυπτο και Ουκρανία. Επισημαίνεται ότι η σταδιακή αποεπένδυση από θυγατρικές εξωτερικού είχε ως αποτέλεσμα τη διαχρονική συρρίκνωση των εσόδων και των κερδών από τις διεθνείς δραστηριότητες (για παράδειγμα την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου του 2016 τα κέρδη ανέρχονταν σε 202 εκατ.). Η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου βελτιώθηκε. Τα δάνεια σε καθυστέρηση ανήλθαν σε 6,5 δισεκ. ευρώ (μειωμένα κατά 3% σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2016 σε συγκρίσιμη βάση), αντιπροσωπεύοντας το 26% του δανειακού χαρτοφυλακίου το Σεπτέμβριο του 2017.

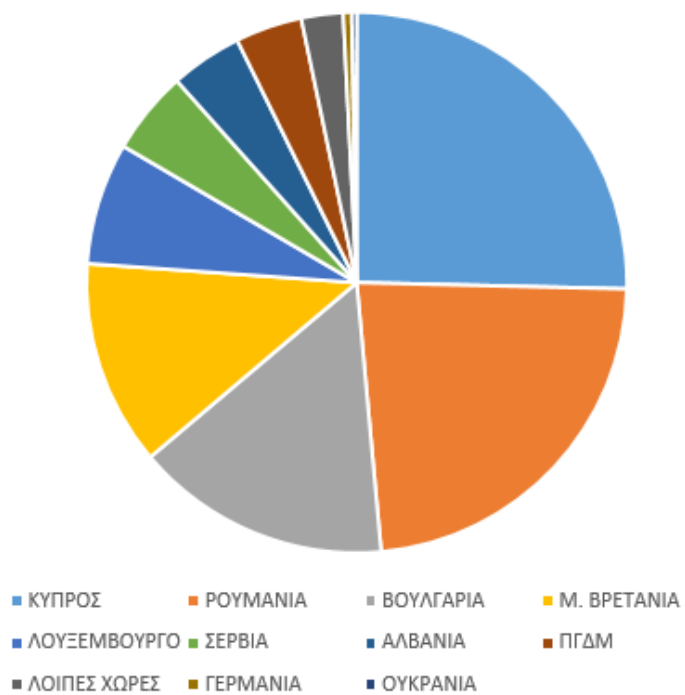
Αναλυτικότερα, το ποσοστό δανείων σε καθυστέρηση στο σύνολο των δανείων για τα επιχειρηματικά δάνεια ανέρχεται σε 27%, για τα στεγαστικά δάνεια σε 26% και για τα καταναλωτικά δάνεια σε 14%. Τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2016 εμφάνισαν τα επιχειρηματικά δάνεια σε καθυστέρηση (-7% σε συγκρίσιμη βάση). Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση από συσσωρευμένες προβλέψεις ανήλθε σε 70% (Δεκέμβριος 2016: 69%). Όσον αφορά τη ρευστότητα, ο δείκτης δάνεια προς καταθέσεις βελτιώθηκε (Σεπτέμβριος 2017: 1,13%, Δεκέμβριος 2016: 1,17%). Αναλυτικότερα, οι καταθέσεις εμφάνισαν οριακή μείωση κατά 0,7% σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2016 σε συγκρίσιμη βάση, ενώ οι χορηγήσεις μειώθηκαν κατά 4% σε συγκρίσιμη βάση. Θετική εξέλιξη αποτελεί η μείωση της καθαρής χρηματοδότησης από τις μητρικές κατά 53% σε σχέση με το Δεκέμβριο 2016 σε συγκρίσιμη βάση. Οι προοπτικές για την κερδοφορία, τη ρευστότητα και την ποιότητα χαρτοφυλακίου των διεθνών δραστηριοτήτων διαγράφονται θετικές, λαμβάνοντας

υπόψη τους υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης των χωρών της ΝΑ Ευρώπης και τη σταδιακή επικέντρωση των ελληνικών τραπεζών σε συγκεκριμένες αγορές.

Πίνακας 1.5-1: ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΟΜΙΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ (ΣΕΠΤ. 2017)

ΧΩΡΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΟΜΙΛΩΝ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΔΑΝΕΙΑ(ΑΠ Ο ΠΡΟΒΛΕΨΕΙ Σ)	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ Σ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	26.613	21.237	18.400	954	13.965
ΑΛΒΑΝΙΑ	1.494	784	1.152	99	1.156
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	5.243	3.548	4.111	246	3.234
ΚΥΠΡΟΣ	8.707	7.529	6.711	43	1.251
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	91	72	48	17	431
ΠΓΔΜ	1.385	1.072	1.114	66	1.042
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	7.964	6.794	4.705	376	5.168
ΣΕΡΒΙΑ	1.729	1.438	1.007	107	1.683
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	6.889	2.700	2.523	6	223
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	168	15	134	1	12
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	2.491	453	1.211	1	85
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	4.230	2.232	1.178	4	126
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	847	558	333	18	259

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.5-1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΟΜΙΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΟΡΩΝ

2.1 Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε πως οι επιχειρήσεις προκειμένου να παραμείνουν βιώσιμες, ή και να αυξήσουν την αξία τους, καταφεύγουν σε μακροπρόθεσμες στρατηγικές σχεδιασμού. Τέτοιες στρατηγικές είναι οι Συγχωνεύσεις και οι Εξαγορές (Σ&Ε). Στην εγχώρια αγορά, συναντάμε συχνά επιχειρήσεις, οι οποίες προκειμένου να αυξήσουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα και να αποκτήσουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά, προβαίνουν σε συγχωνεύσεις και εξαγορές. Κυρίως στον τραπεζικό κλάδο, τον οποίο θα μελετήσουμε στη συνέχεια, η τακτική αυτή έχει αποκτήσει ιδιαίτερη θέση τα τελευταία δέκα χρόνια.

Πιο αναλυτικά, η **εξαγορά** (Acquisition /Takeover¹²) είναι μια διαδικασία κατά την οποία, η επιχείρηση έχει ως στόχο να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά, μειώνοντας τον ανταγωνισμό και οδηγώντας σε αυξημένες πωλήσεις και κέρδη για την ίδια. Συνεπώς, εξαγορά έχουμε όταν μια επιχείρηση (εξαγοράζουσα) αγοράζει τα περιουσιακά στοιχεία/ μετοχές μιας άλλης εταιρίας (εξαγοραζόμενη) προκειμένου να αναλάβει τον ουσιαστικό έλεγχο της δεύτερης. Η εξαγορά μπορεί να είναι ολική, όταν η εξαγοράζουσα επιχείρηση αγοράζει εξ ολοκλήρου την εξαγοραζόμενη επιχείρηση, ή να είναι μερική, όταν την αγοράζει κατά το μεγαλύτερο ποσοστό της. Και στις δύο περιπτώσεις η εξαγοραζόμενη επιχείρηση μετατρέπεται σε θυγατρική εταιρία της εξαγοράζουσας.

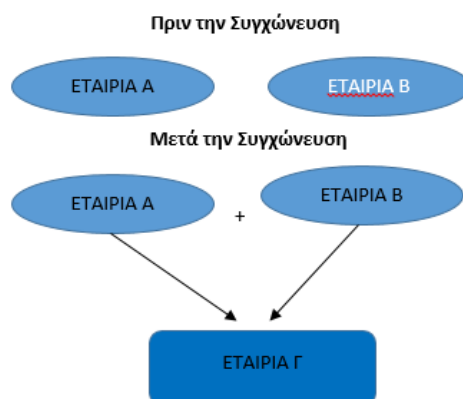
Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της εξαγοραζόμενης εταιρίας στην εξαγοράζουσα πραγματοποιείται είτε με καταβολή μετρητών, είτε με αγορά/ ανταλλαγή μετοχών, είτε και με έναν συνδυασμό των ανωτέρω. Οι εξαγορές γίνονται συνήθως, όταν η επιχείρηση που πρόκειται να προβεί σε αγορά θεωρεί ότι το να αγοράσει μια άλλη επιχείρηση είναι πιο κερδοφόρο και συμφέρον από το να ιδρύσει μία νέα από την αρχή.

¹²Η ορολογία Takeoverαφορά στην εξαγορά μιας επιχείρησης από μία άλλη αρκετά μεγαλύτερη.

Διάγραμμα 2.1-1: Η Περίπτωση της Εξαγοράς

Συγχώνευση (Merger) έχουμε όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ενοποιούνται σε μία νέα νομική οντότητα. Για να συμβεί αυτό, η μία ή και οι δύο επιχειρήσεις «λύονται» (χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση) και μεταβιβάζουν το σύνολο των περιουσιακών τους στοιχείων σε μία τρίτη επιχείρηση, η οποία είτε προϋπάρχει, είτε δημιουργείται για αυτό το σκοπό. Τα περιουσιακά στοιχεία της μίας επιχείρησης- απορροφώμενη (συνήθως της μικρότερης) μεταβιβάζονται στην άλλη επιχείρηση- απορροφώσα. Η ανωτέρω μεταβίβαση επιτυγχάνεται έναντι ανταλλάγματος για τους μετόχους κάθε εκάστης επιχείρησης που λύεται και μεταβιβάζει τα περιουσιακά της στοιχεία.

Διάγραμμα 2.1-2: Η Περίπτωση της Συγχώνευσης

Οι βασικές διαφορές μεταξύ των συγχωνεύσεων και των εξαγορών είναι:

α) Το είδος ανταλλάγματος που προσφέρεται για την πραγματοποίησή τους. Στις συγχωνεύσεις, οι μέτοχοι μπορούν να λάβουν σαν αντάλλαγμα μερίδια συμμετοχής, ενώ στις εξαγορές το αντάλλαγμα δεν μπορεί να είναι μετοχές παρά μόνο ορισμένο χρηματικό αντίτιμο. Όταν το αντίτιμο αυτό υπερβαίνει το 10% (που προβλέπει το άρθρο 68

του Ν. 2190/1920), καθορίζει την ύπαρξη πράξη εξαγοράς, ενώ σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή ποσοστό μικρότερο του 10%, θεωρείται ότι υφίσταται πράξη συγχώνευσης.

β) Η δυνατότητα που έχουν οι μέτοχοι της επιχείρησης που εξαγοράζεται ή συγχωνεύεται να επηρεάσουν τη διοίκηση του νέου οργανισμού. Στην περίπτωση της συγχώνευσης, οι παλαιοί μέτοχοι μπορούν να συμμετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης μέσω του αριθμού μετοχών που κατέχουν. Σε περίπτωση μάλιστα που ο αριθμός των μετοχών είναι αρκετά μεγάλος, τότε οι παλαιοί μέτοχοι θα μπορούν να επηρεάσουν σε μεγάλο ποσοστό την διαχείριση της νέας επιχείρησης. Στην περίπτωση όμως της εξαγοράς, οι παλαιοί μέτοχοι δεν έχουν αυτό το δικαίωμα, αφού οι μετοχές αυτές έχουν ακυρωθεί.

2.2 Διακρίσεις Συγχωνεύσεων και Εξαγορών

2.2.1 Γενική Διάκριση

Οι Σ&Ε, όπως προαναφέρθηκε, είναι «συμφωνίες» μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων, που έχουν ως σκοπό να μεταβάλλουν τη διάρθρωση των επιχειρήσεων αυτών αλλά και της αγοράς μέσα στην οποία δρουν.

Η ελληνική βιβλιογραφία παρουσιάζει τους βασικούς τρόπους ενοποίησης των επιχειρήσεων:

i. Με Απορρόφηση (Merger by Absorption).

Η απορροφούσα επιχείρηση διατηρεί την επωνυμία και την οντότητά της, ενώ σε αυτή περιέρχονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της απορροφώμενης επιχείρησης, η οποία παύει και να υφίσταται ως ξεχωριστή οντότητα, μετά τη συγχώνευση.

ii. Με Σύσταση νέας Εταιρίας (Merger by Consolidation).

Στην περίπτωση αυτή γίνεται συνένωση δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων σε μία νέα κοινή, με προϋπόθεση την παύση της προηγούμενης νομικής ύπαρξης τόσο της αποκτούσας όσο και της εξαγοραζόμενης εταιρίας.

iii. Απορρόφηση Ανώνυμης εταιρείας από άλλη Ανώνυμη εταιρεία που κατέχει το 100% των μετοχών της.

Θα λέγαμε ότι πρόκειται για μια πιο απλή μορφή της Συγχώνευσης με απορρόφηση. Σε αυτή την περίπτωση, τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων της

απορροφούμενης εταιρείας μεταφέρονται στον ισολογισμό της απορροφούσας. Η τελευταία δεν αυξάνει το κεφάλαιο της, επομένως δεν εκδίδονται νέες μετοχές.

iv. Μεξαγορά (Merger by Acquisition).

Η εξαγοραζόμενη επιχείρηση μεταβιβάζει στην εξαγοράζουσα εξ ολοκλήρου ή το πλειοψηφικό μέρος των περιουσιακών της στοιχείων, των απαιτήσεων της έναντι τρίτων και των υποχρεώσεων της, με την καταβολή μετρητών, είτε με αγορά και ανταλλαγή μετοχών. Στην περίπτωση της εξαγοράς και όπως έχει παρατηρηθεί σε αρκετές περιπτώσεις, η εξαγοράζουσα επιχείρηση, ακόμα και αν κατέχει ένα πολύ μικρό ποσοστό μετοχών ή της συνολικής ιδιοκτησίας, μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τις επιλογές της εξαγοραζόμενης.

2.2.2 Ειδικές Διακρίσεις

Άλλες δύο διακρίσεις επιχειρηματικών μετατροπών που αποτελούν πιο ειδικές μορφές Σ&Ε είναι η εξαγορά από στελέχη και η εξαγορά με δανεισμό.

Η **εξαγορά από στελέχη** (MBOs- ManagementBuy-Outs) πραγματοποιείται από ομάδα του management της εταιρίας ή από ομάδα επενδυτών. Συνήθως επιχειρήσει μεγάλου οικονομικού μεγέθους εξαγοράζουν το στελεχιακό δυναμικό μιας μικρότερης επιχείρησης με σκοπό τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την ευελιξία και την μεγαλύτερη εξειδίκευση.

Η **εξαγορά με δανεισμό** (LBOs- LeveragedBuy-Outs), είναι η εξαγορά με χρηματοδότηση που προέρχεται από δανειακά κεφάλαια. Η μοχλευμένη εξαγορά, όπως αλλιώς ονομάζεται, είναι ένας ιδιαίτερα επιθετικός τρόπος επέκτασης αφού η εξαγοράζουσα επιχείρηση προβαίνει σε τραπεζικό δανεισμό τουλάχιστον 75% προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της σε κεφάλαιο.¹³

Μια άλλη μορφή εταιρικών μετασχηματισμών είναι **οι αποσχίσεις** (divestments), που συχνά ακολουθούν τις κινήσεις των Σ&Ε, στοχεύοντας στη μεγιστοποίηση της απόδοσης των οικονομικών μονάδων που ενοποιούνται σύμφωνα με χρηματοοικονομική ή στρατηγική λογική. Σύμφωνα με τους Weston et al. (2004), διακρίνονται σε:

¹³Η μόχλευση (leverage) είναι δανειακά χρήματα που δίνονται σε έναν επενδυτή από μία τράπεζα ή έναν broker για να αυξήσει τον όγκο μιας επένδυσης. (<http://www.ependysopedia.gr/leverage>)

- Sell-offs, δηλαδή αποσχίσεις τμημάτων ή επιχειρηματικών μονάδων.
- Spin- offs, δηλαδή απόσχιση θυγατρικής από μητρική και δημιουργίας νέας ανεξάρτητης.
- Split- offs, δηλαδή μεταβίβαση των μετοχών της θυγατρικής σε κάποιους από τους μετόχους της μητρικής, μέσω ανταλλαγής των μετοχών που κατέχουν στη μητρική.
- Splitups, δηλαδή η μητρική εταιρία διαμελίζεται σε πολλές ξεχωριστές εταιρείες μέσω μιας αλυσίδας αποσκιρτήσεων και παύει να υφίσταται και τέλος,
- Carve- outs, δηλαδή η μητρική εταιρία μειώνει το ποσοστό ιδιοκτησίας της σε θυγατρική, παραιτούμενη των δικαιωμάτων της σε ΑΜΚ δια δημόσιας εγγραφής της θυγατρικής της.

2.3 Κατηγορίες και Είδη Συγχωνεύσεων και Εξαγορών

Με βάση τη συσχέτιση του κλάδου δραστηριότητας των επιχειρήσεων, ή αλλιώς με το βαθμό ολοκλήρωσής τους, οι Σ&Ε οδηγούν σε οριζόντια ολοκλήρωση (horizontalintegration), κάθετη ολοκλήρωση(verticalintegration) και διαφοροποίηση, η οποία διακρίνεται σε συσχετισμένη (concentric/ related) και σε ασυσχέτιστη (conglomerate/unrelated).

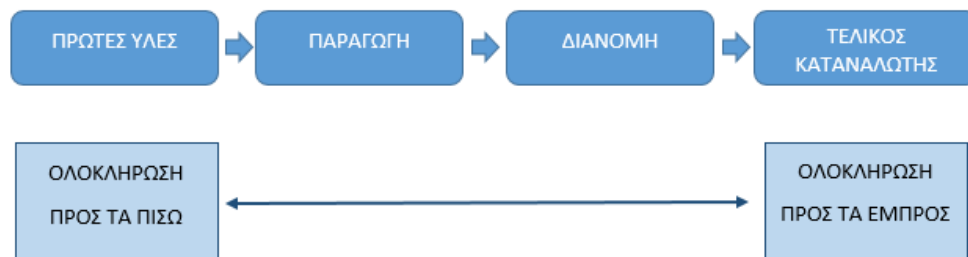
✓ Οριζόντια Ολοκλήρωση

Πρόκειται για συνένωση δύο ή περισσότερων εταιρειών που παράγουν το ίδιο ή παρόμοιο προϊόν/ υπηρεσία και βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο της παραγωγικής διαδικασίας. Παράδειγμα τέτοιου είδους στρατηγικής στην ελληνική πραγματικότητα, αποτελεί η Εξαγορά της Τράπεζας Μακεδονίας – Θράκης από την Τράπεζα Πειραιώς για την εκμετάλλευση του δικτύου καταστημάτων της πρώτης στη Βόρεια Ελλάδα.¹⁴ Αποτέλεσμα αυτής της ολοκλήρωσης είναι να αναπτυχθούν οικονομίες κλίμακος και η εξαγοράστρια επιχείρηση να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά καθώς και το βαθμό συγκέντρωσής της στην εν λόγω αγορά. Ο κίνδυνος που υπάρχει βέβαια με αυτή την συγχώνευση είναι να δημιουργηθεί μονοπώλιο, στην περίπτωση που η εξαγοράζουσα επιχείρηση καταφέρει να εκτοπίσει ή να απορροφήσει όλες τις ανταγωνιστικές της.

¹⁴Νικόλαος ΒΓεωργόπουλος,(2006), «Στρατηγικό Μάνατζμεντ», Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα

✓ Κάθετη Ολοκλήρωση

Η κάθετη ολοκλήρωση παρατηρείται σε επιχειρήσεις που λειτουργούν σε μια κοινή εφοδιαστική αλυσίδα, αλλά σε διαφορετικά επίπεδα της παραγωγικής διαδικασίας. Έχουν δηλαδή σχέση προμηθευτή- πελάτη ή προμηθευτή- διανομέα. Για να επεκταθεί μια επιχείρηση κάθετα πρέπει να ενσωματώσει μια επιχείρηση πελάτη ή μια επιχείρηση προμηθευτή. Το αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης αυτής είναι να μειώσει το κόστος παραγωγής και να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της εταιρίας. Η κάθετη ολοκλήρωση μπορεί να είναι είτε προς τα εμπρός, με επέκταση προς τα επόμενα επίπεδα της εφοδιαστικής αλυσίδας, είτε προς τα πίσω, όπου επεκτείνεται σε προηγούμενα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας (δραστηριότητες που προηγούνται της παραγωγικής διαδικασίας).

Διάγραμμα 2.2.1 : Κάθετη Ολοκλήρωση

✓ Συσχετισμένη Διαφοροποίηση/ Ομόκεντρη Συγχώνευση

Στην περίπτωση αυτή, οι εταιρείες που ενοποποιούνται είναι ομοειδής, αν και δεν χαρακτηρίζονται από άμεση συνάφεια, έχουν παρόμοια τεχνογνωσία και συμπληρωματικότητα, ιδίως σε θέματα διοίκησης. τα προϊόντα που παράγουν δηλαδή είναι παρόμοια αλλά όχι τα ίδια.

✓ Ασυσχέτιστη Διαφοροποίηση/ Διακλαδική- Διαγώνια Συγχώνευση

Μεταξύ των επιχειρήσεων δεν υπάρχει συσχέτιση. Το πεδίο δραστηριότητάς τους είναι μη συνδεδεμένο και στόχο έχει η εξαγοράζουσα επιχείρηση να επεκταθεί και σε άλλα επιχειρηματικά πεδία με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ομίλου.

Με βάση το βαθμό συναίνεσης των Σ&Ε ή αλλιώς τη διάθεση των διοικήσεων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, έχουμε την εξής διάκριση:

✓ Φιλικές Σ&Ε (friendly M&A's)

Στις φιλικές Σ&Ε, η επιχείρηση που πρόκειται να απορροφηθεί έχει δώσει τη συγκατάθεσή της για την πραγματοποίηση της συμφωνίας και έχει δεχτεί τους όρους της απορροφώσας. Οι φιλικές εξαγορές προτιμώνται από τις επιχειρήσεις καθότι η μετάβαση είναι ομαλότερη και για τις δύο πλευρές. Έρευνες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας δείχνουν ότι η μέθοδος αυτή προτιμάται ιδιαίτερω από τα τραπεζικά ιδρύματα.

✓ Εχθρικές Σ&Ε (hostile M&A's)

Στην περίπτωση αυτή, η εταιρία- «στόχος» έχει αρνηθεί την όποια προσφορά έχει γίνει για εξαγορά της. Μία εχθρική εξαγορά πραγματοποιείται είτε με την αγορά των μετοχών της εξαγοραζόμενης εταιρίας στο Χρηματιστήριο, είτε μέσω δημόσιας προσφοράς. Σχεδόν πάντα, πριν από μια εχθρική εξαγορά έχει προηγηθεί μία φιλική, την οποία η εταιρία έχει απορρίψει. Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, οι εξαγοράζουσες επιχειρήσεις προσπαθούν να αποφύγουν τις εχθρικές Σ&Ε διότι τους κοστίζουν περισσότερο, αφού η τελική συμφωνία επιτυγχάνεται όταν η τιμή προσφοράς είναι αρκετά υψηλότερη από την τρέχουσα τιμή αγοράς των μετοχών. Συχνά, όπως θα δούμε και παρακάτω, οι επιχειρήσεις που πρόκειται να εξαγοραστούν χρησιμοποιούν διάφορες τακτικές για να αποφύγουν την εξαγορά τους.

✓ Συμπληρωματική Συγχώνευση

Στις συμπληρωματικές συγχωνεύσεις, στόχος είναι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να αλληλοβοηθηθούν, ούτως ώστε μετά τη συγχώνευση η μία να συμπληρώσει την άλλη.

✓ Στρατηγικές Συμμαχίες

Πρόκειται για συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων για συνεργασία με σκοπό τη διαφοροποίηση του κινδύνου, τη μείωση του κόστους και την αποδοτικότητα της εργασίας.

Ένα τρίτο κριτήριο κατηγοριοποίησης των Σ&Ε είναι και ο **τρόπος χρηματοδότησης**.

Αναφέρεται στους τρόπους με τους οποίους εξασφαλίζεται το απαραίτητο κεφάλαιο για τη χρηματοδότηση μιας εξαγοράς ή μίας συγχώνευσης. Με τη μέθοδο της χρηματοδότησης η Εξαγοράζουσα εταιρεία δείχνει το ποσό που είναι διατεθειμένη να προσφέρει. Το είδος της χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμο στην Εξαγοράζουσα επηρεάζεται από σημαντικούς

εσωτερικούς παράγοντες όπως το μέγεθος της εταιρείας, τον ισολογισμό της αλλά και εξωτερικούς όπως οι αγορές και οι μακροοικονομικές συνθήκες.

✓ *Εξαγορές με χρηματικά ανταλλάγματα (cash on hand).*

Σε αυτό το είδος Εξαγοράς, οι αγοραστές χρησιμοποιούν με στρατηγικό τρόπο τα πλεονάζοντα χρηματικά ποσά του ισολογισμού τους για να χρηματοδοτήσουν την εξαγορά.

✓ *Χρηματοδότηση Εξαγοράς μέσω δανεισμού (debtfinancing).*

Στην περίπτωση αυτή, η εξαγοράζουσα εταιρεία δανείζεται (δημιουργία νέου χρέους) προκειμένου να χρηματοδοτήσει ολικά ή μερικά την εξαγορά.

✓ *Χρηματοδότηση Εξαγοράς με ανταλλαγή μετοχών (equityfinancing),*

αναφέρεται στη χρήση μετοχών της Εξαγοράζουσας ως αντάλλαγμα για την Εξαγορά. Αν και ακριβότερη μέθοδος από τις προηγούμενες είναι πολύ συνηθισμένη στις Σ&Ε, ιδιαίτερα στις μεγάλου μεγέθους δημόσιες συναλλαγές.

2.4 Τρόποι Αποφυγής Συγχωνεύσεων και Εξαγορών

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, όταν μια επιχείρηση δεν συμφωνεί με τους όρους εξαγοράς της, η αγοράζουσα επιχείρηση πραγματοποιεί μια «εχθρική εξαγορά»(hostiletakeover). Στην περίπτωση αυτή, η εταιρεία- στόχος, είναι δυνατόν να αντιδράσει στην όλη διαδικασία χρησιμοποιώντας αμυντικές τακτικές.

Κάποιες από αυτές τις τακτικές που ακολουθεί η εταιρία στόχος προκειμένου να καθυστερήσει ή και να αναβάλει την εξαγορά της είναι :

- Αποεπενδύσεις (Divestitures)

Με την μέθοδο αυτή, οι επιχειρήσεις προσανατολίζουν την προσοχή τους σε δραστηριότητες παρεμφερείς με το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η μετοχική αξία, με αποτέλεσμα η εξαγορά να θεωρείται ακριβή.

- Λευκός Ιππότης (WhiteKnight)

Η ονομασία αυτή αναφέρεται σε μια εταιρία, η οποία καλείται να εξαγοράσει ή να συγχωνευτεί με την εταιρία- στόχο, προκειμένου να την γλιτώσει από την επικείμενη εχθρική συγχώνευση. Μπορεί και στις δύο περιπτώσεις η εταιρία να χάνει την ανεξαρτησία της, αλλά στην περίπτωση του «Λευκού Ιππότη» έχει το δικαίωμα να διατηρήσει το υπάρχων Διοικητικό Συμβούλιο και επιπλέον οι μέτοχοι τυγχάνουν ευνοϊκότερης αποζημίωσης.

- Κώνειο (Poison Pill)

Μέσω αυτής της τακτικής, οι μέτοχοι της επιχείρησης- στόχου, εξασκούν το δικαίωμά τους να αγοράσουν ένα συγκεκριμένο αριθμό μετοχών της εξαγορασθείσας εταιρίας σε πολύ χαμηλή τιμή στην περίπτωση που μία άλλη επιχείρηση αποκτήσει ένα συγκεκριμένο ποσοστό μετοχών. Επομένως, μέσω αυτής της τακτικής, οι υπόλοιποι μέτοχοι της εταιρείας υποβιβάζουν την τιμή της μετοχής, με αποτέλεσμα να την καθιστούν μη ελκυστική. Για το λόγο αυτό, τέτοιου είδους Εξαγορά ονομάζεται «κώνειο», καθώς αν τελικά καταστεί επιτυχής, η Εξαγοράζουσα εταιρεία καταλήγει σε μια πολύ ακριβή και δύσκολη εξαγορά.¹⁵

- Απόκρουση Καρχαριών (Shark Repellant)

Η αμυντική αυτή τακτική οδηγεί τις υπό εξαγορά επιχειρήσεις στο να προβούν σε αλλαγές στο καταστατικό τους (π.χ αύξηση του απαιτούμενου αριθμού ψήφων για την έγκριση της προσφοράς εξαγοράς), οι οποίες τίθενται σε ισχύ από τη στιγμή που ανακοινώνεται η εξαγορά.

- Χρυσό Αλεξίπτωτο (Golden Parachute)

Το « χρυσό αλεξίπτωτο», είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις ρήτρες που υπάρχουν στα συμβόλαια των ανώτερων στελεχών της επιχείρησης και τα προστατεύει συνήθως από μια απότομη διακοπή της εργασίας τους, συνήθως λόγω εξαγοράς. Οι ρήτρες αυτές είναι συνήθως γενναιόδωρες αποζημιώσεις, κάτι το οποίο καθιστά την εξαγορά ιδιαίτερα δαπανηρή.

- Εσωτερική Επαναγορά (Greenmail)

Σε αυτή την τακτική άμυνας, η εταιρεία- στόχος επαναγοράζει έναν σχετικά μεγάλο αριθμό μετοχών από την απορροφούσα σε πολύ υψηλότερη τιμή από την αγοραία, ώστε να τερματίσει την προσπάθεια επιθετικής εξαγοράς.

2.5 Ιστορική Αναδρομή των Συγχωνεύσεων και Εξαγορών

Οι Σ&Ε δεν είναι κάτι καινούριο για την διεθνή οικονομία. Στις Η.Π.Α συγκεκριμένα, η ιστορία τους έχει ξεκινήσει πριν από 100 περίπου χρόνια, ενώ γύρω στη δεκαετία του 1960 εμφανίζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και, κάπως αργότερα, το 1990 παρατηρούνται και στην Ε.Ε.

¹⁵Ehrhardt&Brigham, 2011

Αυτό που παρατηρείται κυρίως στην εξέλιξη των Σ&Ε είναι ότι εμφανίζονται κατά «κύματα».¹⁶ Τα κύματα αυτά στις Η.Π.Α, όπως αναφέρονται στην οικονομική ιστορία, χωρίζονται σε 6 περιόδους ξεκινώντας από το 1980 έως και σήμερα. Έτσι έχουμε τις παρακάτω χρονικές περιόδους:

- 1890-1905

Η περίοδος αυτή αφορά τη δημιουργία των μεγάλων ολιγοπωλίων ή και μονοπωλίων με χαρακτηριστικά παραδείγματα τη GeneralElectric, EastmanKodak, American Tobacco κ.λπ. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση «βαριών» βιομηχανιών, όπως των ανωτέρων, οι περισσότερες εκ των οποίων επικρατούν έως και σήμερα.

- Δεκαετία 1920

Στη δεκαετία αυτή συναντάμε δημιουργία ολιγοπωλίων και κάθετη ολοκλήρωση, είτε προς τα εμπρός, είτε προς τα πίσω (διάσπαση της Standard Oil). Πρόκειται για μια χρονική περίοδο που χαρακτηρίζεται από εκμετάλλευση εθνικών πόρων, μαζική παραγωγική δραστηριότητα και ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας στο βιομηχανικό τομέα.¹⁷ Του οικονομικού κραχ του 1929 όμως, καθώς και η έναρξη του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου στάθηκαν ανασταλτική παράγοντες στις συγχωνευτικές πράξεις.

- Δεκαετία 1960

Ουσιαστικά η περίοδος αυτή ξεκινάει δειλά το 1955 και διαρκεί πιο έντονα μέχρι και το 1969. Στην περίοδο αυτή έχουμε αύξηση των conglomerates, δηλαδή την τάση των επιχειρήσεων για επέκταση σε ασυσχέτιστες δραστηριότητες, εξαιτίας της αυστηρής αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας αυτής της περιόδου. Παρατηρείται επίσης σημαντική αύξηση της παραγωγής, έντονη διαφοροποίηση των προϊόντων και διασπορά του επιχειρηματικού κινδύνου.

- 1980-1989

Το τέταρτο κύμα καλύπτει την δεκαετία του 1980 και χαρακτηρίζεται από εχθρικές εξαγορές και αποσχίσεις τμημάτων ή κλάδων επιχειρήσεων καθώς και από εκτεταμένη χρήση δανειακών κεφαλαίων και ομολόγων υψηλού κινδύνου. Την περίοδο αυτή η οικονομία βρίσκεται σε μεγάλη ύφεση, για αυτό το λόγο επηρεάζεται άμεσα η χρηματιστηριακή αξία των εταιρικών μετοχών, με αποτέλεσμα η αγορά πάγιου εξοπλισμού για τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης να είναι σχεδόν αδύνατο.

- 1990-2000

Το πέμπτο κύμα είναι μεγαλύτερο όλων των προηγούμενων, τόσο από πλευράς συναλλαγών όσο και από πλευρά αξίας. Οι εξαγορές εδώ γίνονται με σκοπό την επίτευξη

¹⁶Δημήτριος Αθ. Κυριαζής,(2007) «Συγχωνεύσεις & Εξαγορές»,εκδόσεις ΣΜΠΛΙΑΣ, Αθήνα

¹⁷Fairburn, J.A (1989), 'Evolution of Merger Policy, Mergers and Merger Policy', Oxford University Press

ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, την αναδιάρθρωση κλάδων που ήταν σε φάση ωριμότητας, κ.λπ. Οι επιχειρήσεις μέσω των Σ&Ε επεκτείνονται διεθνώς επιδιώκοντας τη μεγέθυνσή τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στη νέα πραγματικότητα, ενώ τα μονοπώλια που προϋπήρχαν αποτελούν πλέον αντικείμενα ανταγωνισμού λόγω της κοινοτικής ευρωπαϊκής αγοράς. Οι τομείς που παρατηρείται μεγαλύτερη κινητικότητα είναι αυτοί των αυτοκινητοβιομηχανιών, των τηλεπικοινωνιών, των τραπεζών και της παραγωγής και εμπορίας πετρελαίου.

- 2003- Σήμερα

Το έκτο και τελευταίο κύμα συγχωνεύσεων ξεκίνησε το 2003 με την εμφάνιση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αμοιβαίων κεφαλαίων και συνταξιοδοτικών ταμείων. Το μέσο της χρηματοδότησης ήταν τα ρευστά διαθέσιμα. Το κύμα έφτασε στο υψηλότερο σημείο το 2006 ενώ λόγω της οικονομικής κρίσης άρχισε να εξασθενεί από το 2007.

Όσο αφορά τα κύματα συγχωνεύσεων στην Ε.Ε παρατηρούμε ότι είναι σαφώς μικρότερα από αυτά των Η.Π.Α. Το πρώτο μικρό κύμα συγχωνεύσεων, αναφέρεται το 1920 και διαρκεί μέχρι το τέλος του μεσοπολέμου. Την περίοδο αυτή αλλάζει η δομή της βιομηχανίας και δημιουργείται ανάγκη για μεγαλύτερες εταιρίες. Το πραγματικό κύμα συγχωνεύσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο συναντάται το 1960, την περίοδο διεθνοποίησης του εμπορίου. Οι νέες επιχειρήσεις που εμφανίζονται προσπαθούν να επωφεληθούν από την αναποτελεσματική διοίκηση των προηγούμενων παλαιών εταιριών. Αξιοποιούνται κυρίως οι οριζόντιες συγχωνεύσεις.

Πριν το τέλος της δεκαετίας η συχνότητα των συγχωνεύσεων μειώνεται και παρατηρείται ξανά άνοδος το 1970 όπου βρετανικές εταιρίες εξαγοράζουν αμερικανικές. Το 1983, οι συγχωνεύσεις με μετρητά ξεπερνάνε κάθε προηγούμενο, καθώς επηρεάζονται από το κύμα των Η.Π.Α, όπου οι συγχωνεύσεις είναι αυξημένες σε αξία κυρίως και όχι τόσο σε μέγεθος.

Στο ελληνικό επίπεδο, θα λέγαμε ότι οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές έχουν περάσει από δύο επίπεδα- κύματα. Το πρώτο κύμα ξεκινάει από το 1998 και κρατάει δύο περίπου χρόνια μέχρι το 2000. Την περίοδο αυτή έχουμε έντονη κινητικότητα των επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο και αύξηση της κεφαλαιακής δράσης. Ουσιαστικά, το πρώτο αυτό κύμα είναι η προσπάθεια των εγχώριων επιχειρήσεων να προσαρμοστούν στην παγκοσμιοποίηση των αγορών χρήματος, κεφαλαίου, αγαθών και υπηρεσιών. Την περίοδο 1997-2000 παρατηρείται μια τεράστια αύξηση των Σ&Ε, η οποία κατά κύριο λόγο οφείλεται στην άνοδο

των κεφαλαιακών αγορών, αλλά και στην έντονη συμμετοχή των ελληνικών επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο. Συμπεραίνουμε ότι, το πρώτο κύμα συγχωνεύσεων, για την Ελλάδα, ήταν αποτέλεσμα του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης, της ανόδου του γενικού δείκτη τιμών του χρηματιστηρίου Αθηνών, αλλά και από την προσδοκία της επερχόμενης εισόδου της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Το δεύτερο κύμα των Σ&Ε ξεκίνησε το 2005 και χαρακτηρίζεται από μεγάλο όγκο συναλλαγών αλλά και ιδιαίτερη επιφυλακτικότητα στις συναλλαγές, κυρίως όσον αφορά εταιρίες εκτός χρηματιστηρίου.

2.6 Νομοθετικό Πλαίσιο. Βασικοί Νόμοι που διέπουν τις Συγχωνεύσεις και Εξαγορές.

Οι διατάξεις που διέπουν τις συγχωνεύσεις επιχειρήσεων είναι:

α) Τα άρθρα 68-80 του Κ.Ν 2190/20, όπως αυτά τροποποιήθηκαν και ισχύουν σύμφωνα με το Π.Δ 498/87, τα οποία αφορούν μόνο συγχωνεύσεις ανώνυμων εταιρειών με απορρόφηση, με σύσταση νέας εταιρείας ή με εξαγορά.

β) Το Ν.Δ. 1297/72 και τα άρθρα 1-5 του Ν.2166/93, που αναφέρονται στις συγχωνεύσεις όποιων εταιρικών τύπων, αλλά και ατομικών επιχειρήσεων σε Α.Ε, ή Ε.Π.Ε., έχουν σκοπό να ενισχύσουν την ιδιωτική πρωτοβουλία για τη δημιουργία ισχυρών οικονομικών μονάδων. Προσπαθώντας λοιπόν να δοθεί κίνητρο στις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., τους παρέχονται με τις διατάξεις των νόμων αυτών κάποιες φορολογικές διευκολύνσεις ή απαλλαγές. Οι σημαντικότερες των οποίων είναι:

- Απαλλαγή από κάθε φόρο ή τέλος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων της σύμβασης μετατροπής ή συγχωνεύσεως, της εισφοράς και μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων και κάθε άλλης σχετικής συμφωνίας και πράξης.
- Απαλλαγή των εισφερόμενων ακινήτων (από την απορροφώμενη στην απορροφώσα) από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων.
- Απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος της υπεραξίας που προέκυψε από την συγχώνευση ή μετατροπή.

γ) Τα άρθρα 54-55 του Ν.3190/55, για συγχώνευση εταιριών περιορισμένης ευθύνης, είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε., είτε με απορρόφηση από μία Ε.Π.Ε. άλλης ή άλλων Ε.Π.Ε.

δ) Το άρθρο 16 του Ν. 2515/ 97, όπως ισχύει σήμερα, που ρυθμίζει τις συγχωνεύσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και με αυτόν θα ασχοληθούμε αναλυτικότερα σε επόμενο κεφάλαιο.

ε) Το άρθρο 9 του Ν. 2992/2002 για την παροχή φορολογικών κινήτρων στις συγχωνευόμενες εταιρίες

στ) Το άρθρο 29 του Ν. 3091/2002, που ρυθμίζει την απόσβεση υπεραξίας (goodwill) εξαγοράς, προκειμένου για επιχειρήσεις που προέβησαν σε απορρόφηση άλλων επιχειρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν. 2166/93 και Ν. 2517/97.

Με βάση το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο, υπάρχουν τρεις βασικοί τρόποι για να επιτευχθεί μία συγχώνευση¹⁸.

¹⁸Δημ. Αθ. Κυριαζής (2007), «Συγχωνεύσεις & Εξαγορές», εκδόσεις ΣΜΠΙΛΙΑΣ

1. Με απορρόφηση εταιρίας (απορροφώμενη) από την απορροφώσα.
2. Με λύση των συγχωνευόμενων εταιριών και σύσταση νέας εταιρίας.
3. Με εξαγορά μιας εταιρίας (ή περισσότερων) από άλλη ανώνυμη εταιρία.

Κατά τη συγχώνευση, η εταιρία που αποκτά τον έλεγχο της άλλης (ή των άλλων) λέγεται απορροφώσα (ή απορροφούσα), ενώ η εταιρία (ή εταιρίες) που απορροφάται λέγεται απορροφώμενη (ή απορροφούμενη).

Όπως περιγράφεται στο Άρθρο 68 §2 του Ν. 2190/1920, **συγχώνευση με απορρόφηση** είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες (απορροφούμενες), οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε άλλη υφιστάμενη ανώνυμη εταιρεία (απορροφούσα) το σύνολο της περιουσίας τους, έναντι απόδοσης στους μετόχους, των μετοχών που εκδίδονται από την απορροφούσα εταιρεία και σε κάποιες περιπτώσεις καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των απορροφούμενων εταιριών και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας αυτών των εταιριών.

Η εξαγοράζουσα εταιρεία διατηρεί την επωνυμία και την οντότητά της και αποκτά τα περιουσιακά στοιχεία της εξαγοραζόμενης, η οποία και παύει να ισχύει.

Η διαδικασία αυτή, της συγχώνευσης με απορρόφηση απαιτεί:

- ✓ Σύμβαση Συγχώνευσης.
- ✓ Έλεγχο της Συγχώνευσης από τις Γενικές Συνελεύσεις των συγχωνευόμενων εταιριών.
- ✓ Βεβαίωση μη προβολής αντιρρήσεων από τους πιστωτές.
- ✓ Έγκριση από τη Διοίκηση.
- ✓ Διατυπώσεις Δημοσιότητας.

Για να ξεκινήσει η διαδικασία συγχώνευσης, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιριών που μετέχουν στην πράξη της συγχώνευσης. Επόμενο βήμα είναι η έγγραφη κατάρτιση από το Διοικητικό Συμβούλιο του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης (Άρθρο 69 §1, Ν.2190/1920). Το σχέδιο συγχώνευσης πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 69, δηλαδή,

- (i) Την ειδικότερη μορφή, την επωνυμία και την έδρα των εταιριών που συγχωνεύονται, καθώς και τον αριθμό τους μητρώου ανωνύμων εταιριών.
- (ii) Τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και, ενδεχομένως, ένα συγκεκριμένο χρηματικού ποσό με μετρητά, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το άρθρ. 68 του κ.ν. 2190/1920.
- (iii) Τις διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα εταιρία, αιτιολογώντας και επεξηγώντας τις όποιες λεπτομέρειες υφίστανται στο θέμα αυτό.
- (iv) Την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους της ή των απορροφούμενων εταιριών, παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας εταιρίας, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.
- (v) Την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των απορροφούμενων εταιριών θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας εταιρίας και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της ή των απορροφούμενων εταιριών, που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης, όπως προβλέπεται στα άρθρ. 74-75 του κ.ν. 2190/1920.
- (vi) Τα δικαιώματα που εξασφαλίζει η απορροφούσα εταιρία στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα στην ή στις απορροφούμενες εταιρείες, καθώς και στους κατόχους άλλων τίτλων, πλην μετόχων, ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς.
- (vii) Όλα τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που, ενδεχομένως παρέχονται στα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευομένων εταιριών.

Τέλος, το ολοκληρωμένο σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης πρέπει να υποβληθεί σε διατυπώσεις δημοσιότητας (άρθρο 69, παρ. 3, Ν. 2190/1920).

Σημαντικό είναι να αναφερθεί, πως το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε συγχωνευόμενης εταιρείας, πρέπει να καταρτίσει μια λεπτομερή έκθεση όπου θα εξηγεί αναλυτικά την σκοπιμότητα και τη χρησιμότητα του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης με απορρόφηση.

Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας, σύμφωνα με το Άρθρο 68 §3 του Ν. 2190/1920, έχουμε όταν, δύο ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε ανώνυμη εταιρεία, την οποία συνιστούν, το σύνολο της περιουσίας τους.

Η μεταβίβαση και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις αφορά το σύνολο της περιουσίας της απορροφώμενης εταιρίας, (ενεργητικό και παθητικό) και γίνεται έναντι απόδοσης στους μετόχους της, μετοχών εκδιδόμενων από την απορροφούσα εταιρεία και, ενδεχομένως καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους των απορροφούμενων εταιρειών, και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας αυτών των εταιρειών.

Επιπλέον στοιχεία για τη συγχώνευση με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας, ορίζονται από το άρθρ. 80 του κ.ν. 2190/1920 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρ. 13 του π.δ. 498/1987, που αποτελεί προσαρμογή του ελληνικού δικαίου στο άρθρ. 23 της Τρίτης Οδηγίας ΕΟΚ), κατά το οποίο τα άρθρα 69-77 του κ.ν. 2190/1920 (που καθορίζουν με λεπτομέρειες τις διαδικασίες της συγχώνευσης με απορρόφηση) εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρ. 4α, και στη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας.

Η σημαντικότερη διαφορά που υφίσταται στην περίπτωση της συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρίας με τη συγχώνευση με απορρόφηση, είναι ότι στην πρώτη, η επικύρωση του σχεδίου σύμβασης της συγχώνευσης πρέπει να εμπεριέχει και ολόκληρο το καταστατικό της νέας εταιρίας που δημιουργείται και θα πρέπει να ψηφιστεί από τις γενικές συνελεύσεις των εξαφανιζομένων εταιριών.

Η συγχώνευση μιας εταιρίας με εξαγορά πραγματοποιείται και αυτή με απορρόφηση με τη μόνη διαφορά ότι οι εξαγοραζόμενες επιχειρήσεις μεταβιβάζουν το σύνολο της περιουσίας τους στους μετόχους τους έναντι του αντιτύπου των δικαιωμάτων τους και όχι βάσει μιας σχέσεως ανταλλαγής όπως γίνεται στις δύο προαναφερόμενες περιπτώσεις. Αναλυτικότερα, κατά το άρθρ. 79, η εξαγορά ορίζεται ως η πράξη που πραγματοποιείται με αντικείμενο μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες (εξαγοραζόμενες) που μεταβιβάζουν, μετά από λύση τους χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση σε άλλη (εξαγοράζουσα) το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης στους μετόχους των εξαγοραζόμενων εταιριών του αντιτίμου των δικαιωμάτων τους.

Τέλος, σχετικά με το σχέδιο σύμβασης για την περίπτωση της εξαγοράς, δύναται να εντοπιστούν οι ακόλουθες διαφορές, αναλογικά με το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης,

εφόσον η πράξη της εξαγοράς διενεργείται με καταβολή μετρητών και όχι με άλλο αντάλλαγμα:

- (i) Δεν προσδιορίζεται στην περίπτωση της εξαγοράς σχέση ανταλλαγής μετοχών. Η μοναδική περίπτωση που μπορεί να συμβεί κάτι τέτοιο είναι να συμφωνηθεί για την εξαγορά η καταβολή αφ' ενός μετρητών (που θα ήταν άνω του 10% της αξίας των μετοχών που εξαγοράζονται) και αφ' ετέρου μετοχών, που θα είναι άλλες από αυτές της εξαγοραζόμενης εταιρίας και για αυτές μόνο θα ισχύει η σχέση ανταλλαγής.
- (ii) Δεν αναφέρεται ο τρόπος παράδοσης των μετοχών, αλλά μόνο η καταβολή των μετρητών για την εξαγορά τους. Η πρόταση αυτή αναιρείται μόνο στην περίπτωση όπου ως αντάλλαγμα δίνονται μετοχές (που είναι άλλες από αυτές της εξαγοραζόμενης εταιρίας), για τις οποίες και προφανώς θα αναγραφεί ο τρόπος παράδοσης τους.
- (iii) Δεν ορίζονται οι ημερομηνίες συμμετοχής στα κέρδη της εξαγοραζόμενης εταιρίας των προσώπων που αποκτούν τις μετοχές σε κάθε περίπτωση.
- (iv) Δεν περιγράφονται τα δικαιώματα που εξασφαλίζει η εξαγοράζουσα εταιρία στους μετόχους της εξαγοραζόμενης, καθώς μετά την καταβολή μετρητών τερματίζεται η σχέση τους με την εξαγοραζόμενη επιχείρηση. Εξαίρεση σε αυτό αποτελεί η περίπτωση που οι μέτοχοι αυτοί λάβουν μετοχές της εξαγοράζουσας εταιρίας.

2.7 Λόγοι Πραγματοποίησης Συγχωνεύσεων και Εξαγορών.

Το κεφάλαιο αυτό μελετάει τους λόγους και τα κίνητρα που ωθούν τις επιχειρήσεις στην στρατηγική των συγχωνεύσεων και εξαγορών. Η γενική διαπίστωση σχετικά με το λόγο που οι επιχειρήσεις τείνουν σε μία συγχώνευση ή εξαγορά είναι το γεγονός ότι προσπαθούν μέσω μιας τέτοιας συνέργειας να μεγιστοποιήσουν το μερίδιό τους στην αγορά ή και να αποκτήσουν δεσπόζουσα θέση. Κάτι τέτοιο βέβαια, θα λέγαμε πως μπορεί να επηρεάζει αρνητικά την λειτουργία της αγοράς, αφού μία επιχείρηση που θα κατακτήσει δεσπόζουσα θέση είναι πιθανό να οδηγήσει σε ολιγοπώλιο ή και μονοπώλιο, να επιβαρύνει τους καταναλωτές με υψηλά κόστη, να μειώσει την δυνατότητα επιλογής τους αλλά και να αποτελέσει τροχοπέδη στην καινοτομία.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 50 ετών, έχουν αναπτυχθεί θεωρίες που προσδιορίζουν αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν Σ&Ε. Οι θεωρίες

αυτές πηγάζουν από το γενικό συμπέρασμα ότι υπάρχουν πολλά και συγκρουόμενα συμφέροντα των διάφορων ενδιαφερόμενων ομάδων.

Κατατάσσοντας τις θεωρίες αυτές σε κάποιες ευρύτερες κατηγορίες προκύπτει η παρακάτω κατηγοριοποίηση¹⁹:

- I. Οικονομικές Θεωρίες
- II. Διοικητικές Θεωρίες
- III. Χρηματοοικονομικές Θεωρίες
- IV. Στρατηγικές Θεωρίες
- V. Θεωρίες Συμπεριφοράς Οργανισμών

I. Οικονομικές Θεωρίες

1. **Η μεγιστοποίηση των κερδών της επιχείρησης και του πλούτου των μετοχών** είναι και ο πρώτος λόγος πραγματοποίησης Σ&Ε που εντάσσεται στις οικονομικές θεωρίες. Οι επιχειρήσεις για να επιβιώσουν και να εξελιχθούν στο πλέον ανταγωνιστικό περιβάλλον προωθούν στόχους μεγιστοποίησης κερδών που συνεπάγονται μεγιστοποίηση του πλούτου των μετοχών. Η μεγιστοποίηση αυτή μπορεί να προέλθει αρχικά από την αύξηση της αποτελεσματικότητας που θα οδηγήσει σε μείωση του κόστους των προϊόντων. Για αυτό το λόγο οι επιχειρήσεις πρέπει να επιτύχουν συνέργειες είτε σε *λειτουργικό*, είτε σε *διοικητικό*, ή σε *χρηματοοικονομικό* επίπεδο.

Οι *λειτουργικές* συνέργειες μπορούν να προκύψουν από τις οικονομίες κλίμακος, οικονομίες φάσματος, οικονομίες μάθησης και εμπειρίας. Οικονομίες κλίμακος συναντάμε πιο συχνά στις οριζόντιες συγχωνεύσεις, ενώ οικονομίες φάσματος και μάθησης στις περιπτώσεις συσχετισμένων ή ασυσχέτιστων συγχωνεύσεων.

Διοικητικές συνέργειες μπορούν να προκύψουν από μία σωστή κατανομή των διοικητικών ομάδων των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ανάλογα με τις ικανότητες και δεξιότητες της κάθε ομάδας ή και από την αντικατάσταση των αναποτελεσματικών ομάδων management με άλλες ικανότερες της εξαγοράζουσας επιχείρησης.

Χρηματοοικονομικές συνέργειες δημιουργούνται συνήθως από την αυξημένη δανειακή ικανότητα που προκύπτει από τη διαφορά του δείκτη δανειακής επιβάρυνσης μεταξύ των συγχωνευόμενων εταιριών. Δημιουργούνται επίσης από τις φορολογικές εξοικονομήσεις που είναι συνήθως φορολογικά κίνητρα που παρέχει η κυβέρνηση (π.χ μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές για συγχωνεύσεις), ή μεταφορά ζημιών από μια επιχείρηση στην άλλη για τη μείωση του πραγματικού φορολογικού συντελεστή.

¹⁹Δημ. Αθ. Κυριαζής (2007), «Συγχωνεύσεις & Εξαγορές», εκδόσεις ΣΜΠΙΛΙΑΣ

Μεγιστοποίηση των κερδών μπορεί να συμβεί και από την αύξηση της δύναμης της επιχείρησης στην αγορά που έπεται συνήθως μετά από μία οριζόντια συγχώνευση, καθώς η νέα ενιαία επιχείρηση αυξάνει την τιμή της λόγω έλλειψης ανταγωνισμού.

2. **Η ασύμμετρη πληροφόρηση** είναι μία οικονομική θεωρία συγχώνευσης, σύμφωνα με την οποία μία επιχείρηση κάνει προσφορά εξαγοράς σε μία άλλη επειδή πιστεύει (μέσω προνομιακών πληροφοριών που έχει λάβει), ότι η αξία της εταιρίας είναι υποτιμημένη από την αγορά και εξαγοράζοντάς την μπορεί να ενισχύσει και να αξιοποιήσει την πραγματική δυναμική της επιχείρησης. Ουσιαστικά, οι συγχωνεύσεις σε αυτή την περίπτωση γίνονται λόγω της ασύμμετρης πληροφόρησης μεταξύ των επενδυτών λόγω των διαφορετικών εκτιμήσεων της αξίας των επιχειρήσεων- στόχων.

3. Ο τρίτος σημαντικός τρόπος μεγιστοποίησης των κερδών είναι **η θεωρία των παιγνίων**. η θεωρία αυτή, αναλύει το πως οι επιχειρήσεις μπορούν να δρουν πάντα ορθολογικά, λαμβάνοντας τις καλύτερες δυνατές αποφάσεις και προβλέποντας πάντα τις πιθανές αντιδράσεις των ανταγωνιστών τους. Οι συγχωνεύσεις που έγιναν στον ελληνικό τραπεζικό τομέα την περίοδο 1998-2000, είναι χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής της θεωρίας των παιγνίων.

II. Διοικητικές Θεωρίες

Οι διοικητικές θεωρίες βασίστηκαν στις απόψεις των Winter, Marris και Galbraith, σχετικά με τις αγορές που δεν επικρατεί τέλειος ανταγωνισμός, όπου οι εταιρίες θα πρέπει να επιδιώκουν αύξηση του μεγέθους τους και όχι αύξηση των κερδών.

III. Χρηματοοικονομικές Θεωρίες

Οι χρηματοοικονομικές θεωρίες θα μπορούσαμε να πούμε ότι απορρέουν από τον συνδυασμό των οικονομικών και των διοικητικών θεωριών. Αυτό συμβαίνει επειδή η ίδια η αγορά αναλαμβάνει την προσπάθεια για μεγιστοποίηση των κερδών χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό των εξαγορών.

IV. Στρατηγικές Θεωρίες

Οι στρατηγικές θεωρίες έχουν άμεση σχέση με τις οικονομικές θεωρίες (αύξηση αποτελεσματικότητας μέσω συνεργειών και αύξηση δύναμης στην αγορά). Το στρατηγικό management υποστηρίζει ότι ο εξωτερικός τρόπος ανάπτυξης μέσω εξαγορών, που έχει ως σκοπό τη δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, είναι αποτέλεσμα της επιλογής της

κατάλληλης εταιρικής στρατηγικής παράλληλα με τις επιμέρους γενικές στρατηγικές, την ηγεσία κόστους, τη διαφοροποίηση προϊόντων κ.ο.κ.

V. Θεωρίες Συμπεριφοράς Οργανισμών

Η θεωρία αυτή, θα μπορούσαμε να πούμε πως βασίζεται στις διοικητικές θεωρίες, αφού υποστηρίζει ότι οι αποφάσεις που θα πάρει η διοίκηση της εταιρίας επηρεάζονται άμεσα από το εσωτερικό του οργανισμού. Αυτό συμβαίνει γιατί μέσα σε μια επιχείρηση συνυπάρχουν διάφορες ομάδες με διαφορετικές προτεραιότητες και διαφορετικά συμφέροντα. Για παράδειγμα τα άτομα που βρίσκονται στην βάση της εργατικής πυραμίδας έχουν ως πρωτεύον στόχο να διατηρήσουν τη θέση και το μισθό τους, για αυτό και είναι πιο διστακτικοί απέναντι σε μια εξαγορά/συγχώνευση. Αντίθετα, τα στελέχη στην κορυφή της πυραμίδας θέλουν να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους και τη θέση ισχύος τους και για αυτό το λόγο είναι πιο δεκτικοί σε μία ενδεχόμενη εξαγορά/ συγχώνευση. Αυτό δημιουργεί την ανάγκη για ενιαίο συντονισμό, ενώ είναι απαραίτητο οι αποφάσεις της διοίκησης να είναι φιλικές προς τις ομάδες που νιώθουν πιο ευάλωτες από μία επικείμενη συγχώνευση.

Ωστόσο, τόσο στην εγχώρια, όσο και στη διεθνή βιβλιογραφία, εμφανίζεται και ένας άλλος τρόπος κατηγοριοποίησης των κινήτρων πραγμάτωσης Συγχωνεύσεων και Εξαγοράς. Η κατηγοριοποίηση αυτή έχει τρία επίπεδα, το βραχυπρόθεσμο, το μεσοπρόθεσμο και το μακροπρόθεσμο.

1. Στο βραχυπρόθεσμο επίπεδο, οι εξαγορές και συγχωνεύσεις μπορούν να προκύψουν από κίνητρα όπως:
 - *Αύξηση των κερδών ανά μετοχή (Earning Per Share, EPS)*
Τα κέρδη ανά μετοχή αποτελούν μια μέθοδο εκτίμησης της αποδοτικότητας ανά μονάδα ιδιοκτησίας των μετόχων και αποτελούν κινητήρια δύναμη για τον καθορισμό της τιμής που θα πάρει η μετοχή. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα δείκτη κερδοφορίας της εταιρείας, ο οποίος υπολογίζεται ως ο λόγος των καθαρών εσόδων προς ο σύνολο των μετοχών σε κυκλοφορία.
 - *Μείωση του δείκτη P/E (Τιμή/ Κέρδη)*
Πρόκειται για έναν χρηματοοικονομικό δείκτη, που παριστάνει το «premium» που είναι διατεθειμένος ο επενδυτής να πληρώσει για κάθε χρηματική μονάδα κέρδους που επιτυγχάνει η επιχείρηση. Ο συγκεκριμένος δείκτης (P/E) παρουσιάζει υψηλότερες τιμές στις επιχειρήσεις με υψηλή ανάπτυξη, για αυτό και σε πολλές περιπτώσεις μειωμένης

κερδοφορίας της επιχείρησης, το κίνητρο είναι η μείωση του δείκτη P/E της εξαγοράστριας εταιρίας.

➤ *Φορολογικά Οφέλη*

Τα ειδικά φορολογικά κίνητρα προσφέρονται στις επιχειρήσεις (ν.δ 1297/72) προκειμένου να δημιουργήσουν ισχυρές οικονομικές μονάδες με έντονη ιδιωτική πρωτοβουλία. Τα φορολογικά αυτά κίνητρα προκύπτουν είτε μέσω της αλλαγής της κλίμακας φορολόγησης επί των κερδών, είτε μέσω της αύξησης του ορίου των αποθεματικών, είτε μέσω ενός συνδυασμού των δύο παραπάνω παραγόντων.

2. Σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, οφέλη αποτελούν:

➤ *Η Αύξηση της δανειοληπτικής ικανότητας της επιχείρησης.*

Η αύξηση των μεγεθών του ενοποιημένου, πλέον, ισολογισμού οδηγεί σε μεγαλύτερο ύψος ιδίων κεφαλαίων, μειώνοντας τον κίνδυνο που αναλαμβάνουν τόσο οι μέτοχοι, όσο και οι δανειστές της επιχείρησης (προμηθευτές, χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, κ.ά.).

➤ *Μείωση του συνολικού δανεισμού του νέου σχήματος*

Το μεσοπρόθεσμο αυτό κίνητρο για να πραγματοποιηθεί μία Συγχώνευση ή Εξαγορά, θα επιτευχθεί με παράλληλη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης της επιχείρησης σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο.

3. Τέλος, τα πιο συνήθη κίνητρα για εξαγορές και συγχωνεύσεις σε μακροπρόθεσμο επίπεδο μπορούν να είναι τα εξής:

➤ *Οικονομίες Κλίμακος ((Economies of scale)*

Η δημιουργία και εκμετάλλευση των οικονομιών κλίμακος, εμφανίζονται κυρίως σε επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους και αυτό ουσιαστικά προσπαθούν να πετύχουν οι επιχειρήσεις μέσω των συγχωνεύσεων και των εξαγορών. Όσο μεγαλώνει μια επιχείρηση ενισχύει τη δυναμικότητά της και επιμερίζει τα σταθερά της έξοδα σε περισσότερες μονάδες προϊόντος με αποτέλεσμα να αυξάνεται και η δυνατότητα να μειώσει το ανά μονάδα κόστος (οριζόντιες και ασυσχέτιστες Σ&Ε).

➤ *Οικονομίες Φάσματος*

Οι οικονομίες φάσματος επιτρέπουν στην επιχείρηση να επεκτείνει το χαρτοφυλάκιο των προϊόντων της, καλύπτοντας ολοένα και μεγαλύτερο μέρος (φάσμα) των καταναλωτικών αναγκών μιας οικονομίας, ενώ ταυτόχρονα επεκτείνεται σε νέες αγορές, αυξάνοντας έτσι το ρυθμό ανάπτυξής της και μειώνοντας την εξάρτησή της από συγκεκριμένες αγορές και προμηθευτές.

➤ *Αντιμετώπιση Ανταγωνισμού*

Μέσω μίας Συγχώνευσης ή Εξαγοράς, επιτυγχάνεται η σταδιακή μείωση της έντασης του ανταγωνισμού. Είναι λογικό ότι μέσα σε μία αγορά, όταν δύο επιχειρήσεις ενωθούν, αντί να ανταγωνίζονται, γίνονται πιο ισχυρές και αποκτούν μεγαλύτερη δύναμη έναντι των άλλων επιχειρήσεων του κλάδου.

➤ *Υπέρβαση Εμποδίων Εισόδου*

Κατά την είσοδο μιας επιχείρησης στην αγορά εμφανίζονται εμπόδια, όπως επενδύσεις για πάγιο και μη εξοπλισμό, εγκατάσταση, διαφήμιση και προώθηση. Τα εμπόδια δυσχεραίνουν όταν στην αγορά αυτή υπάρχει έντονος ανταγωνισμός και επομένως, όσο αυξάνονται τα εμπόδια εισόδου, τόσο οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις θα αποτελούν διέξοδο για τις επιχειρήσεις και τον μόνο τρόπο επιβίωσής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ & ΕΞΑΓΟΡΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.

3.1 Εισαγωγή

Η πολιτική των συγχωνεύσεων και των εξαγορών δεν θα μπορούσε παρά να προσελκύει και τα τραπεζικά ιδρύματα, τα οποία χρησιμοποιούν αυτή την επεκτατική τακτική ως εργαλείο στρατηγικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης. Η συγχώνευση ή εξαγορά ενός μικρότερου ή ίσου σε μέγεθος τραπεζικό ίδρυμα από ένα άλλο είναι μία τάση που ανθίζει στην Ελλάδα τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, ολοένα και περισσότερο. Όπως θα αναλυθεί και παρακάτω, οι τράπεζες προσφεύγουν σε αυτήν την πολιτική για ποικίλους λόγους, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι αρχικά η μεγιστοποίηση του κέρδους τους, η αύξηση της δύναμής τους στην αγορά καθώς και η δυνατότητα για διασπορά του κινδύνου.

Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 90, οι τράπεζες λειτουργούν κυρίως με υψηλά λειτουργικά κόστη και μικρή κερδοφορία. Οι γενικές τάσεις που επικράτησαν στον ελλαδικό χώρο, κυρίως από 1996 και μετά, είναι οι συγχωνεύσεις μεταξύ ελληνικών τραπεζών, οι στρατηγικές συμμαχίες με μεγάλες τράπεζες του εξωτερικού, η δημιουργία και προσφορά νέων τραπεζικών προϊόντων και η συμμετοχή στα κεφάλαια άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων²⁰. Έως το τέλος της δεκαετίας όμως και ενόψει της εισόδου της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οδηγούμαστε στην εξαγορά των κρατικών τραπεζικών ιδρυμάτων από ιδιώτες επενδυτές και κατ' επέκταση στην είσοδο νέων τραπεζών ιδιωτικής πρωτοβουλίας στον ελλαδικό χώρο. Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι, κυρίως μετά το 2004, παρατηρείται έντονη εξαγορά των ελληνικών τραπεζών από ξένα τραπεζικά ιδρύματα, με πρωταγωνιστή στις εξαγορές αυτές την Γαλλία.

²⁰B. Παπαδάκης & Ι. Θάνος (2008), «Εξαγορές και Συγχωνεύσεις: Η Ελληνική Εμπειρία»

3.2 Νομοθετικό Πλαίσιο Συγχωνεύσεων και Εξαγορών στον Τραπεζικό Τομέα και Εποπτεία.

Στην ενότητα αυτή, περιγράφονται τα νομοθετήματα στα οποία βασίζονται οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο. Παράλληλα θα δούμε τις διαδικασίες που πρέπει να προηγηθούν για να συντελεστεί μία συγχώνευση ή εξαγορά. Στο τέλος, θα αναφερθούμε στις Διοικητικές Αρχές που παίρνουν μέρος στη διαδικασία της Συγχώνευσης ή Εξαγοράς και κυρίως στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, της οποίας οι αρμοδιότητες είναι καθοριστικές για την επίτευξη της προκείμενης συνένωσης.

Οι μεγάλες αλλαγές στο διεθνές οικονομικό χώρο, κατέστησαν απαραίτητη την αλλαγή της δομής πολλών τραπεζικών ιδρυμάτων. Έτσι στην Ελλάδα, μέσω του Ν.2243/1959, επιδιώχθηκε η ρύθμιση των συγχωνεύσεων και εξαγορών και επιβλήθηκε η συγχώνευση των τραπεζικών ιδρυμάτων, με στόχο την αναδιοργάνωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα ο ελληνικός τραπεζικός κλάδος να αποκτήσει ολιγοπωλιακή δομή. Στα πλαίσια του ίδιου νόμου διευκολύνθηκε και η Συγχώνευση των τραπεζικών ανώνυμων εταιρειών με ειδικές διατάξεις σε σχέση με το ν. 2190/1920, ο οποίος διέπει το καθεστώς Συγχώνευσης των ανώνυμων εταιρειών, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο. Το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο τροποποιήθηκε με το Ν. 2515/1997, ο οποίος περιλαμβάνει σε συνάρτηση με τα οριζόμενα στο Ν. 2076/1992 σειρά ευνοϊκών διατάξεων που έχουν εφαρμογή στη συγχώνευση ελληνικών τραπεζικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν έχουν ρητά εξαιρεθεί από τις κοινοτικές οδηγίες.²¹

Οι διατάξεις των άρθρων 68-77 του Ν. 2190/1920, ρυθμίζουν τον τρόπο πραγματοποίησης των συγχωνεύσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Έτσι διαμορφώνονται τα παρακάτω στάδια:

i. Στάδιο προετοιμασίας της συγχώνευσης

Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων προϋποθέτει την απόφαση των διοικητικών συμβουλίων των εταιριών που μετέχουν στην συγχώνευση. Ουσιαστικά, το διοικητικό συμβούλιο ελέγχει τη σκοπιμότητα της συγκεκριμένης συνένωσης και κρίνει το κατά πόσο είναι συμφέρουσα μια τέτοια συγχώνευση.

²¹. Παπαιωάννου, (1998), Ένωση ελληνικών Τραπεζών

Επίσης, το διοικητικό συμβούλιο, διαμορφώνει την προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής των μετοχών των εταιρειών που μετέχουν στη συγχώνευση, αιτιολογώντας και επεξηγώντας αυτή τη σχέση και επιπλέον αποφασίζει και τη διαδικασία εκτίμησης των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας. Το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης καταρτίζεται και δημοσιεύεται, σύμφωνα με τα άρθρα 69 παρ. 1-3 και παρ. 1 ν. 2190/20, από το διοικητικό συμβούλιο των εταιρειών.

ii. Λογιστική Συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών που μετέχουν στη συγχώνευση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 71 Ν. 2190/20, διενεργείται από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, η οποία συντάσσει σχετική έκθεση που απευθύνεται στη γενική συνέλευση των μετόχων.

Βέβαια, ισχύει ότι, αντί της εκτίμησης από την Επιτροπή, τα πιστωτικά ιδρύματα που πρόκειται να συγχωνευτούν μπορούν να ενοποιήσουν τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, όπως αυτά εμφανίζονται σε ειδικούς ισολογισμούς που συντάσσονται για αυτό το σκοπό. Τα στοιχεία του συγχωνευόμενου πιστωτικού ιδρύματος μεταφέρονται ως στοιχεία του ισολογισμού του απορροφώντας ή του νέου πιστωτικού ιδρύματος.

iii. Απόφαση Γενικής Συνέλευσης

Η συγχώνευση αποφασίζεται από τη γενική συνέλευση, με την πλειοψηφία των άρθρων 29 παρ. 3 και 31 παρ. 2 ν.2190/20. Η απόφαση για τη συγχώνευση εγκρίνεται από τις συνελεύσεις των προνομιούχων μετόχων των εταιρειών που μετέχουν στην πράξη.

iv. Έλεγχος της συγχώνευσης από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές

Η συγχώνευση μεταξύ δύο τραπεζικών ιδρυμάτων ελέγχεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, όπως ορίζεται στις διατάξεις του ν. 2190/20 αλλά και του αρ. 12 ν.2744/1999. Για να εκδώσει ο Υπουργός Ανάπτυξης την εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, πρέπει να έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η έγκριση αυτή απαιτείται σε δύο περιπτώσεις:

1. Όταν το ύψος της συμμετοχής του πιστωτικού ιδρύματος, άμεσης ή έμμεσης, ανέλθει σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 10% του μετοχικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου στο άλλο πιστωτικό ίδρυμα.
2. Όταν αυξάνεται το ποσό ή το ποσοστό υφισταμένης συμμετοχής, άμεσης ή έμμεσης, του πιστωτικού ιδρύματος, πέρα από το ανώτατο όριο που έχει εγκριθεί με βάση ειδική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο Άρθρο 18 του Ν. 2515/1997, ορίζεται πως τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται, πρέπει να γνωστοποιήσουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις Αποφάσεις τους περί την συγχώνευση, συνοδευόμενες από το σχέδιο της συμβάσεως συγχωνεύσεως και τις επ' αυτού εκθέσεις, καθώς και από πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος και την έκταση των εργασιών, για τη διοικητική και λογιστική οργάνωση και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση.

Τέλος, πρέπει να σημειώσουμε ότι η συγχώνευση υπόκειται και σε έλεγχο από την Επιτροπή Ανταγωνισμού για να εξεταστεί κατά πόσο αυτή προσκρούει ή όχι στις διατάξεις για τη συγκέντρωση των επιχειρήσεων και την άσκηση του ελεύθερου ανταγωνισμού. Τα διοικητικά συμβούλια των πιστωτικών ιδρυμάτων που μετέχουν στην πράξη συγχώνευσης, ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή Ανταγωνισμού, με σχετική γνωστοποίηση της σχεδιαζόμενης πράξης.

Επιτροπή Ανταγωνισμού

«Η προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού αποτελεί τον πυρήνα του σύγχρονου δικαίου της αγοράς και της οικονομικής δημόσιας τάξης. Η απελευθέρωση της αγοράς από τις κάθε είδους κρατικές παρεμβάσεις και η δημιουργία μηχανισμών προάσπισης του αγαθού του ελεύθερου ανταγωνισμού αποτέλεσε κεντρική επιλογή και ταυτόχρονα επιταγή κατ'αρχήν, κοινοτική. Στην Ελλάδα, το δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού απέκτησε νομοθετικό πλαίσιο με τη θέσπιση του Ν. 703/1977. Ρυθμίσεις για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων δεν περιελήφθησαν αρχικά στο νόμο αυτό εξαιτίας αφ'ενός του αντίστοιχου κενού την εποχή εκείνη στην κοινοτική νομοθεσία, αφ'ετέρου της τάσης ενίσχυσης της χαμηλής ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων. Το πρόβλημα των δυσμενών επιπτώσεων των συγκεντρώσεων στον ελεύθερο ανταγωνισμό αντιμετωπίστηκε νομοθετικά με την τροποποίηση που επέφεραν στον παραπάνω νόμο οι Ν. 1934 και 2000/1991, η οποία υπήρξε και η απόρροια της θέσπισης του κοινοτικού κανονισμού 4064/1989. Με το Ν. 2837/2000, η Επιτροπή απέκτησε οικονομική αυτοτέλεια. Με τον Ν.2296/1995 άλλαξε ο ρόλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού με την αναβάθμιση της σε Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με δικές της υπηρεσίες και καθιερώθηκε ο προληπτικός έλεγχος των σημαντικών σε μέγεθος συγκεντρώσεων.»²²

²²Παπαϊωάννου, 1998, Άνοση Ελλήνων Τραπεζών, : « Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιτροπή ανταγωνισμού»

Όπως αναφέρθηκε, η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι το όργανο στο οποίο ο νομοθέτης έχει αναθέσει την αποκλειστική αρμοδιότητα εφαρμογής του Ν. 703/1997. Έχει υποχρέωση να τηρεί λογαριασμούς και αρχεία στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα χρήσης και ο ισολογισμός της. Ο προϋπολογισμός της, προσαρτάται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Η Επιτροπή είναι αρμόδια κυρίως για:

- Να διαπιστώνει την ύπαρξη συμπράξεων επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού.
- Να αποφασίζει την απαλλαγή συμπράξεων που περιορίζουν τον ανταγωνισμό αλλά έχουν θετικά αποτελέσματα.
- Να διαπιστώνει καταχρηστική συμπεριφορά.
- Να επιβάλλει κυρώσεις σε περιπτώσεις παράβασης διατάξεων, κ.ά.

3.3 Πλεονεκτήματα Συγχωνεύσεων και Εξαγορών στον Τραπεζικό Τομέα.

Έχοντας ήδη αναλύσει τα κίνητρα και τους λόγους που πραγματοποιούνται οι Σ&Ε, πρέπει στη συνέχεια να αναφερθούμε στα πλεονεκτήματα που αναδεικνύονται από την Σ&Ε των τραπεζών. Προκειμένου να δικαιολογηθεί μια συγχώνευση, θα πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένοι και εξειδικευμένοι σκοποί. Είναι λογικό επόμενο ότι, μια συγχώνευση θα δημιουργήσει έναν σαφώς πιο ισχυρό χρηματοοικονομικό όμιλο με στόχο την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και φάσματος. Μέσω των Σ&Ε, οι επιχειρήσεις καταφέρνουν να διαφοροποιήσουν το χαρτοφυλάκιό τους, καθώς και την φορολογική τους μεταχείριση, επηρεάζοντας έτσι την τρέχουσα ανταγωνιστική χρηματοοικονομική πραγματικότητα.

Συχνά, αναφέρονται ως πλεονεκτήματα των Σ&Ε τα παρακάτω:²³

- Οικονομίες κλίμακας και σκοπού
- Φορολογικά οφέλη
- Αντικατάσταση μη αποτελεσματικής Διοίκησης στο ευρύ ανταγωνιστικό περιβάλλον σε θέματα εξειδίκευσης και αντιμετώπιση του οξυμμένου ανταγωνισμού.

²³FrankJ. Fabozzi, FrancoModigliani&MichaelG. Ferri «FoundationsofFinancialMarketsandInstitutions», PrenticeHall 1994, σελ. 79

- Μείωση του κινδύνου με νέα εργαλεία χρηματοοικονομικής διαχείρισης κινδύνου.
- Η εκμετάλλευση του συγκριτικού πλεονεκτήματος και απόκτηση ολιγοπωλιακής δύναμης.
- Μεγιστοποίηση της απόδοσης των μετόχων.
- Διείσδυση σε νέες αγορές και εκμετάλλευση αυτών με περισσότερη ευκολία.
- Δημιουργία ενός δυνατού εμπορικού σήματος με προσφερόμενες υπηρεσίες και προϊόντα με ανταγωνιστικό κόστος και υψηλή προστιθέμενη αξία.
- Αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου της αποδιαμεσολάβησης.

Ας δούμε όμως πιο αναλυτικά τα κύρια πλεονεκτήματα που προκύπτουν από της Σ&Ε στον τραπεζικό κλάδο.

1. *Η μεγιστοποίηση της απόδοσης των μετοχών (shareholdervalue):* Η συγχώνευση ή εξαγορά δύο ή περισσότερων τραπεζικών ιδρυμάτων, οδηγεί στη δημιουργία ενός νέου μεγάλου χρηματοοικονομικού ομίλου, ο οποίος αποκτά πιο εύκολα την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής της μετοχής του. Αυτή η άνοδος της μετοχής θα είναι σταθερή και μακροπρόθεσμη αν ο όμιλος καταφέρει να διευρύνει τα κέρδη του τα επόμενα χρόνια.

2. *Η αντιμετώπιση του ανταγωνισμού.* Μέσω της συγχώνευσης, οι επιχειρήσεις-τραπεζικά ιδρύματα προσπαθούν να αντιταχθούν στην όξυνση του ανταγωνισμού. Ο νέος όμιλος που δημιουργείται μετά από μία συγχώνευση ή εξαγορά πρέπει να προσφέρει νέα και διαφοροποιημένα προϊόντα, τα οποία θα είναι ανταγωνιστικά τόσο σε ποιότητα όσο και σε τιμή (δηλαδή με χαμηλότερα επιτόκια και μικρότερη προμήθεια). Για να γίνει αυτό, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μειωθεί το κόστος λειτουργίας και κυρίως οι δαπάνες σε μισθοδοσία του προσωπικού.

3. *Εξοικονόμηση κόστους.* Στις διάφορες συγχωνεύσεις τραπεζών και εξετάζοντας προσεκτικά την εξέλιξή τους, παρατηρούμε πως επιτυγχάνεται μείωση των εξόδων και εξοικονόμηση κόστους (οικονομίες κλίμακος, σκοπού). Σε μερικές περιπτώσεις, κυρίως στις Η.Π.Α και στη Δυτική Ευρώπη, η μείωση αυτή μπορεί να ανέλθει στο 15%, ενώ στις περιπτώσεις όπου οι αγορές δραστηριοποίησης των συγχωνευμένων πιστωτικών ιδρυμάτων είναι παρεμφερείς, παρατηρούμε μείωση εξόδων έως και 25%.

4. *Αύξηση των κερδών λόγω ολιγοπωλιακής δύναμης.* Μετά τη συγχώνευση, το νέο πιστωτικό ίδρυμα που δημιουργείται, κατέχοντας μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά μπορεί να αυξήσει το περιθώριο των επιτοκίων των καταθέσεων και χορηγήσεων στην

αγορά λιανικής, εκεί δηλαδή όπου οι πελάτες δεν διαθέτουν πολλές εναλλακτικές. Αντίθετα, κάτι τέτοιο είναι δύσκολο στις αγορές χονδρικής.

5. *Εισαγωγή νέας τεχνολογίας.* Η τεχνολογική πρόοδος έχει καταστήσει απαραίτητη τη δημιουργία μεγάλων χρηματοοικονομικών ομίλων, αφού οι νέες τεχνολογίες είναι συνήθως δαπανηρές και άρα συμφέρουσες μόνο σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μεγάλου μεγέθους. Η τηλεφωνική τραπεζική (phonebanking), η διαδικτυακή τραπεζική (internetbanking) και η επιχειρησιακή τραπεζική (homebanking) παρουσιάζουν μεγαλύτερες οικονομίες κλίμακας από το παραδοσιακό δίκτυο μέσω υποκαταστημάτων.

6. *Νέα εργαλεία χρηματοοικονομικής διαχείρισης κινδύνου.* Η καλύτερη σχέση απόδοσης- κινδύνου, καθώς και η αποτελεσματικότερη διαχείριση του κινδύνου μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση νέων χρηματοοικονομικών εργαλείων, όπως είναι τα παράγωγα προϊόντα και τα στοιχεία εκτός ισολογισμού που παρέχουν εγγυήσεις.

7. *Η απαλοιφή του φαινομένου της αποδιαμεσολάβησης (disintermediation)²⁴.* Οι τράπεζες δημιουργούν θυγατρικές εταιρείες οι οποίες μπορούν να προσφέρουν εναλλακτικά χρηματοδοτικά προϊόντα εκτός των παραδοσιακών χορηγήσεων δανείων. Οι Σ&Ε των θυγατρικών έχουν στόχο την επαναδιαμεσολάβηση (reintermediation), δηλαδή την εκ νέου παροχή όλου του φάσματος των υπηρεσιών μέσω τραπεζικών ομίλων.

3.4 Μειονεκτήματα Συγχωνεύσεων και Εξαγορών στον Τραπεζικό Τομέα.

Οι Σ&Ε έχουν πολυάριθμα πλεονεκτήματα, στα οποία και αναφερθήκαμε, έχουν όμως και πολλά μειονεκτήματα, τα οποία αντισταθμίζουν σε ένα βαθμό τη θετική επίδραση μίας ΣήΕ. Πριν πραγματοποιηθεί μια ΣήΕ, θα πρέπει να μελετηθούν ενδελεχώς οι αλλαγές που θα επιφέρει στο περιβάλλον της επιχείρησης ένα τέτοιο βήμα, καθώς επηρεάζονται τα συμφέροντα πολλών μερών. Τα πιο τακτικά εμφανιζόμενα μειονεκτήματα που ακολουθούν μία ΣήΕ είναι τα παρακάτω:

1. Έρευνες που έχουν γίνει κατά περιόδους σχετικά με την αποδοτικότητα των Σ&Ε δείχνουν ότι στην πράξη μόνο ένα μικρό ποσοστό του 15% καταφέρνει να υλοποιήσει τους στόχους που έχουν τεθεί πριν την ΣήΕ.

²⁴Αποδιαμεσολάβηση είναι η απευθείας σύνδεση καταθετών- δανειοληπτών εκτός τραπεζικού συστήματος.

2. Σημαντικό πρόβλημα είναι και η αδυναμία συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων δυνάμεων. Μετά από μία συγχώνευση, το προσωπικό των συγχωνευόμενων τραπεζών δυσκολεύεται στην εξοικείωση με τους νέους του συνεργάτες ή τις νέες διαδικασίες και πολιτικές. Για παράδειγμα, μπορεί να υπάρχει διαφοροποίηση στο επίπεδο μισθοδοσίας, στα επιδόματα αλλά και σε γενικότερες παροχές. Το ανθρώπινο δυναμικό δηλαδή, δεν αντιδράει πάντα το ίδιο σε μία Σ ή Ε και η εναρμόνισή του ή η ομαλή μετάβασή του είναι κάτι που θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν για να μην υπάρχει μελλοντική παρεμπόδιση του έργου και της λειτουργίας του νέου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Συχνά παρατηρούνται ζηλοτυπίες, εσωτερικός ανταγωνισμός

3. Οι περικοπές κόστους που επιτυγχάνονται με τις οικονομίες, φάσματος ή τις συνέργειες και στις οποίες αναφερθήκαμε προηγουμένως, είναι εφάπαξ περικοπές. Σε αυτές τις περικοπές συνήθως συμψηφίζονται και οι εφάπαξ δαπάνες που προέρχονται από το υψηλό διοικητικό και διαχειριστικό κόστος που συνεπάγονται οι συγχωνεύσεις.

4. Μελέτες έχουν δείξει ότι οι μέτοχοι τις τράπεζας που ενεπλάκησαν σε μεγάλες εξαγορές κέρδισαν, ενώ οι μέτοχοι της εξαγορασθείσας τράπεζας έχασαν.

5. Όταν η εγχώρια αγορά είναι απόλυτα ολοκληρωμένη και ανταγωνιστική, τότε υπάρχουν μικρά περιθώρια για απόκτηση μεγαλύτερου μεριδίου στην αγορά και υπό την προϋπόθεση προσφοράς διαφοροποιημένων προϊόντων υψηλής ποιότητας και τεχνολογίας.

6. Τέλος, σημαντικό μειονέκτημα που εμφανίζεται συχνά μετά από ΣήΕ είναι το υψηλό κοινωνικό κόστος, αφού συνήθως παρατηρείται μείωση της απασχόλησης με απολύσεις προσωπικού.

3.5 Κίνητρα Συγχωνεύσεων και Εξαγορών των Τραπεζών

Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναφερθήκαμε γενικά στα κίνητρα που ωθούν τις επιχειρήσεις να πραγματοποιήσουν μία συγχώνευση ή εξαγορά. Στην ενότητα αυτή θα περιγράψουμε τα κίνητρα και τις αιτίες που μια τραπεζική επιχείρηση ακολουθεί την πολιτική της Σ ή Ε.

- i. Το κίνητρο της οργάνωσης και της επέκτασης των τραπεζών.

Οι συγχωνευμένες τράπεζες έχουν σκοπό να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους, να αναζητήσουν νέες πηγές εφοδιασμού, πρώτων υλών, να μειώσουν το κόστος παραγωγής, με κατανομή των γενικών εξόδων σε μεγαλύτερο όγκο παραγωγής, να διαφοροποιηθούν (diversification), προσανατολίζοντας τις δραστηριότητές τους σε κερδοφόρες κατηγορίες προϊόντων ή καθετοποιώντας τον παραγωγικό τους κύκλο.

Πολλές συγχωνεύσεις τραπεζών πραγματοποιούνται προκειμένου οι συγχωνευόμενες τράπεζες να αποκτήσουν φορολογικά οφέλη ή και την εισαγωγή της απορροφούσας ή απορροφόμενης στο χρηματιστήριο. Επιπλέον, η απορρόφηση μιας όχι και τόσο ευδοκίμως λειτουργούσας τράπεζας από μία πιο κερδοφόρα, δίνει στην πρώτη την ευκαιρία να συνεργασθεί με μια πιο επιτυχημένη διοίκηση, πιο εξειδικευμένο προσωπικό, τακτικούς προμηθευτές, σύγχρονη τεχνολογία και ένα πιο ευρύ δίκτυο καταστημάτων, ενώ η δεύτερη απαλλάσσεται από τον έναν επιπλέον ανταγωνιστή.

ii. Το αμυντικό κίνητρο

Η εξαγοράζουσα τράπεζα, προσπαθεί μέσω αυτής της συγχώνευσης να σταθεροποιήσει, ή και να ισχυροποιήσει τη θέση της στην αγορά, ούτως ώστε να μην κινδυνεύει από μία εξαγορά (πιθανώς πιο εχθρική), από κάποια άλλη ανταγωνίστρια τράπεζα.

iii. Το επιθετικό κίνητρο

Μία τράπεζα αποφασίζει να εξαγοράσει μία άλλη που δεν είναι ανταγωνίστριά της, προκειμένου να την αποδυναμώσει και να αποφύγει έναν ενδεχόμενο μελλοντικό ανταγωνισμό.

iv. Το κερδοσκοπικό κίνητρο

Το κερδοσκοπικό κίνητρο συναντάται όταν μία τράπεζα εξαγοράζει μία άλλη, με σκοπό να την καταστήσει πιο κερδοφόρα και με απώτερο στόχο, μετά από κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα, να την μεταπωλήσει σε τρίτους, αφού έχει αυξήσει την αξία της.

3.6 Κίνδυνοι

Η εξαγορά των τραπεζών πραγματοποιείται είτε με καταβολή μετρητών, είτε με έκδοση νέων μετοχών. Όταν η εξαγορά γίνεται με έκδοση νέων μετοχών, οι νέες εταιρείες θα αντικαταστήσουν αυτές που είχε εκδώσει η υπό εξαγορά εταιρία.

Συνεπώς, θα μπορούσαμε να διαχωρίσουμε τους κινδύνους που πηγάζουν από τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές σε δύο φάσεις, την πρώτη φάση πριν την συγχώνευση-εξαγορά και τη δεύτερη που ακολουθεί τη συγχώνευση-εξαγορά.

Πριν την συγχώνευση-εξαγορά, οι κίνδυνοι συνδέονται κυρίως με την τιμολόγηση της εξαγοραζόμενης τράπεζας. Η αξία της εξαγοράς θα πρέπει να αντισταθμίζεται από την παρούσα αξία των προσδοκώμενων εσόδων που θα προκύψουν.

Μετά τη συγχώνευση, όπως είναι λογικό, ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι ο λειτουργικός. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει από την ενσωμάτωση του προσωπικού στη νέα τράπεζα, την ενοποίηση των συστημάτων πληροφορικής και διαχειρίσεως κινδύνων, τον επανασχεδιασμό ή επέκταση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, την καθημερινή παρακολούθηση των λογιστικών συστημάτων καθώς και την επαφή με την πελατεία.

Οι λειτουργικοί και στρατηγικοί κίνδυνοι είναι ιδιαίτερα σημαντικοί, καθώς η διοίκηση της τράπεζας που εξαγοράζει μπορεί να μην έχει πλήρη γνώση των ιδιομορφιών της αγοράς, του εποπτικού πλαισίου και της πρακτικής στη χώρα που είναι εγκατεστημένη η εξαγοραζόμενη τράπεζα.

Επίσης, η συγχώνευση ή εξαγορά δύο ή περισσότερων πιστωτικών ιδρυμάτων ενισχύουν το συστηματικό κίνδυνο στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς η συνένωση τους θα οδηγήσει στη δημιουργία ισχυρών χρηματοοικονομικών ομίλων.

3.7 Παράμετροι Επιτυχίας και Αποτυχίας Συγχωνεύσεων και Εξαγορών

Η επιτυχία ή αποτυχία μίας συγχώνευσης/ εξαγοράς είναι το αποτέλεσμα των κινήσεων που θα κάνει η Διοίκηση του νέου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Αρχικά, για να θεωρηθεί η συγχώνευση/εξαγορά επιτυχής θα πρέπει να ακολουθηθούν κάποιες βασικές αρχές και να γίνει διεξοδική έρευνα, ανάλυση και προγραμματισμός της τράπεζας- στόχου βάση της προστιθέμενης αξίας που συνεπάγεται η συνένωση. Είναι σημαντικό λοιπόν, να ελεγχθούν κάποιοι παράγοντες, των οποίων η αποτυχία επίτευξης θα οδηγήσει και στην αποτυχία της συγχώνευσης- εξαγοράς.

Ας δούμε παρακάτω αναλυτικότερα κάποιους από τους παράγοντες αυτούς.

i. *Σαφές Στρατηγικό Όραμα.*

Πριν ακόμα την συγχώνευση/ εξαγορά θα πρέπει να έχει γίνει μια καλή ανάλυση της στρατηγικής, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ένα μακροχρόνιο ανταγωνιστικό

πλεονέκτημα και όχι απλά μια βραχυπρόθεσμη λειτουργική βελτίωση. Τα αναπτυξιακά προγράμματα που θα αποτελέσουν τη στρατηγική του νέου ομίλου θα πρέπει να είναι λεπτομερή και περιγραφόμενα με σαφήνεια, για να είναι γρήγορη η πραγματοποίησή τους.

ii. Δομή της συμφωνίας- Τρόπος χρηματοδότησης

Μια επιτυχημένη συγχώνευση απαιτεί την ιδιαίτερη συμμετοχή σε δύο πτυχές της δομής της συμφωνίας: τον τύπο της χρηματοδότησης και το premium στην τιμή. Οι συγχωνεύσεις αποτυγχάνουν συχνά, επειδή η νέα επιχείρηση επιβαρύνεται με πανύψηλες πληρωμές χρέους και επειδή η τιμή αγοράς είναι πολύ υψηλή.

iii. Οφειλόμενη επιμέλεια και αφοσίωση

Οι επιχειρήσεις που συγχωνεύονται πρέπει να επιδείξουν προσοχή για να εξασφαλίσουν ότι η συμφωνία μπορεί να πετύχει στην εφαρμογή του προτεινόμενου στρατηγικού οράματος. Η ομάδα επιμέλειας πρέπει να συμπεριλάβει μέλη και από τις δύο επιχειρήσεις, σε διαφορετικές λειτουργικές περιοχές και να συμπεριλάβει επίσης λογιστές, δικηγόρους, τεχνικούς κλάδους και άλλους εμπειρογνώμονες. Η επιμέλεια περιλαμβάνει την επίσημη οικονομική επιθεώρηση των στοιχείων του ενεργητικού, των στοιχείων του παθητικού, των εσόδων και των δαπανών. Περιλαμβάνει επίσης πολυάριθμα μη οικονομικά στοιχεία, όπως για παράδειγμα τη δυνατότητα συγχώνευσης διαφορετικών πολιτισμών, διαφορετικών τεχνολογιών και ανθρώπινων δυναμικών.

iv. Σχεδιασμός προ της εξαγοράς/ συγχώνευσης

Η προετοιμασία κατά τη διάρκεια της περιόδου που οδηγεί στην ανακοίνωση της συγχώνευσης, είναι εξαιρετικά σημαντική καθώς θα πρέπει να παρουσιαστεί με σιγουριά και στους κατάλληλους ανθρώπους. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, διατυπώνεται η διαδικασία της ολοκλήρωσης και λαμβάνονται οι βασικές αποφάσεις σχετικά με την ηγεσία, τη δομή και το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Είναι σημαντικό να οριστούν με σαφήνεια οι ρόλοι και οι ευθύνες για εκείνους που συμπεριλαμβάνονται στη διαδικασία της ολοκλήρωσης. Η δομή της νέας επιχείρησης, όπως και η δομή της νέας διοικητικής ομάδας υπεύθυνης για την ολοκλήρωση, πρέπει να καθοριστούν πριν από την ανακοίνωση. Στις αληθινές συγχωνεύσεις των ίσων, η δημιουργία μιας εξ ολοκλήρου νέας οργάνωσης είναι περισσότερο προτιμητέα από τις προηγούμενες δομές. Η διοικητική ομάδα ολοκλήρωσης πρέπει να έχει ισχύ αμέσως και να έχει τη βοήθεια από τουλάχιστον ένα στέλεχος της ανώτερης διαχείρισης. Πρέπει επίσης να τεθούν οι ημερομηνίες για τη

λήψη των βασικών αποφάσεων και την καθιέρωση των στόχων. Εάν η διαδικασία προγραμματισμού πριν τη συγχώνευση δεν ολοκληρωθεί αποτελεσματικά, η ολοκλήρωση και η επιτυχία συγχώνευσης θα είναι μάλλον ανέφικτες.

v. *Ολοκλήρωση μετά την εξαγορά/ συγχώνευση*

Οι επιχειρήσεις καταστρέφουν συχνά τις συγχωνεύσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ολοκλήρωσης. Εάν οι προηγούμενοι τέσσερις παράγοντες έχουν εξασφαλιστεί, η επιχείρηση προχωράει προς μια επιτυχή συγχώνευση. Η στρατηγική της νέας επιχείρησης και της διαδικασίας ολοκλήρωσης πρέπει να είναι σαφής και η νέα οργανωτική πρέπει να είναι καλά καθορισμένη. Επιπλέον, πρέπει να σχεδιαστούν σωστά οι σχετικές διαδικασίες για τη διοίκηση ανθρωπίνων πόρων, των τεχνικών λειτουργιών και της διαχείρισης των πελατών. Η διαδικασία ολοκλήρωσης μετά τη συγχώνευση αρχίζει με τον κατάλληλο προγραμματισμό, αλλά ο καλός προγραμματισμός από μόνος του δεν εγγυάται την καλή εκτέλεση. Μετά από την ανακοίνωση, η επιτυχημένη ολοκλήρωση μετά την συγχώνευση μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν τα μέρη του οργανισμού έχουν τη γνώση, τους πόρους και την αφοσίωση να προχωρήσουν μπροστά χωρίς να καταστρέψουν την πρόσθετη αξία κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης.

vi. *Εξωτερικοί παράγοντες*

Όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχία των συγχωνεύσεων δεν είναι ελεγχόμενοι από την ίδια την επιχείρηση. Οι μεταβαλλόμενοι οικονομικοί όροι για παράδειγμα, μπορούν να δημιουργήσουν απροσδόκητες συνέπειες όσον αφορά την απασχόληση ή τη διατήρηση των πελατών. Σε ακραίες περιπτώσεις, η πορεία μιας επιχείρησης μπορεί να επηρεαστεί από τις τύχες ενός μόνο πελάτη ή ενός συνεργάτη. Όλοι αυτοί οι παράγοντες μπορεί να έχουν επιπτώσεις σε μια ούτως ή άλλως επιτυχημένη συγχώνευση, και δεν υπάρχει τρόπος να έχει προβλεφθεί ή αποτραπεί κάτι τέτοιο.

3.8 Μέθοδοι Αξιολόγησης Συγχωνεύσεων και Εξαγορών

Στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρονται διαφορετικές μέθοδοι αξιολόγησης των Σ&Ε. Βασικό κριτήριο για τον χαρακτηρίσουμε μια Σ ή Ε ως επιτυχημένη ή αποτυχημένη, είναι να ελέγξουμε κατά πόσο δημιουργεί προστιθέμενη αξία στους μετόχους της

συγχωνευόμενης, της εξαγοραζόμενης ή της εξαγοράζουσας εταιρείας. Με χρηματοοικονομικούς όρους, θα λέγαμε ότι μια συγχώνευση είναι επιθυμητό να γίνεται όταν υπάρχει η προσδοκία ότι η μελλοντική παρούσα αξία των ταμειακών ροών της ενιαίας επιχείρησης θα είναι μεγαλύτερη ή τουλάχιστον ίση από/με την αντίστοιχη μελλοντική παρούσα αξία κάθε μίας επιχειρήσεως ξεχωριστά, συν την αντίστοιχη μελλοντική παρούσα αξία των συνεργειών της συγχωνεύσεως μειωμένη κατά το καταβαλλόμενο premium και τα έξοδα εξαγοράς.²⁵

Οι διαφορετικές μέθοδοι αξιολόγησης μιας συγχώνευσης ως επιτυχημένης ή αποτυχημένης, βασίζονται στο γεγονός ότι υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, με αποτέλεσμα τα συμπεράσματα που εξάγονται σε πολλές των περιπτώσεων να διαφέρουν σημαντικά. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι, ανάλογα με το μέγεθος του δείγματος των επιχειρήσεων προς εξέταση, οι εφαρμοσμένες μεθοδολογίες διακρίνονται σε μελέτες περιπτώσεων επιχειρήσεων και σε μελέτες μεγάλου μεγέθους δείγματος επιχειρήσεων προς εξέταση.

Στην περίπτωση της μελέτης περιπτώσεων, ή *casestudies* όπως αναφέρονται στη διεθνή βιβλιογραφία, ένας μικρός αριθμός επιχειρήσεων εξετάζονται με διάφορες γενικές μεθοδολογίες, τις οποίες θα αναλύσουμε και παρακάτω. Εδώ υπάρχει η επιπρόσθετη δυνατότητα λεπτομερέστερης γνώσης και αξιολόγησης με προσεκτικότερη μελέτη των ιδιαίτερων συνθηκών που οδήγησαν σε αυτές, πέρα από οικονομικά ιστορικά στοιχεία ή προσωπικές μεμονωμένες θεωρήσεις, που ενδεχομένως να μας οδηγεί και σε διαφορετικά εις βάθος συμπεράσματα και ερμηνείες απ' ότι από αυτά αρχικά είχαν προκύψει, καθώς εξετάζονται επιπρόσθετες θεωρήσεις από στρατηγική και οργανωσιακή σκοπιά.

Στην περίπτωση όπου έχουμε έναν μεγάλο αριθμό εξεταζόμενων επιχειρήσεων, συναντάμε συνήθως τρεις μεθόδους για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της στρατηγικής των Σ & Ε.

1. Μελέτη Ανάλυσης Επιχειρηματικών Γεγονότων (“EventStudies”)

Η πιο συνήθης μέθοδος είναι αυτή της μελέτης γεγονότος, η οποία βασίζεται στην θεωρία των αποτελεσματικών αγορών. Ουσιαστικά, εκτιμά την αντίδραση της τιμής της

²⁵Δημ. Αθ. Κυριαζής (2007), «Συγχωνεύσεις & Εξαγορές», εκδόσεις ΣΜΠΙΛΙΑΣ, σελ. 41-42

μετοχής σε μια επικείμενη ανακοίνωση Σ ή Ε και πόσο γρήγορα προσαρμόζεται η τιμή της μετοχής στο γεγονός αυτό. Ο υπολογισμός της αντίδρασης της τιμής της μετοχής υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ πραγματικής και προσδοκώμενης τιμής. Η διαφορά μεταξύ πραγματικής και προσδοκώμενης τιμής δείχνει τη θετική ή αρνητική υπεραπόδοση που προκύπτει από την ανακοίνωση της Σ ή Ε. Για την εφαρμογή της μεθόδου eventstudy, ακολουθούνται κάποια βήματα, ώστε να γίνει η διαδικασία επιτυχώς. Αρχικά προσδιορίζεται ως ημέρα 0, η ημέρα που συνέβη το γεγονός της Σ ή Ε και στη συνέχεια προσδιορίζεται η περίοδος που μας ενδιαφέρει να εξετάσουμε, γύρω από την ημέρα γεγονότος, η οποία ονομάζεται περίοδος μελέτης (“eventwindow”). Έπεται η περίοδος εκτίμησης, όπου γίνεται η εκτίμηση της αναμενόμενης απόδοσης της μετοχής του δείγματος, για μία ορισμένη χρονική περίοδο, πριν του χρονικού διαστήματος που είναι υπό εξέταση. Στην περίοδο εκτίμησης δεν περιλαμβάνεται η περίοδος γεγονότος και αυτό γιατί, οι εκτιμητές των παραμέτρων μπορεί να επηρεαστούν από τις αποδόσεις γύρω από το γεγονός. Το τέταρτο βήμα στην ακολουθία είναι ο υπολογισμός της πραγματικής απόδοσης κάθε μετοχής και το πέμπτο, ο υπολογισμός της επιπλέον απόδοσης για κάθε μετοχή του δείγματος, ξεχωριστά για κάθε μέρα της περιόδου του γεγονότος. Τέλος, προκειμένου να εξαιρεθούν όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την τιμή της μετοχής, πρέπει να υπολογιστεί η μέση επιπλέον απόδοση, για κάθε ημέρα ξεχωριστά, για όλες τις ημέρες του δείγματος.

Ως κύριο πλεονέκτημα της μεθόδου αυτής, είναι η άμεση μέτρηση της αξίας που δημιουργείται στους επενδυτές από τις μεταβολές της μετοχής και η άμεση αποτύπωση μελλοντικών προσδοκιών μέσω αυτής, χωρίς να παρέχεται δυνατότητα αλλοίωσης από κάποιο φυσικό πρόσωπο. Όμως, οι μελέτες ανάλυσης επιχειρηματικών γεγονότων, δεν κάνουν διάκριση ενός θετικού αποτελέσματος από δραστηριότητα Σ&Ε για το εάν προήλθε από πραγματικά οικονομικά κέρδη ή ανωμαλίες της εκάστοτε κεφαλαιαγοράς

2. Μελέτες Λογιστικής (“Accounting Studies”)

Η μεθοδολογία αυτή, είναι μια εναλλακτική μέθοδος αξιολόγησης των Σ&Ε, η οποία συνίσταται και εφαρμόζεται με την σύγκριση των καταγεγραμμένων χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων και αναλύσεων (ισολογισμοί, αριθμοδείκτες κ.λ.π), όπως αυτά αποτυπώνονται στις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις των εμπλεκόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων, πριν και μετά την Σ ή Ε. Με αυτόν τον τρόπο

διερευνάται η μεταβολή της επιχειρησιακής τους απόδοσης και παρατηρείται τυχόν μεταβολή στην απόδοση των χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών. Αυτό που συνήθως μελετάται είναι μεταβολές στα καθαρά κέρδη, στην αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, στην απόδοση επενδυμένων κεφαλαίων, στα κέρδη ανά μετοχή, στο βαθμό χρήσης δανειακών κεφαλαίων και στη ρευστότητα. Η εξέταση των στοιχείων γίνεται με διάφορους τρόπους. Πρώτον, το τραπεζικό ίδρυμα μπορεί να καταγράψει τα πραγματικά στοιχεία και να συγκρίνει με υποθετικά στοιχεία της ίδιας της τράπεζας που θα προβλέψει, χωρίς την Σ ή Ε. Μπορεί επίσης να συγκρίνει τα πεπραγμένα σε σχέση με την πορεία του τραπεζικού κλάδου, ή το σημαντικότερο τραπεζικό ίδρυμα ή τον μέσο όρο των σημαντικότερων.

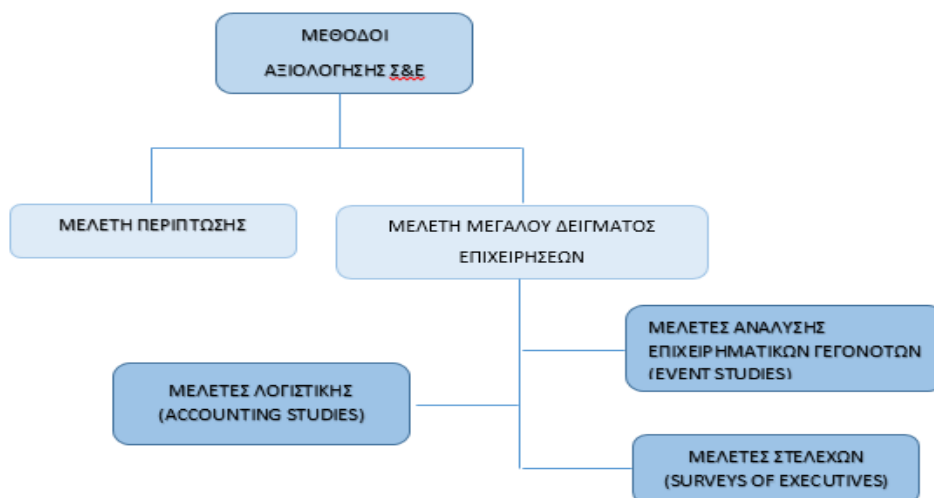
Αξίζει να σημειώσουμε ότι, οι μελέτες λογιστικής παρουσιάζουν μια σημαντική αξιοπιστία, καθώς οι διάφορες οικονομικές καταστάσεις που μελετώνται, έχουν ελεγχθεί και βεβαιωθεί ως προς το περιεχόμενό τους, κάτι που ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους επενδυτές. Βέβαια, έχουν και μειονεκτήματα όπως είναι η αδυναμία σύγκρισής τους διαχρονικά μιας και το έκαστο τραπεζικό ίδρυμα ενδέχεται να αλλάξει τις μεθόδους καταγραφής των αποτελεσμάτων του, ή ακόμα και να αλλάξουν οι διάφορες κρατικές φορολογικές πρακτικές. Επηρεάζονται επίσης από το γεγονός ότι, δεν εμπεριέχεται συχνά στις οικονομικές καταστάσεις η αξία διαφόρων ασώματων (άυλων) ακινητοποιήσεων από την επιχείρηση που διαχρονικά τη δημιουργεί, από την ύπαρξη κυρίως υψηλού πληθωρισμού και τέλος από την πιθανότητα παράνομης αλλοίωσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων από τα στελέχη μιας επιχείρησης.

3. Μελέτες με βάση δηλώσεις στελεχών επιχειρήσεων (“surveys of executives”). Κατά την μέθοδο αυτή, τα ανώτερα στελέχη καλούνται να «εξετασθούν» είτε μέσω ενός ερωτηματολογίου, είτε μέσω προσωπικής συνεντεύξεως, είτε και με συνδυασμό των δύο. Τα δεδομένα τα οποία προκύπτουν, καταγράφονται με σκοπό να πραγματοποιηθεί μια στατιστική ανάλυση, από την οποία θα προκύψουν τα τελικά αποτελέσματα.

Το σημαντικό πλεονέκτημα της μεθόδου αυτής είναι ότι μπορεί να αναδείξει μια ανεπτυγμένη επιχειρησιακή επίδοση, η οποία δεν έχει αποτυπωθεί ακόμα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή στην τιμή της μετοχής. Βέβαια, σημαντική αδυναμία της μεθόδου αυτής είναι ότι μπορεί το κάθε εξεταζόμενο στέλεχος, κατά προσωπική

πάντα κρίση να μην έχει να μην έχει δηλώσει το πραγματικό οικονομικό αποτέλεσμα, γεγονός που δεν μας επιτρέπει να εξάγουμε ασφαλή συμπεράσματα για όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Το ανωτέρω συμπέρασμα, επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι ο βαθμός ανταπόκρισης από τέτοιες μελέτες είναι ιδιαίτερα χαμηλός (συνήθως από 2% έως 15% του δείγματος), καθώς η ανάκληση ιστορικών στοιχείων από ορισμένους ανθρώπους μπορεί να μην είναι σωστή.

Όλα τα περιγραφόμενα παραπάνω, μπορούν να τοποθετηθούν συνοπτικά στο παρακάτω σχήμα, προκειμένου να κατανοηθούν ενδελεχώς.

Διάγραμμα 3.8.1: Μέθοδοι Αξιολόγησης Σ&Ε

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ & ALPHABANK

Στο κεφάλαιο αυτό, θα αναφερθούμε σε μία από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες της Ελλάδας, η οποία διαθέτει ξεχωριστή και μακροχρόνια θέση στον ελληνικό τραπεζικό χώρο. Πρόκειται για την AlphaBank, της οποίας την εξέλιξη θα προσπαθήσουμε να διατυπώσουμε όσο τον δυνατόν αναλυτικότερα.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στο κομμάτι της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας σε ένα σημαντικό σταθμό της ιστορίας της, την συγχώνευση με απορρόφηση της Εμπορικής Τράπεζας. Η εξαγορά αυτή της Εμπορικής Τράπεζας από την AlphaBank είχε χαρακτηριστεί ως μία από τις πιο επιτυχημένες συγχωνεύσεις τραπεζών, αν όχι η πιο επιτυχημένη. Η Εμπορική Τράπεζα είχε βασικό μέτοχο την CreditAgricole, ενώ τα τελευταία 7-8 χρόνια πριν την πώλησή της είχε σημειώσει ζημιές σχεδόν 14δισ. Η εξαγορά της Εμπορικής Τραπεζής Α.Ε. είχε δικαιολογημένα θεωρηθεί ως ένα σημαντικό βήμα για την αναδιάρθρωση του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος, καθώς το ενιαίο σχήμα είχε υπολογισθεί πως θα έχει ποσοστό μερίδιο αγοράς στην Ελλάδα 19% στις καταθέσεις και 25% στις χορηγήσεις, και ηγετική θέση στη στεγαστική πίστη και στα επιχειρηματικά δάνεια, με το ποσοστό συνολικό ενεργητικό να ανέρχεται σε Ευρώ 78 δισ., (με βάση την 31 Μαρτίου 2012).

Τα οφέλη που είχαν προβλεφθεί εστίαζαν στη δημιουργία ενός από τους μεγαλύτερους χρηματοοικονομικούς ομίλους στην Ελλάδα, στην ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσεως, λόγω ανακεφαλαιοποίησης της Εμπορικής Τράπεζας από την CreditAgricole πριν την ολοκλήρωση της συναλλαγής και στην απόκτηση δανειακού χαρτοφυλακίου με υψηλές καλύψεις από προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

4.1 Ιστορική Αναδρομή ALPHABANK

Η ιστορία της Alpha ξεκινάει το 1879, όταν ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος ιδρύει μια εμπορική επιχείρηση στην Καλαμάτα, η οποία δεν αργεί να αναπτύξει και τραπεζικές δραστηριότητες και κυρίως να εισέλθει στην αγορά συναλλάγματος. Το έτος 1916, ο Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος, με τη συνεργασία της Λαϊκής Τραπέζης, δημιούργησε, με έδρα πάντοτε την Καλαμάτα, την Τράπεζα Ι.Φ. Κωστοπούλου με τη μορφή της Ετερόρρυθμης Εταιρίας, η οποία δύο έτη αργότερα, το 1918, έδωσε τη θέση της στην Τράπεζα Καλαμών, που λειτουργούσε πλέον ως Ανώνυμη Εταιρία. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1922, ο εμπορικός οίκος Ι.Φ. Κωστοπούλου ιδρύει εκ νέου τραπεζικό τμήμα, αυτή τη φορά με έδρα την Αθήνα. Παράλληλα την ίδια περίοδο, ιδρύεται από την Εμπορική Τράπεζα η Commercial Bank of the Near East -η σημερινή Alpha Bank London- της οποίας ένας από τους πρώτους μετόχους υπήρξε ο εμπορικός οίκος Ι.Φ. Κωστοπούλου. Δύο χρόνια αργότερα, το 1924 η Τράπεζα Καλαμών συγχωνεύεται με το τραπεζικό Τμήμα του εμπορικού οίκου Ι.Φ. Κωστοπούλου δημιουργώντας ένα νέο τραπεζικό ίδρυμα με την επωνυμία "Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως". Η νέα Τράπεζα έχει έδρα την Αθήνα. Το 1925 η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως αναπτύσσει ένα περιφερειακό δίκτυο Καταστημάτων στην Πελοπόννησο και στις 2 Νοεμβρίου του ίδιου έτους αρχίζει η διαπραγματεύση των μετοχών της Τραπέζης στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Την περίοδο 1940- 1948 και παρά τις δυσμενείς συνθήκες του πολέμου, η δραστηριότητα της Τράπεζας είναι έντονη. Έτσι, Ιδρύεται στην Πλατεία Μοναστηρακίου το πρώτο Υποκατάστημα της Τραπέζης στην Αθήνα, το οποίο θα πυρποληθεί κατά τα Δεκεμβριανά, το 1944, ιδρύεται η θυγατρική Εταιρία "Η Εμπορική" Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλίσεων, με την οποία η Τράπεζα εισέρχεται από πολύ νωρίς στην ασφαλιστική αγορά (1940) και η θυγατρική Εταιρία "Ιδιοκτησιών Φροντίδος Κτημάτων και Οικονομικών Συμφερόντων" (Ι.Φ.Κ.Ο.Σ.) με σκοπό την ιδιοκτησία και εκμετάλλευση ακινήτων, η οποία αργότερα εξελίχθηκε στην σημερινή Alpha Αστικά Ακίνητα (1942). Η τράπεζα υπήρξε ένα από τα λίγα πιστωτικά ιδρύματα που κατάφερε να επιβιώσει μέσα από τις συνθήκες της πολεμικής περιόδου, ενώ η σταδιακή αποκατάσταση των εργασιών της συνοδεύεται από την αλλαγή της επωνυμίας της σε «Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως» (1947). Ένα χρόνο μετά την αλλαγή της επωνυμίας της, το 1948, η Τράπεζα διανέμει μέρισμα για πρώτη φορά μετά

την πολεμική περίοδο και θα αποτελέσει τη μόνη εισηγμένη στο Χρηματιστήριο εταιρία που θα διανέμει αδιαλείπτως μέρισμα στους μετόχους της για τα επόμενα εξήντα χρόνια.

Την δεκαετία που θα ακολουθήσει, η Τράπεζα θα επεκτείνει τις υπηρεσίες της σε Πάτρα και Θεσσαλονίκη, ιδρύοντας καταστήματα και στις δύο αυτές περιοχές το 1957 και 1958 αντίστοιχα. Το 1972 σημειώνεται η αλλαγή επωνυμίας της Τραπέζης από "Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως" σε "Τράπεζα Πίστεως" και καθιερώνεται νέο εταιρικό σήμα, το οποίο προέρχεται από τον οπισθότυπο του πρώτου νομίσματος του ελλαδικού χώρου, που κόπηκε στην Αίγινα. Το 1981 ιδρύεται η θυγατρική Εταιρία "ΔιερευνηταίΑλφα Α.Ε. Οργανώσεως και Μηχανογραφήσεως", η οποία είναι η πρώτη εταιρία που εισάγει το στοιχείο Alpha στο λεξιλόγιο της Τραπέζης. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε πως το 1983 εγκαθίστανται οι πρώτες Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ATM) και δημιουργείται το πρώτο δίκτυο αυτόματης συναλλαγής στην Ελλάδα. Η ανάπτυξη του Δικτύου σε όλη τη χώρα συνεχίζεται με εντυπωσιακό ρυθμό φθάνοντας τα 100 Καταστήματα. Εξίσου δυναμικά συνεχίζεται η επέκταση του δικτύου των ATM. Το 1993 Εδραιώνεται η παρουσία της Τραπέζης στο Ηνωμένο Βασίλειο με την εξαγορά της Commercial Bank of London PLC (όπως είχε μετονομασθεί η Commercial Bank of the Near East το 1990). Η τράπεζα θα ενταχθεί στον Όμιλο ως Alpha Bank London, ενώ την ίδια χρονιά ιδρύεται 'BancaBucuresti', σε συνεργασία της Τραπέζης με Έλληνες επιχειρηματίες, την Alpha Finance και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως.

Η επεκτατική πολιτική της "Alpha Τράπεζα Πίστεως" συνεχίζεται και το 1999 εξαγοράζοντας την πλειοψηφία των μετοχών (51%) της "Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης", θέτοντας έτσι τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός μεγάλου ιδιωτικού, εύρωστου και δυναμικού ελληνικού τραπεζικού Ομίλου. Επιπλέον επεκτείνεται στην αγορά της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας με την εξαγορά του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών της "KreditnaBanka", της τέταρτης σε μέγεθος τραπεζής της γειτονικής χώρας. Αργότερα μετονομάσθηκε σε "Alpha Bank A.D. Skopje". Ένα χρόνο αργότερα, το 2000, εγκρίνεται από τις Εποπτικές Αρχές η απορρόφηση της "Ιονικής Τραπέζης" από την "Alpha Τράπεζα Πίστεως". Η νέα διευρυμένη Τράπεζα που προέκυψε, λειτουργεί με τον διακριτικό τίτλο "Alpha Bank" και ολοκληρώνεται επιτυχώς και μέσα στο πολύ σύντομο διάστημα ενός έτους, το απαιτητικό εγχείρημα της συγχωνεύσεως όλων των ομοειδών θυγατρικών Εταιριών της Alpha Τραπέζης Πίστεως και της Ιονικής και Λαϊκής Τραπέζης.

Την 1 Φεβρουαρίου 2013, σε συνέχεια της συμφωνίας εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης την 16 Οκτωβρίου 2012 από την Alpha Bank A.E. μετά της CréditAgricoleS.A. και της λήψεως των οικείων κανονιστικών εγκρίσεων από τις Ελληνικές και Κυπριακές Κεντρικές Τράπεζες και Επιτροπές Ανταγωνισμού, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής μεταβιβάσθηκε από την CréditAgricole στην Alpha Bank.

Σήμερα η Alpha Bank και οι θυγατρικές της Εταιρίες αποτελούν έναν σύγχρονο Όμιλο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, ο οποίος προσφέρει χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σε ιδιώτες και επιχειρήσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.²⁶

²⁶<https://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=8926#top>

4.2 Ιστορική Αναδρομή ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους χρηματοπιστωτικούς ομίλους της χώρας, με σημαντική συμβολή στην ελληνική οικονομία για περισσότερα από εκατό χρόνια. Η ιστορία της ξεκινάει το 1886, όταν ο Γρηγόριος Εμπεδοκλής ίδρυσε το τραπεζικό του γραφείο και 10 χρόνια αργότερα, το 1896 την «Τράπεζα Γρ. Εμπεδοκλέους». Το 1907, η συγκεκριμένη τράπεζα μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε» και εισέρχεται στο χρηματιστήριο Αθηνών. Η δραστηριοποίηση της Τράπεζας επεκτάθηκε και εκτός της χώρας καθώς το 1923 ιδρύθηκε στο Λονδίνο η *Commercial Bank of the Near East* με υποκαταστήματα σε Αλεξάνδρεια και Κωνσταντινούπολη. Η τράπεζα είχε μια έντονη παρουσία στο χρηματοπιστωτικό χώρο, προχώρησε σε σημαντικές επενδύσεις σε ακίνητα και μετοχές εταιρειών και το 1942, απέκτησε την πλειοψηφία των μετοχών της Ασφαλιστικής Εταιρείας Φοίνιξ.

Τα επόμενα χρόνια ακολούθησαν εξαγορές άλλων τραπεζών και εταιρειών, με κάποιες από τις σημαντικότερες να είναι η Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα (1957), η ασφαλιστική εταιρεία Ιονική (1958), η Τράπεζα Πειραιώς (1962), η ασφαλιστική εταιρεία "Γενικαί Ασφάλεια" (1962), η Τράπεζα Αττικής (1964), η Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων, Χυμών & Κονσερβών, η Ιονική Ξενοδοχειακή, Ναυπηγεία Ελευσίνος κ.α. Το 1971 ιδρύθηκαν θυγατρικές Τράπεζες σε Παρίσι και Φρανκφούρτη συνεχίζοντας το έργο επέκτασης των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό. Το 1975 η τράπεζα περιήλθε στον έλεγχο του Ελληνικού Δημοσίου, ενώ ένα χρόνο αργότερα δημόσιοι οργανισμοί θα αποκτήσουν την πλειοψηφία των μετοχών της, έπειτα από αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Από το 1991 η Εμπορική Τράπεζα ακολουθεί μια αντίστροφη πορεία στον κλάδο των συγχωνεύσεων και εξαγορών. Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ 1991 και 1992 η τράπεζα πούλησε επτά από τις θυγατρικές της, το 1995 εξαγόρασε το 51% της ασφαλιστικής εταιρείας Metrolife, το 1997 μεταβίβασε την πλειοψηφία των μετοχών της Τραπεζής Αττικής, και το 1999 η Ιονική Τράπεζα πουλήθηκε στην Alpha Bank. Όλες αυτές οι κινήσεις έκανα τον όμιλο να αποδυναμωθεί και να χάσει ένα μεγάλο μέρος του ανταγωνιστικού του πλεονεκτήματος. Παρόλα αυτά ο Όμιλος δεν πτοήθηκε και ακολούθησε μια κάπως πιο ανοδική πορεία. Κατά

την δεκαετία του 1990 ίδρυσε κάποιες άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες και επεκτάθηκε στην Κύπρο όπου ίδρυσε και υποκαταστήματα ενώ το 2001 ιδρύθηκε η θυγατρική της «Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) Λ.Τ.Δ». Γενικά από το 1998 και μετά άρχισε να εισέρχεται στον τομέα των εξαγορών και συγχωνεύσεων στα Βαλκάνια, αγοράζοντας ένα μεγάλο μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της BulgarianInvestmentBank και το 100% των μετοχών της InternationalCommercialBlackSeaBank της Αλβανίας και της Αρμενίας. Επίσης, αγόρασε ένα μεγάλο ποσοστό των μετοχών των ομώνυμων τραπεζών της Ρουμανίας, της Γεωργίας και της Βουλγαρίας και τέλος, το 100% των μετοχών της InternationalCommercialBank της Μολδαβίας.

Το 2000 είναι μια χρονιά ορόσημο για την Τράπεζα, αφού εισήλθε στο μετοχικό της κεφάλαιο, με ποσοστό 6,7%, η γαλλική τράπεζα CreditAgricole, η οποία το 2002 αυξάνει το ποσοστό της σε 8,74%. Το 2006, Η CréditAgricoleS.A. αυξάνει το ποσοστό συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας σε 71,97%¹ και τον Νοέμβριο του ίδιου έτους προχώρησε στην εξαγορά της τράπεζας από το ελληνικό δημόσιο, παραμένοντας βασικός της μέτοχος έως το τέλος Ιανουαρίου του 2013.

Την 1 Φεβρουαρίου 2013, το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής μεταβιβάστηκε από την CréditAgricole στην Alpha Bank, οι οποίες είχαν υπογράψει συμφωνία εξαγοράς της Εμπορικής, την 16 Οκτωβρίου 2012. Την 28 Ιουνίου 2013 ολοκληρώθηκε η νομική συγχώνευση των δύο ιστορικών ελληνικών τραπεζών, με την πλήρη απορρόφηση της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank, δημιουργώντας έτσι μία από μεγαλύτερες ιδιωτικές τράπεζες, με δίκτυο άνω των 1.200 σημείων εξυπηρέτησης στην Ελλάδα κι έναν από τους υψηλότερους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας στην Ευρώπη.

4.3 Χρονικό Συγχώνευσης Εμπορικής Τράπεζας και AlphaBank

Την 1^η Οκτωβρίου του 2012, η AlphaBank με σχετικό Δελτίου Τύπου ανακοινώνει ότι βρίσκεται σε αποκλειστικές διαπραγματεύσεις με την CréditAgricoleS.A. για την εξαγορά της Εμπορικής Τραπέζης Α.Ε.

Η συμφωνία οριστικοποιήθηκε την 16^η Οκτωβρίου 2012, όποτε υπογράφηκε μεταξύ της Alpha Bank και της CréditAgricoleS.A. σύμβαση εξαγοράς του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τραπέζης Α.Ε. και κυριότητας της CréditAgricoleS.A., υπό τους βασικούς όρους που θα αναφερθούν αναλυτικά παρακάτω.

Η συγχώνευση πραγματοποιήθηκε επίσημα στις 24 Δεκεμβρίου 2012, όπου δόθηκε η οριστική έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Πιο συγκεκριμένα, η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού ενέκρινε με ομόφωνη απόφαση τη γνωστοποιηθείσα κατά το άρθρο 6 του ν. 3959/2011 συγκέντρωση, που αφορά στην απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου της Εμπορικής Τράπεζας από την Alpha Bank.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού θεώρησε πως η συγκεκριμένη συγκέντρωση που αναφέρεται, πρωτίστως, στον τομέα των τραπεζικών εργασιών, δεν θα προκαλούσε σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

4.3.1 Βασικοί Όροι Συμφωνίας

Οι όροι της συγχωνεύσεις όπως είχαν γνωστοποιηθεί ήταν οι εξής:

- ✓ Η Alpha Bank, με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, εξαγοράζει την Εμπορική Τράπεζα Α.Ε. ενισχυμένη κεφαλαιακά κατά Ευρώ 2,85 δισ.
- ✓ Η CréditAgricoleS.A., πέραν της κεφαλαιακής ενισχύσεως ύψους Ευρώ 2,3 δισ. τον Ιούλιο του 2012, θα καταβάλει, πριν την εξαγορά, επιπλέον κεφάλαια ύψους Ευρώ 0,5 δισ.
- ✓ η CréditAgricoleS.A. θα αγοράσει ομόλογο εκδόσεως της Alpha Bank ύψους Ευρώ 150 εκατ. μετατρέψιμο σε μετοχές.

- ✓ Η CréditAgricoleS.A. θα έχει την ευχέρεια μετατροπής του ομολόγου σε κοινές μετοχές Alpha Bank, τηρουμένων των προϋποθέσεων και των όρων της ομολογιακής συμβάσεως.
- ✓ Η Alpha Bank θα αποκτήσει το σύνολο των μετοχών εκδόσεως της Εμπορικής Τραπέζης Α.Ε. έναντι συμβολικού ανταλλάγματος σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Με τη συμφωνία αυτή το ενοποιημένο σχήμα ενισχύεται κεφαλαιακά κατά Ευρώ 3 δισ. και συμβάλλει στο υπάρχον σχέδιο ανακεφαλοποίησης της Τραπέζης.
- ✓ Η Alpha Bank, θα προχωρήσει στην ενοποίηση της Εμπορικής Τραπέζης Α.Ε. και θα ολοκληρώσει το σχέδιο αναδιοργάνωσης που είχε ξεκινήσει η CréditAgricoleS.A. μετά την εξαγορά της το 2006. Η ενοποίηση των εργασιών αναμένεται να έχει σημαντικά οικονομικά οφέλη, με το πλήρες όφελος των συνεργειών λειτουργικού κόστους να εκτιμάται σε Ευρώ 150 εκατ. ετησίως, λόγω σημαντικών οικονομιών κλίμακας.

Την 1/2/2013 ολοκληρώνεται η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της Εμπορικής Τραπέζης στην Alpha Bank. Με την υπογραφή της Συμβάσεως Αγοράς Μετοχών και την προσαρμογή που προέκυψε από τη συναλλαγή, η CréditAgricole ολοκλήρωσε την κεφαλαιακή ενίσχυση της Εμπορικής καταβάλλοντας συνολικά Ευρώ 2,9 δισ. και αγόρασε Ομόλογο εκδόσεως της Alpha Bank ύψους Ευρώ 150 εκατ. μετατρέψιμο σε μετοχές, όπως είχε διατυπωθεί στους όρους της συμφωνίας.

Η Alpha Bank και οι Μέτοχοί της επωφελούνται από ένα σημαντικό κεφαλαιακό απόθεμα και ευρίσκονται σε πλεονεκτική θέση εν όψει της επικείμενης ανακεφαλοποίησης του τραπεζικού συστήματος. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την κεφαλαιακή ενίσχυση από την CréditAgricole πριν την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η εξαγορά της Εμπορικής συνεισφέρει στην Alpha Bank Καθαρή Αξία Ενεργητικού Ευρώ 2,7 δισ., με στοιχεία της 30 Σεπτεμβρίου 2012, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται συνέργειες και άλλες πιθανές θετικές επιδράσεις όπως για παράδειγμα η αποτελεσματική διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου. Ταυτόχρονα, το δανειακό χαρτοφυλάκιο με υψηλές καλύψεις της Εμπορικής αποτελεί τον κατάλληλο επιχειρηματικό συνδυασμό για την Alpha Bank. Επιπλέον, μετά τη μεταφορά ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου ύψους USD 1,4 δισ. της Εμπορικής στην CréditAgricole, δεν υφίσταται υπόλοιπο χρηματοδοτήσεως στο ενοποιημένο σχήμα.

Σε Δελτία Τύπου που είχαν εκδοθεί μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών, τόσο ο Πρόεδρος, όσο και ο Διευθύνων Σύμβουλος της AlphaBank αποτύπωσαν ξεκάθαρα τη θετική τους στάση απέναντι στην συγχώνευση, ενώ φάνηκαν ιδιαίτερα αισιόδοξοι για την πορεία του νέου σχήματος.

Πιο Συγκεκριμένα:

Ο Πρόεδρος της Alpha Bank, κύριος Γιάννης Σ. Κωστόπουλος, δήλωσε: «Η Alpha Bank αναλαμβάνει πρωτεύοντα ρόλο στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα με τη συνένωση δύο Τραπεζών με μακρά παράδοση στον χώρο. Καθώς η Ελλάδα σημειώνει πρόοδο στην εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και διαφαίνονται οι πρώτες ενδείξεις αναστροφής του δυσμενούς οικονομικού κλίματος που έχει δημιουργηθεί, το ενιαίο σχήμα θα συμβάλει στην επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας καθώς και στην ανασυγκρότηση του τραπεζικού συστήματος. Η συγχώνευση αυτή αποτελεί σημείο αναφοράς για την Τράπεζα εν όψει της ανακεφαλαιοποίησής της, στην οποία κύριο λόγο θα έχει η στήριξη των Μετόχων μας.»

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Alpha Bank, κύριος Δημήτριος Π. Μαντζούνης, δήλωσε: «Η Alpha Bank εξαγόρασε την Εμπορική Τράπεζα πλήρως κεφαλαιοποιημένη με υψηλές καλύψεις στο δανειακό της χαρτοφυλάκιο. Η ανάληψη του λειτουργικού ελέγχου θα οδηγήσει στην έγκαιρη επίτευξη των σημαντικών οικονομικών κλίμακων που θα προκύψουν, κυρίως μέσω του εξορθολογισμού του ενιαίου Δικτύου και των τομέων δραστηριότητας καθώς και της ενοποιήσεως της διοικητικής δομής. Ο συνδυασμός των ανωτέρω με τις συνέργειες κόστους χρήματος και εσόδων που θα προκύψουν από το μειωμένο κόστος καταθέσεων καθώς και τη δυνατότητα για σταυροειδείς πωλήσεις στην ευρεία πελατειακή βάση της Εμπορικής Τραπέζης, θα αποφέρει αξία στους Μετόχους μας.»²⁷

Στις 28 Ιουνίου του 2013 ολοκληρώνεται και η νομική συγχώνευση της AlphaBank και της ΕμπορικήBank, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Πρόκειται για μια ιστορική στιγμή στην λειτουργία της Εμπορικής, αφού για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες αυτόνομης λειτουργίας, παύει να υπάρχει ως ξεχωριστή νομική οντότητα. Μεγάλο μέρος των συστημάτων της πρώην Εμπορικής Τραπέζης ενοποιήθηκε επιτυχώς την 28^η Οκτωβρίου 2013, στο ενιαίο περιβάλλον πληροφοριακών συστημάτων και διαδικασιών της AlphaBank.

²⁷http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20130201GR.pdf

Ως αποτέλεσμα του σημαντικού αυτού έργου, οι Πελάτες της Alpha Bank που έχουν προϊόντα καταθέσεων, κάρτες, ανοιχτά δάνεια και λογαριασμούς υπεραναλήψεως της πρώην Εμπορικής Τραπέζης, εξυπηρετούνται πλέον πλήρως, με ενιαίο πληροφοριακό σύστημα και διαδικασίες, από το σύνολο του διευρυμένου Δικτύου της Alpha Bank. Η Alpha Bank πραγματοποίησε ένα ακόμη σημαντικό βήμα προς την πλήρη λειτουργική ενοποίηση με την πρώην Εμπορική Τράπεζα στις 30 Νοεμβρίου 2013, όπου ολοκληρώθηκε με επιτυχία και η μετάπτωση των καταναλωτικών δανείων στο ενιαίο περιβάλλον πληροφοριακών συστημάτων και διαδικασιών της Alpha Bank. Όλοι οι Πελάτες της Alpha Bank που έχουν καταναλωτικά δάνεια της πρώην Εμπορικής Τραπέζης μπορούν πλέον να εξυπηρετούνται πλήρως, με ενιαίο πληροφοριακό σύστημα και διαδικασίες, στα περισσότερα από 1.100 σημεία εξυπηρέτησεως του διευρυμένου Δικτύου της Alpha Bank, σε όλη την Ελλάδα, καθώς και μέσα από όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Τραπέζης.

4.3.2. Βασικά Στοιχεία της Συναλλαγής

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία τα βασικά πλεονεκτήματα της συναλλαγής είναι τα παρακάτω:

- Η δημιουργία του δεύτερου σε μέγεθος χρηματοοικονομικού ομίλου στην Ελλάδα.
- Η ενισχυμένη κεφαλαιακή βάση της Alpha Bank.
- Δανειακό χαρτοφυλάκιο με υψηλές καλύψεις.
- Η δημιουργία σημαντικών υπεραξιών για τους Μετόχους της Alpha Bank.
- Συνέργειες λειτουργικού κόστους.
- Συνέργειες κόστους χρηματοδοτήσεως και εσόδων.
- Πλεονεκτική διάρθρωση του ισολογισμού.

Δημιουργία του δεύτερου σε μέγεθος χρηματοοικονομικού ομίλου στην Ελλάδα: Η συναλλαγή αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την αναδιάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και τοποθετεί την Alpha Bank σε πρωτεύουσα θέση με προforma μερίδιο αγοράς στην Ελλάδα περίπου 20% στις καταθέσεις και 24% στις χορηγήσεις. Ταυτόχρονα, η εστίαση των δύο Τραπεζών στην επιχειρηματική πίστη καθιστά το ενοποιημένο σχήμα σημείο αναφοράς στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Ενισχυμένη κεφαλαιακή βάση: Με την απόκτηση της Εμπορικής, η Alpha Bank ενισχύει τα μεγέθη και την κεφαλαιακή της βάση και ευρίσκεται σε πλεονεκτική θέση εν όψει της επικείμενης ανακεφαλαιοποίησης του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Μετά την κεφαλαιακή ενίσχυση ύψους Ευρώ 2,9 δισ. από την CréditAgricole πριν από το κλείσιμο της συναλλαγής, η εξαγορά της Εμπορικής συμβάλλει κατά Ευρώ 2,7 δισ. στην Καθαρή Αξία Ενεργητικού της Alpha Bank με στοιχεία της 30 Σεπτεμβρίου 2012.

Δανειακό χαρτοφυλάκιο με υψηλές καλύψεις: Η Εμπορική συνεισφέρει στο νέο σχήμα ένα χαρτοφυλάκιο, όπου περίπου 22% των συνολικών χορηγήσεων καλύπτονται με προβλέψεις ύψους Ευρώ 4,8 δισ. Επιπλέον, το υψηλών καλύψεων δανειακό χαρτοφυλάκιο της Εμπορικής αποτελεί τον κατάλληλο επιχειρηματικό συνδυασμό για την Alpha Bank καθώς ιστορικά, η Εμπορική είναι εστιασμένη σε τομείς όπου η Alpha Bank έχει ήδη ισχυρή παρουσία συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών δανείων προς τη βιομηχανία και τις κατασκευές, καθώς και της στεγαστικής πίστωσης.

Δημιουργία σημαντικών υπεραξιών για τους Μετόχους: Η Alpha Bank αναμένει να επωφεληθεί από ετήσιες συνέργειες ύψους Ευρώ 200 εκατ., οι οποίες περιλαμβάνουν συνέργειες λειτουργικού κόστους ύψους Ευρώ 150 εκατ. και επιπλέον Ευρώ 50 εκατ. από συνέργειες κόστους χρηματοδότησεως και εσόδων. Οι συνέργειες αυτές αναμένεται να πραγματοποιηθούν πλήρως εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της συγχωνεύσεως.

Συνέργειες λειτουργικού κόστους: Εκτιμώμενες συνέργειες σε πλήρη εξέλιξη ύψους Ευρώ 150 εκατ. προερχόμενες πρωτίστως από τον εξορθολογισμό του Δικτύου, την άρση των αλληλοκαλύψεων σε κεντρικές λειτουργίες και τον περιορισμό των αμοιβών τρίτων, καθώς και τον επανασχεδιασμό των επιχειρησιακών τομέων δραστηριοτήτων.

Συνέργειες κόστους χρηματοδότησεως και εσόδων: Εκτιμώμενες συνέργειες σε πλήρη εξέλιξη ύψους Ευρώ 50 εκατ. ως αποτέλεσμα της προσαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής προθεσμιακών καταθέσεων της Εμπορικής σε αυτήν της Alpha Bank. Επιπλέον, η αυξημένη εμπιστοσύνη της αγοράς στο ενιαίο σχήμα, θα οδηγήσει σε περαιτέρω δυνατότητα ανατιμολογήσεως με ταυτόχρονη αξιοποίηση ευκαιριών για σταυροειδείς πωλήσεις και ανάπτυξη πωλήσεων σε προϊόντα υψηλότερου περιθωρίου στο πελατολόγιο της Εμπορικής.

Πλεονεκτική διάρθρωση του ισολογισμού: Η Εμπορική έχει πολύ περιορισμένη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, η οποία μειώνει τη σχετική συμμετοχή των προερχόμενων από τις Κεντρικές Τράπεζες κεφαλαίων στον Ισολογισμό του ενιαίου σχήματος.

4.4 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Αρχικά, έπειτα από την Συγχώνευση της AlphaBank με την Εμπορική το συρρικνωμένο πλέον Τραπεζικό Σύστημα αποτελείται από τέσσερις συστημικές Τράπεζες. Όπως αναφερόταν σε δημοσιεύματα που ακολούθησαν της συγχώνευσης, η AlphaBank έφτασε να κατέχει την δεύτερη θέση στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, φθάνοντας τα 80 δις ευρώ, οι καταθέσεις 49 δις ευρώ, οι χορηγήσεις τα 62 δις ευρώ έχοντας στην κατοχή της περίπου εφτακόσα ογδόντα καταστήματα.

Όσον αφορά τις καταθέσεις και το πώς αυτές επηρεάστηκαν, η συγχώνευση είχε συνέπειες για τους καταθέτες και των δύο τραπεζών και κυρίως για αυτούς που διατηρούσαν αποταμιεύσεις και στις δύο τράπεζες. Από τη στιγμή που Εμπορική και Alpha αποτελούσαν έναν ενιαίο όμιλο, η προστασία από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), περιορίζεται στις 100.000 ευρώ ανά φυσικό πρόσωπο και για τις δύο τράπεζες. Μέχρι την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, η προστασία αυτή παρέχονταν από το ΤΕΚΕ και για τις δύο τράπεζες ξεχωριστά.

Όσον αφορά τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, πραγματοποιήθηκε η μετάπτωση των στοιχείων της πρώην Εμπορικής Τράπεζας στο Σύστημα Διοικητική Πληροφορήσεως Στοιχείων Προσωπικού της AlphaBank. Επιπλέον, στο τέλος του 2013 ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση του προσωπικού της πρώην Εμπορικής Τραπεζής και η οργανωτική λειτουργική εννοποίηση των διαδικασιών, μέσω ενεργειών συγχωνεύσεως καταστημάτων.

Από 1-1-2014, οι εργαζόμενοι (1.010) της πρώην Εμπορικής εντάσσονται στο τακτικό προσωπικό της Τράπεζας και στον ισχύοντα Οργανισμό Προσωπικού.

Η ένταξη γίνεται σε βαθμό ανάλογο με τα έτη υπηρεσίας στην πρώην Εμπορική και με το επίδομα σπουδών που λαμβάνουν, σύμφωνα με τους κατατεθέντες και εγκριθέντες, από την πρώην Εμπορική, τίτλους σπουδών τους.

4.5 Περίληψη Σχεδίου Σύμβασης

Το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως έχει, εν περιλήψει, ως ακολούθως²⁸:

1. Οι τραπεζικές εταιρίες “ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ” (εφεξής η “Απορροφώσα Α.Ε.”) και “ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.” (εφεξής η “Απορροφώμενη Α.Ε.”) και, από κοινού μετά της Απορροφώσεως Α.Ε., (εφεξής οι “Συγχωνευόμενες Α.Ε.”), συγχωνεύονται μεταξύ των δι’ απορροφήσεως της δευτέρας υπό της πρώτης, δυνάμει του από 31ης Δεκεμβρίου 2012 ισολογισμού συγχωνεύσεως εκάστης Συγχωνευομένης Α.Ε., συμφώνως προς τις διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 2 και 78 (πλην του άρθρου 71) κ.ν. 2190/1920 εν συνδυασμῷ προς τις διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 5 επ. ν. 2515/1997, ως άπαντα ισχύουν, στους όρους, διατυπώσεις και προϋποθέσεις των οποίων υποβάλλονται.

2. Η συγχώνευση των συμβαλλομένων στο παρόν εταιριών διενεργείται δι’ ενοποιήσεως των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού των Συγχωνευομένων Α.Ε., ως αυτά (θα) υφίστανται κατά την ημερομηνία ολοκληρώσεως της παρούσης συγχωνεύσεως, και το σύνολο των στοιχείων (ενεργητικού και παθητικού) της Απορροφωμένης Α.Ε. μεταφέρονται ως στοιχεία ισολογισμού της Απορροφώσεως Α.Ε. Από και διά της κατά νόμο ολοκληρώσεως της συγχωνεύσεως, η Απορροφώμενη Α.Ε. λύεται, δίχως να εκκαθαρίζεται, και οι μετοχές της ακυρώνονται, το δε σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό) μεταβιβάζεται στην Απορροφώσα Α.Ε., η οποία εφεξής υποκαθίσταται, λόγω οιοιεί καθολικής διαδοχής, σε άπαντα τα δικαιώματα, απαιτήσεις, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις της Απορροφωμένης Α.Ε.

3. Η Απορροφώσα Α.Ε. κατέχει, και δη αμέσως, το σύνολο (ή ποσοστό 100%) καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Απορροφωμένης Α.Ε., ήτοι 2.746.339.297 κοινές, έγχαρτες, ονομαστικές, μετά δικαιώματος ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 1 εκάστης, ενσωματούμενες στον υπ’ αριθμ. 3 πολλαπλό τίτλο, εκδόσεως της τελευταίας. Συμφώνως προς την υπ’ αριθμ. Δ12Β 112551/ΕΞ2010/27.09.2010 διοικητική απάντηση, και κατά παρέκκλιση της πολυγραφημένης διαταγής 1039799/Πολ.1080/05.04.1994, του Υπ. Οικονομικών, επί διενεργουμένων κατ’ άρθρο 16 ν. 2515/1997 συγχωνεύσεων, η Απορροφώσα Α.Ε., εφόσον (ως η “Alpha Τράπεζα Α.Ε.” εν προκειμένω) συντάσσει τις ετήσιες οικονομικές της καταστάσεις συμφώνως προς τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τηρεί τα λογιστικά της βιβλία βάσει των αρχών και κανόνων της φορολογικής νομοθεσίας, σε ουδεμία

²⁸<http://www.capital.gr/xrim-anakoinoseis/1776202/alpha-bank-perilipsi-sxediou-sumbaseos-sugxoneusis>

αύξηση μετοχικού κεφαλαίου δικαιούται ή υποχρεούται να προβεί κατά το τυχόν ποσό της (θετικής) διαφοράς μεταξύ, αφενός του αθροίσματος της ονομαστικής αξίας των μετοχών εκδόσεως της Απορροφωμένης Α.Ε. και κυριότητος της Απορροφώσης Α.Ε. και, αφετέρου, του τιμήματος που η τελευταία κατέβαλε προς απόκτηση αυτών. Κατ' ακολουθία τούτου, αλλά και συμφώνως προς τα άρθρα 16 και 75 παρ. 4 κ.ν. 2190/1920, ουδεμία αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Απορροφώσης Α.Ε. θέλει χωρήσει, παραλλήλως δε, αποσβέννυται η υποχρέωση εκδόσεως υπό της Απορροφώσης Α.Ε. νέων μετοχών εις αντάλλαγμα των ακυρουμένων (λόγω συγχωνεύσεως) μετοχών εκδόσεως της Απορροφωμένης Α.Ε. Τοιουτοτρόπως, δεν ορίζεται σχέση αξιών ή/και ανταλλαγής των μετοχών των Συγχωνευομένων Α.Ε., το δε μετοχικό κεφάλαιο, ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών εκδόσεως της Απορροφώσης Α.Ε. ουδόλως μεταβάλλονται εκ της παρούσης συγχωνεύσεως.

4. Άπασες οι πράξεις και συναλλαγές, ως και τα οικονομικά αποτελέσματα αυτών, που η Απορροφώμενη Α.Ε. θέλει διενεργήσει ή αναλόγως εγγράψει μετά την 31η Δεκεμβρίου 2012, λογίζονται διενεργούμενες ή εγγραφόμενες για λογαριασμό της Απορροφώσης Α.Ε., στα βιβλία της οποίας τα οικεία ποσά θα μεταφερθούν διά συγκεντρωτικής εγγραφής από και διά της καταχωρίσεως στο οικείο μητρώο της εγκριτικής περί της συγχωνεύσεως αποφάσεως της αρμοδίας αρχής.

5. Δεν υφίστανται Μέτοχοι της Απορροφωμένης Α.Ε. που έχουν ειδικά δικαιώματα και προνόμια, ούτε κάτοχοι άλλων τίτλων, πλην μετοχών.

6. Ιδιαίτερα πλεονεκτήματα για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τους τακτικούς ελεγκτές των Συγχωνευομένων Εταιριών δεν προβλέπονται εκ των καταστατικών τους ή των αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων, ούτε προνόμια παραχωρούνται εκ της παρούσης συγχωνεύσεως.

Οι αποφάσεις (των Διοικητικών Συμβουλίων) των Συγχωνευομένων Α.Ε. περί, και μετά, της οριστικής Συμβάσεως Συγχωνεύσεως που θα περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, ως και η εγκριτική περί της συγχωνεύσεως απόφαση της αρμοδίας αρχής, θα υποβληθούν στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7βκ.ν. 2190/1920 υπό εκάστης Συγχωνευομένης Α.Ε.

Η ολοκλήρωση της παρούσης συγχωνεύσεως τελεί υπό την αίρεση λήψεως των κατά την κείμενη νομοθεσία οριζομένων αδειών και εγκρίσεων, ως και της τηρήσεως λοιπών διατυπώσεων.

Μνεία γίνεται, επίσης, ότι αμφότερες οι Συγχωνευόμενες Α.Ε. έχουν τηρήσει τις οικείες διατυπώσεις του άρθρου 78 παρ. 2 περίπτ. β' κ.ν. 2190/1920.

4.6 Αξιολόγηση Συγχώνευσης βάσει Οικονομικών Στοιχείων

Για επεξηγηματικό σκοπό αναφέρεται ότι η Alpha Bank παρουσίασε σταδιακά μείωση των εσόδων της από το 2010 και κατέληξε σε ζημίες για ολόκληρο το έτος 2012. Το 2013, που αποτελεί το έτος συγχώνευσης από την πλευρά της αποτύπωσης των αποτελεσμάτων στον ισολογισμό, ήταν η χρονιά που η τράπεζα παρουσίασε κέρδη. Στη συνέχεια, το 2014 η εικόνα και πάλι ανατράπηκε με την παρουσίαση ζημιών από μέρους της ενοποιημένης τράπεζας.

Πάμε όμως να δούμε λίγο αναλυτικότερα τι συνέβη στις καταστάσεις της τράπεζας την περίοδο ακριβώς πριν, κατά τη διάρκεια, αλλά και ακριβώς μετά την συγχώνευση.

Το έτος 2011 ήταν ένα δύσκολο έτος για τη χώρα μας, με τις τράπεζες να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερως αντίξοες συνθήκες λειτουργίας. Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, με την συμμετοχή και ιδιωτικών κεφαλαίων, θα επιτρέψει στις βιώσιμες ελληνικές τράπεζες να αποκαταστήσουν τους ισχυρούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας μετά τις απώλειες που υπέστησαν από την απομείωση των ομολόγων δημοσίου. Μέρος των κεφαλαίων για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών ύψους €18 δις είχε διατεθεί στις τέσσερις συστημικές τράπεζες, έναντι μελλοντικής αυξήσεως του μετοχικού τους κεφαλαίου. Από το ποσό αυτό η AlphaBank έλαβε μόνο το 10,5% (€1,9 δις), καθώς οι ανάγκες της για αποκατάσταση της κεφαλαιακής της επάρκειας ήταν μικρότερες σε σχέση με τις άλλες τράπεζες.

Η Τράπεζα συμμετείχε τη χρονιά αυτή στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων (PSI+), (με το συνολικό επιλέξιμο χαρτοφυλάκιο ομολόγων εκδόσεως ή εγγυήσεως του ελληνικού δημοσίου που κατείχε), ύψους €6 δις, εκ των οποίων τα €3,8 δις αφορούσε ομόλογα και €2,1 δις αφορούσε δάνεια με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου, τα οποία συμπεριελήφθησαν στο PSI την τελευταία στιγμή. Έτσι, προέκυψαν τα αποτελέσματα χρήσεως του 2011, όπως αποτυπώνονται και στον πίνακα 4.6-1, καταγράφοντας ζημίες απομειώσεως €3,8 δις, μετά τον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογικής απαιτήσεως. Βέβαια, παρά το σημαντικό ύψος των ζημιών, η AlphaBank ήταν η μόνη τράπεζα που κατάφερε να διατηρήσει θετική την καθαρή της θέση σε €1,4 δις. Ο δείκτης Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων ανήλθε στο 3,0% ενώ ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκε σε 5,5%. Η τράπεζα σημείωσε βελτίωση της οργανικής της κερδοφορίας με τα αποτελέσματα προ προβλέψεων και φόρων να αυξάνονται κατά 7,8%, ανερχόμενα σε €1.187,5 εκ. Το θετικό αυτό αποτέλεσμα προήλθε από την αύξηση

του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου κατά 10 μονάδες σε σχέση με το 2010, αλλά και των αυξημένων χρηματοοικονομικών πράξεων, καθώς και της επιτυχούς εφαρμογής του προγράμματος περικοπής δαπανών. Το σύνολο των εσόδων αυξήθηκε κατά 1,5% σε €2.284 εκ., ενώ τα έσοδα από προμήθειες μειώθηκαν κατά 11,5% σε ετήσια βάση, εξαιτίας του περιορισμένου όγκου συναλλαγών νέων εκταμιεύσεων δανείων. Παράλληλα παρατηρείται μείωση των εξόδων κατά 4,5% και ο δείκτης αποτελεσματικότητας κόστους προς έσοδα διαμορφώνεται σε επίπεδο κάτω του 50% (2010) σε 48%. Οι χορηγήσεις και το ενεργητικό του Ομίλου σημείωσαν μείωση σε σχέση με το 2010 κατά 3,4% και 11,5% αντίστοιχα, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ρευστότητας και της κεφαλαιακής επάρκειας. Στο τέλος του 2011 οι καταθέσεις ανήλθαν σε €29,4 δις μειωμένες σε ετήσια βάση κατά 23,2%. Παρόλα αυτά, λόγω της αστάθειας της ελληνικής οικονομίας, επήλθαν επιδεινώσεις της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της τράπεζας, που είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν οι προβλέψεις για απομείωση επισφαλών απαιτήσεων κατά 28%, σε €1.130 εκ.

Πίνακας 4.6-1: Οικονομικά Στοιχεία AlphaBank 2010-2011

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	2011	2010	Μεταβολή %
Σύνολο Ενεργητικού	59.148	66.798	-11,50%
Δάνεια & Απαιτήσεις κατά πελατών (προ απομειώσεων)	49.747	51.525	-3,40%
Καταθέσεις	29.399	38.293	-23,20%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.417	5.211	-72,80%
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ	2011	2010	Μεταβολή %
Λειτουργικά Έσοδα	2.284	2.250	1,50%
Λειτουργικά Έξοδα	1.096	1.148	-4,50%
Κέρδη προ Φόρων και Ζημιών Απομειώσεως	1.187	1.101	7,80%
Ζημιές Απομειώσεων για Κάλυψη Πιστωτικού Κινδύνου	1.130	885	27,80%
Ζημιές Απομειώσεων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και Δανείων ΔΕΚΟ	-3.831	0	
Καθαρά Κέρδη/Ζημιές μετά το Φόρο Εισοδήματος	-3.810	86	
Βασικά και Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή (σε ευρώ)	-7,27	0,05	
ΔΕΙΚΤΕΣ	2011	2010	
Καθαρό Περιθώριο Τόκων	2,80%	2,70%	
Έσοδα/Έξοδα	48,00%	50,50%	
Δείκτης Συνολικής Κεφαλαιακής Επάρκειας	5,50%	13,60%	
Δείκτης Βασικών Κεφαλαίων (TIER I)	4,20%	11,90%	

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων παρουσιάζει μία μεγάλη μείωση από το 2010 έως το 2011 και η μειωτική αυτή τάση συνεχίζεται έως και το 2012.

Το έτος 2013 που αποτυπώθηκαν τα πρώτα αποτελέσματα της συγχώνευσης στον ισολογισμό, το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων αρχίζει και αυξάνεται. Αυτό συνέβη λόγω της

ανακεφαλαιοποίησης από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αλλά και της συγχώνευσης με την Εμπορική η οποία συνείσφερε κατά 2,6 δισεκατομμύρια ευρώ στα κέρδη της ενοποιημένης τράπεζας αμέσως μετά τη συμφωνία της συγχώνευσης της με την Alpha Bank. Δεν είναι τυχαίο ότι με την συγχώνευση που αποτυπώθηκε στον ισολογισμό κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013 ήταν η πρώτη φορά που η Alpha Bank, μετά από ένα μεγάλο διάστημα ζημιών στα αποτελέσματα της, παρουσίασε κέρδη.

Πίνακας 4.6-2: Οικονομικά Στοιχεία AlphaBank&EmporikiBank 2012-2011

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	Alpha Bank			Emporiki Bank
	2013	2012	Μεταβολή %	2012
Σύνολο Ενεργητικού	73.697	58.253	26.5%	19.517
Δάνεια & Απαιτήσεις κατά πελατών (προ απομειώσεων)	58.634	45.185	29.8%	19.853
Συσσωρευμένες απομειώσεις	-6.956	-4.606	51.0%	-5.019
Καταθέσεις	42.485	28.464	49.3%	12.676
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	8.368	748	1018.7%	1.728
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ	2013	2012	Μεταβολή %	2012
Επαναλαμβανόμενα Έσοδα	2.103	1.717	22,50%	465
Επαναλαμβανόμενα Έξοδα	-1.337	-1.027	30,20%	-454
Επαναλαμβανόμενα Κέρδη προ Φόρων Και Ζημιών Απομειώσεως	766	690	11%	11
Μη Επαναλαμβανόμενα Έσοδα μείον Μη επαναλαμβανόμενα Έξοδα	152	-368		-261
Ζημιές Απομειώσεων για Κάλυψη Πιστωτικού Κινδύνου	-1.923	-1.667	15,40%	-1.130
Αρνητική Υπεραξία εξαγοράς Εμπορικής Τραπεζής	3.283			
Καθαρά Κέρδη/ Ζημιές μετά το Φόρο Εισοδήματος	2.922	-1.082	-370,10%	-1.513
ΔΕΙΚΤΕΣ	2013	2012		2012
Καθαρό Περιθώριο Τόκων	2,50%	2,40%		1,70%
Επαναλαμβανόμενα Έξοδα/ Επαναλαμβανόμενα Έσοδα	63,60%	59,80%		97,60%
Δείκτης Συνολικής Κεφαλαιακής Επάρκειας	16,40%	9,50%		17,60%
Δείκτης Βασικών Κεφαλαίων (TIER I)	16,10%	8,90%		13,50%
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	2013	2012		2012
Καταστήματα	1.085	913		323
Αριθμός Προσωπικού	16.934	16.934		4.230

Η αύξηση του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων μεταξύ 2012 και 2013 αγγίζει το 1018,7%, όπως φαίνεται στον Πίνακα 4.6-2, πρόκειται δηλαδή για μία ιδιαίτερα ανοδική πορεία της τράπεζας, με τις καταθέσεις να αγγίζουν τα €42,5 δις και το σύνολο ιδίων κεφαλαίων να έχει φτάσει τα €8,5 δις (από 0,7 που ήταν το 2012). Αναλογιζόμενοι ότι, η απόδοση ιδίων κεφαλαίων (return on equity-ROE) είναι ένας χρηματοοικονομικός δείκτης που δείχνει πόσο αποδοτικά χρησιμοποιεί η εταιρεία τα κεφάλαιά της για να δημιουργήσει πρόσθετα έσοδα, βλέπουμε ότι ο δείκτης έχει σταθερά μειωτική τάση μέχρι το 2012, το 2013 κινείται ανοδικά, ενώ το 2014 αρχίζει πάλι να μειώνεται, κάτι που σημαίνει ότι τα κέρδη δεν επενδύονται όπως θα έπρεπε σε μία υγιή επιχείρηση για τη δημιουργία περισσότερων κερδών, αλλά για την κάλυψη ζημιών οι οποίες υπερκαλύπτουν τις προβλέψεις της τράπεζας για επισφάλειες. Επίσης ο αριθμοδείκτης

αποδοτικότητας ενεργητικού (καθαρά κέρδη χρήσης/ σύνολο ενεργητικού), αποτελεί έναν τρόπο αξιολόγησης και ελέγχου της διοίκησης της τράπεζας, αφού μετρά την απόδοση του συνόλου των περιουσιακών της στοιχείων και την ικανότητα της τράπεζας να μετατρέπει το ενεργητικό της σε καθαρά κέρδη. Επομένως, όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο αποδοτικότερη θεωρείται η τράπεζα. Παρατηρώντας από τον πίνακα τα καθαρά κέρδη και το σύνολο του ενεργητικού ανά έτος, θα διαπιστώσουμε πως υπάρχει μία διαρκώς μειούμενη τάση του δείκτη από το 2010 έως ότου καταλήγει αρνητικός το 2012. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στις έντονες και αυξανόμενες πιέσεις που δέχτηκε ο τραπεζικός κλάδος κατά τη διάρκεια του 2011, συμπεριλαμβανομένης και της επιβάρυνσης της απομείωσης της αξίας των ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου το 2012.

Το 2013, όπως αναφέρθηκε, η ενοποίηση με την Εμπορική Τράπεζα συνέβαλε στην βελτίωση της αποδοτικότητας της Τράπεζας. Βέβαια, η τράπεζα με την κίνηση της συγχώνευσης βελτίωσε το δείκτη και κατ' επέκταση την αποδοτικότητα της AlphaBank μόνο προσωρινά, καθώς η δυσμενής οικονομική κατάσταση της χώρας δεν επέτρεψαν στην ενοποιημένη τράπεζα να διατηρήσει το θετικό αποτέλεσμα της συνέργειας και της ανακεφαλαιοποίησης και αυτό πλέον φαίνεται στις οικονομικές καταστάσεις του 2014, όπου λόγω των αυξημένων επισφαλειών, η Alpha Bank παρουσιάζει ζημίες (Πίνακας 4.6-3). Συνεπώς τη δεδομένη στιγμή, φαίνεται ότι η ικανότητα της τράπεζας να μετατρέπει το ενεργητικό της σε καθαρά κέρδη είναι ανεπαρκής.

Πίνακας 4.6-3: Οικονομικά Στοιχεία AlphaBank2013-2014

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ				Μεταβολή
	2014	2013	%	
Σύνολο Ενεργητικού	72.935	73.697	-1%	
Δάνεια & Απαιτήσεις κατά πελατών (προ απομειώσεων)	58.387	58.634	-0,40%	
Συσσωρευμένες απομειώσεις	-8.830	-6.956	26,90%	
Καταθέσεις	42.901	42.485	1%	
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.707	8.368	-7,90%	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ				Μεταβολή
	2014	2013	%	
Σύνολο Εσόδων	2.433	2.344	3,80%	
Σύνολο Εξόδων	-1.645	-1.426	15,40%	
Κέρδη προ Φόρων και Ζημιών Απομείωσης	788	918	-14,20%	
Ζημιές Απομειώσεων για Κάλυψη Πιστωτικού Κινδύνου	-1.853	-1.923	-3,60%	
Αρνητική Υπεραξία Εξαγορών	40	3.283		
Καθαρά Κέρδη/ Ζημιές μετά τον Φόρο Εισοδήματος	-330	2.922	-111,30%	
ΔΕΙΚΤΕΣ				
	2014	2013		
Καθαρό Περιθώριο Τόκων	2,90%	2,50%		
Έξοδα/ Έσοδα	67,61%	60,84%		
Δείκτης Συνολικής Κεφαλαιακής Επάρκειας	14,60%	16,40%		
Δείκτης Βασικών Κεφαλαίων (TIER I)	14,30%	16,10%		
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
	2014	2013		
Καταστήματα	1.032	1.085		
Αριθμός Προσωπικού	15.193	16.934		

Ένα άλλο σημείο που αξίζει να σταθούμε είναι η συνολική λειτουργική αποτελεσματικότητα, που εΐθισται να αποδΐδεται με τον αριθμοδείκτη αποτελεσματικότητας (ο λόγος των λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα). Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης, τόσο μεγαλύτερη είναι η λειτουργική αποτελεσματικότητα της τράπεζας.

Όπως παρατηρείται στον ανωτέρω πίνακα, ο δείκτης βαΐνει διαρκώς αυξανόμενος μέχρι το 2013 όπου ξεκΐνησε να έχει καθοδική τάση. Είναι εμφανές ότι, η τράπεζα βελτίωσε την αποτελεσματικότητα της μετά την κΐνηση της συγχώνευσης, όπου τα αποτελέσματα της έγιναν φανερά από το πρώτο εξάμηνο του 2013, το χρονικό διάστημα δηλαδή που αρχΐζει και πάλι να μειώνεται ο δείκτης. Τα λειτουργικά έξοδα για το έτος 2013 ανήλθαν σε 1.3367 εκατομμύρια (Πίνακας 4.6-2) ευρώ, εμφανΐζοντας μείωση ως προς το 2012 για την

ενοποιημένη βάση κόστους Alpha Bank και Εμπορικής Τραπέζης, εξαιρώντας τις μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες και τα έξοδα συγχώνευσης.

Η βελτίωση του δείκτη αποτελεσματικότητας είναι επακόλουθο της βελτίωσης της επίδοσης στον τομέα του κόστους. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο, ανάμεσα στα οφέλη που προκύπτουν από την ενοποίηση με την Εμπορική Τράπεζα, συγκαταλέγονται η βέλτιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου προσωπικού των δύο Τραπεζών, καθώς και η αποκόμιση οφέλους-κόστους σε σχέση με τα έξοδα μισθοδοσίας, τις δαπάνες του δικτύου καταστημάτων και μηχανογραφήσεως, τις δαπάνες marketing, τα έξοδα ασφαλίσεως και άλλων κατηγοριών δαπανών προς τρίτους.

Ας δούμε τώρα πως μεταβλήθηκαν οι καταθέσεις κατά τα έτη αυτή και σε τι βαθμό επηρεάστηκαν από τη συγχώνευση των δύο τραπεζών. Όπως φαίνεται και από τα δημοσιευμένα λογιστικά στοιχεία της AlphaBank, οι καταθέσεις ακολουθούν μια καθοδική πορεία από το 2010 έως και το τέλος του 2012. Αυτό πιθανώς να οφείλεται στην χρηματοπιστωτική κρίση και στην τάση εξόδου των καταθέσεων προς το εξωτερικό εξαιτίας της αυξημένης πολιτικής αβεβαιότητας. Το σκηνικό αλλάζει τα επόμενα έτη, όπου οι καταθέσεις αυξάνονται κατά 49,3% από το 2012 στο 2013 φτάνοντας περίπου τα €42 δις. Σημαντικός παράγοντας για το αποτέλεσμα αυτό ήταν αρχικά η συγχώνευση με την Εμπορική Τράπεζα, η οποία ενίσχυσε το ενιαίο σχήμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά τη συγχώνευση η Alpha Bank ανήλθε σε πρωτεύουσα θέση με μερίδιο αγοράς στην Ελλάδα περίπου 20% στις καταθέσεις. Επιπλέον σημαντικός παράγοντας είναι οι αυξημένες εισροές καταθέσεων στη χώρα, κυρίως το πρώτο εξάμηνο του 2013, καθώς την περίοδο αυτή βελτιώθηκαν οι προϋποθέσεις για χορήγηση ρευστότητας στην Ελλάδα.

Η ρευστότητα μιας τράπεζας κατά κύριο λόγο κρίνεται με βάση τη σχέση μεταξύ χορηγήσεων και καταθέσεων, ο λόγος των οποίων παρουσιάζει ένα δείκτη που υποδεικνύει τον βαθμό στον οποίο οι καταθέσεις χρησιμοποιούνται για να ανταποκριθούν στη ζήτηση δανείων. Έτσι, με βάση τα όσα ειπώθηκαν ανωτέρω για την ροή των καταθέσεων και κοιτώντας παράλληλα τις χορηγήσεις θα δούμε ότι όντως ο δείκτης αυτός ξεκινάει σε χαμηλά επίπεδα το 2011 και στη συνέχεια αυξάνεται το 2012, ενώ το 2013 ο δείκτης βελτιώνεται και φαίνεται ότι επανέρχεται με αργούς ρυθμούς σε χαμηλότερα επίπεδα, περίπου στο 148%. Επιπρόσθετα το 2014, προέκυψε μία ανισορροπία μεταξύ χορηγήσεων και καταθέσεων στην Alpha Bank που συνέβαλλε στην περαιτέρω βελτίωση του δείκτη.

Συγκεκριμένα, οι καταθέσεις διαμορφώθηκαν στα €43 δις ενώ οι χορηγήσεις ανήλθαν στα €58 δις.

Με την εξαγορά πλήρως ανακεφαλαιοποιημένης Εμπορικής Τράπεζας, η AlphaBank ενισχύει τα μεγέθη και την κεφαλαιακή της βάση, αφού η CréditAgricole ενίσχυσε κεφαλαιακά την Alpha Bank πριν ακόμα την ολοκλήρωση της συγχώνευσης κατά 2,9 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ παράλληλα επικεντρώθηκε και στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου το 2014.

Αν κοιτάξουμε τώρα τις ταμιακές ροές της Τράπεζας κατά τα έτη 2011-2014 (παράρτημα I-IV) θα μπορέσουμε να μελετήσουμε αν αυτές είναι αρκετές για να καλύψουν το σύνολο των υποχρεώσεων της έτσι ώστε να καταφέρει να παραμείνει βιώσιμες.

Όπως φαίνεται λοιπόν, το 2011 η Τράπεζα εμφανίσει έσοδα που οριακά καλύπτουν τις υποχρεώσεις της, ανταποκρινόμενη χωρίς επαρκή κέρδη στα έξοδα λειτουργίας της και στο χρέος. Το 2012 και λόγω της γενικότερης οικονομικής κρίσης και της δυσμενούς κατάστασης των τραπεζών, η Τράπεζα αποτυπώνει στις καταστάσεις της αρνητικά κέρδη (ζημία)(Πίνακας 4.6-2). Το 2013, η ενοποιημένη πλέον Τράπεζα βελτιώνει την επάρκεια των κεφαλαίων της, απόρροια της μεταφοράς κερδών από τη συγχώνευση της με την Εμπορική τράπεζα, αλλά και της αναγκαστικής ανακεφαλαιοποίησης της. Επομένως αρχίζει να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του χρέους της. Το 2014 άρχισε λίγο δύσκολα για την ενιαία Τράπεζα καθώς αυξήθηκαν τα ανεξόφλητα δάνεια από τους πελάτες, υπήρξε όμως μια βελτίωση κατά τη διάρκεια του έτους λόγω των συνεργειών και της μείωσης του λειτουργικού κόστους εξαιτίας της συγχώνευσης.

4.7 Ανακεφαλαίωση

Η μελέτη που έγινε παραπάνω είχε σκοπό να δούμε αν τελικά αυτή η συγχώνευση ήταν τόσο επιτυχής όσο θεωρήθηκε και η αποκάλυψη τυχόν συνεργειών ή ζημιών που προκλήθηκαν από τη συγχώνευση με απορρόφηση της Εμπορικής Τράπεζας από την AlphaBank.

Όπως λοιπόν παρατηρήθηκε στις περισσότερες των περιπτώσεων, η συγχώνευση βοήθησε στη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων των τραπεζών. Η συνολική αποδοτικότητα των Ιδίων Κεφαλαίων και του Ενεργητικού παρουσίασε βελτίωση με την πραγματοποίηση της συγχώνευσης καθώς η Εμπορική συνείσφερε στα κέρδη με τη χρηματοδότηση ενός μεγάλου ποσού πριν ακόμα από την ολοκλήρωση τη συμφωνίας. Φανερό είναι και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην ενοποιημένη τράπεζα, με την αξιοσημείωτη μείωση των λειτουργικών εξόδων. Το καθαρό περιθώριο κέρδους και το επιτοκιακό περιθώριο βελτιώνονται στο έτος της συγχώνευσης, λόγω της ενοποιημένης βάσης τιμολόγησης με την Εμπορική και την επερχόμενη αύξηση των εσόδων από τόκους.

Η ρευστότητα της Alpha Bank, εμφάνισε θετικά αποτελέσματα και βελτιώθηκε ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις, ενώ οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας και κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων είχαν εξίσου σημαντική πρόοδο λόγω της συνεισφοράς της Εμπορικής Τράπεζας στο συνολικό ενεργητικό, τη χρηματοδότηση από την CreditAgricole και την κεφαλαιακή ενίσχυση των τραπεζών.

Στη συνέχεια, η ποιότητα ενεργητικού εμφάνισε δυσμενέστερα αποτελέσματα, καθώς επιδεινώθηκαν οι δείκτες μη εξυπηρετούμενων δανείων και προβλέψεων προς το σύνολο του ενεργητικού, αυτό βέβαια μπορεί να αποδοθεί κυρίως στην χρηματοπιστωτική κρίση και τη μείωση των χορηγήσεων και όχι στη συνένωση. Η συγχώνευση επηρέασε θετικά τα αποτελέσματα, αλλά κατέστη αδύνατο να καταπολεμηθούν οι συνέπειες της κρίσης.

Είναι φανερό λοιπόν, ότι η κίνηση στρατηγικού περιεχομένου για την απόκτηση της Εμπορικής Τράπεζας συνέβαλλε καθοριστικά στα αποτελέσματα και κατέστησε μαζί με άλλους παράγοντες την εξαγοράζουσα μία περισσότερο ανταγωνιστική τράπεζα. Κάποιοι από τους σημαντικούς αυτούς παράγοντες ήταν η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών το Μάρτιο 2013 και η επιτυχής αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Bank τον Μάρτιο 2014.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές είναι μία κίνηση στρατηγικής σημασίας, όπου δύο επιχειρήσεις γενικά ή, στην περίπτωση μας, δύο τράπεζες ενώνονται με σκοπό να επιτύχουν συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους και να δημιουργήσουν επιπλέον αξία τόσο στην εξαγοράζουσα όσο και στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση. Οι Σ&Ε είναι συναλλαγές τεράστιας σημασίας, όχι μόνο για τις ίδιες αλλά για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, ήτοι μέτοχοι, managers, εργαζόμενοι, ανταγωνιστές, καταναλωτές και κυβέρνηση. Για αυτό το λόγο, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές όταν πρόκειται να προχωρήσουν σε μία τέτοια ενέργεια, να μελετήσουν σωστά τόσο το εξωτερικό όσο και το εσωτερικό περιβάλλον, να αναλυθούν οι κίνδυνοι, οι επιπτώσεις καθώς και τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα, αλλά και το πώς θα επηρεαστούν οι προαναφερθείσες ομάδες.

Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις τείνουν να εξαγοράζουν και να συγχωνεύονται, επηρεαζόμενες από το εγχώριο και διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον. Μία τέτοια περίπτωση εξαγοράς ήταν και αυτή που μελετήσαμε ανάμεσα στην Εμπορική Τράπεζα και την AlphaBank. Μετά από την ανάλυση των οικονομικών αποτελεσμάτων των εμπλεκόμενων τραπεζών και μετά την σύγκρισή τους με τα αποτελέσματα της «νέας» ενοποιημένης τράπεζας, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η συγχώνευση είχε ελπιδοφόρες προοπτικές, κυρίως λόγω των συνεργειών, αλλά και της συμπληρωματικότητας των δραστηριοτήτων τους. Η AlphaBank έπειτα της συγχώνευσης εμφάνισε θετικά αποτελέσματα λόγω της συνεισφοράς της Εμπορικής Τράπεζας στο συνολικό ενεργητικό, τη χρηματοδότηση από την CreditAgricole και την κεφαλαιακή ενίσχυση των τραπεζών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργόπουλος Νικόλαος Β, (2006), «Στρατηγικό Μάνατζμεντ», Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα

Κιόχος Π., Παπανικολάου Γ. (2008), «ΧΡΗΜΑ – ΠΙΣΤΗ – ΤΡΑΠΕΖΕΣ», εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κυριαζής Δημήτριος Αθ., (2007) «Συγχωνεύσεις & Εξαγορές», εκδόσεις ΣΜΠΙΛΙΑΣ, Αθήνα

Λεξικό Collins (2001), «Λεξικό όρων Οικονομίας και Διοίκησης», Εκδόσεις Ι. Φλώρος

Ξυδώνας, Π., Μαυρωτάς Γ., Ψαρράς Ι., Ζοπουνίδης Κ., 1^η εκδόση, (2011), «Διαχείριση Χαρτοφυλακίων με πολλαπλά κριτήρια», εκδόσεις Κλειδαριθμός

Παπαδάκης Β., (2007), «Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Διεθνής και Ελληνική Εμπειρία, Τόμος Α, Θεωρία», Πέμπτη έκδοση, Εκδόσεις Μπένου.

Τομαράς Π., (2003), «Τραπεζικό μάρκετινγκ», εκδόσεις Νέα έκδοση, Αθήνα

Τριαντόπουλος Χρ., (2008), «Εποπτεία τραπεζικού συστήματος. Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο», εκδόσεις Παπαζήση

ΑΡΘΡΑ

Γεωργιάδης Ν., (1999), «Εξαγορές και Συγχωνεύσεις – Εταιρική Στρατηγική», Investment research&Analysis Journal

Ζητρίδη Α., (1973), «Το Τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας», Αθήνα, Σειρά ειδικών μελετών τράπεζας της Ελλάδος

Ζοπουνίδης Κ. & Λιαδάκη Α., (2006), «Κεφαλαιακή επάρκεια και το νέο πλαίσιο εποπτείας των τραπεζών», επιστημονικό Marketing, τεύχος Ιανουαρίου

Θάνος Ι. Παπαδάκης Β. (2009) «Εξαγορές και Συγχωνεύσεις: Η Ελληνική Εμπειρία», Επιστημονικό Μάρκετινγκ, Τεύχος Μαρτίου, σελ. 97-100.

Κοσμίδου, Κ. (2006, Ιούνιος). «Μια Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων σήμερα.», Επιστημονικό Μάρκετινγκ

Παπαδάκης Ι., (2004), «Ο ρόλος των τραπεζών και του κανονιστικού πλαισίου τους: Υποδείξεις της οικονομικής θεωρίας», ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Papadakis B. Thanos I. (2010), «Mergers and Acquisitions in Greece. An empirical Investigation”, in Basic Research in the Athens University of Economics and Business, edited by Y. Katsoulakos, Athens, pp. 123-135

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Diamond D.F. & Dybvig P.H., (1983), «Bank runs, Deposit Insurance and Liquidity», Journal Of political Economy, Τεύχος 91, σελ. 401-419.

Ehrhardt & Brigham, 2011

Fairburn, J.A (1989), 'Evolution of Merger Policy, Mergers and Merger Policy', Oxford University Press

Frank J. Fabozzi, Franco Modigliani & Michael G. Ferri «Foundations of Financial Markets and Institutions», Prentice Hall 1994

ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΗ

<http://www.bankingnews.gr/>

<http://www.tovima.gr/finance/article/?aid=472858&ch1=true#commentForm>

https://www.hba.gr/5Ekdosis/UplPDFs/deltia/3-4_1999/4_5.pdf

http://air.euro2day.gr/media/artsfiles/767804-ALPHA_BANK_2012_VRZUn.pdf

<http://www.euro2day.gr/AseAccountReports.aspx?q=30&year=2012&months=198>

<http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3002>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ALPHA BANK A.E. ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ

Χρήσεως από 1η Ιανουαρίου 2011 έως 31η Δεκεμβρίου 2011

(Δημοσιευόμενα βάσει του Κ.Ν. 2190/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης - Δ.Π.Χ.Π.)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες Ευρώ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Ενοποιημένα Στοιχεία		Στοιχεία Τραπεζής	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.103.588	4.124.283	1.149.500	2.805.166
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.807.079	2.397.664	6.721.846	8.824.257
Αξόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	13.960	41.268	13.760	35.796
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	624.447	441.082	639.968	442.013
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	44.875.706	49.304.745	36.152.015	39.919.035
Αξόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				
- Διαθέσιμα προς πώληση	3.078.918	2.375.964	2.896.888	2.808.560
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	2.747.072	5.282.498	2.681.447	5.181.136
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες			1.954.335	1.853.042
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	44.855	49.617		
Επενδύσεις σε ακίνητα	64.688	71.729	40.387	47.706
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.220.949	1.240.658	628.171	631.262
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	181.512	193.191	86.875	98.520
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.466.974	427.554	1.487.782	455.552
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	817.751	666.984	743.975	582.163
	59.047.499	66.617.237	55.196.949	63.684.208
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	100.546	181.078		86.687
Σύνολο Ενεργητικού	59.148.045	66.798.315	55.196.949	63.770.895
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	22.521.200	16.461.381	22.774.803	18.729.995
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.578.143	1.105.433	1.584.153	1.106.591
Υποχρεώσεις προς πελάτες			23.749.193	31.233.710
(συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)	29.399.461	38.292.501		
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	2.188.545	3.561.188	5.288.584	6.980.873
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	51.560	136.520	37.199	113.295
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	360.993	263.510	326.140	234.819
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	58.473	52.592	380	
Λοιπές υποχρεώσεις	927.107	1.058.511	833.093	931.867
Προβλέψεις	96.315	82.745	10.460	9.247
Σύνολο Υποχρεώσεων (α)	57.181.797	61.014.381	54.604.005	59.340.397
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	1.100.281	3.451.067	1.100.281	3.451.067
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	2.757.653	406.867	2.757.653	406.867
Αποθεματικά	218.893	104.441	73.770	(6.542)
Αποτελέσματα εις νέον	(2.659.574)	1.248.496	(3.338.760)	579.106
Καθαρή θέση Μετόχων της Τραπεζής	1.417.253	5.210.871	592.944	4.430.498
Δικαιώματα τρίτων	11.700	13.413		
Υβριδικά κεφάλαια	537.295	559.650		
Σύνολο Καθαρής Θέσεως (β)	1.966.248	5.783.934	592.944	4.430.498
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως (α) + (β)	59.148.045	66.798.315	55.196.949	63.770.895

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	3.719.298	3.543.386	3.156.266	2.955.785
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(1.935.606)	(1.724.756)	(1.802.712)	(1.604.904)
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.783.692	1.818.630	1.353.554	1.350.881
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	345.408	383.475	262.488	283.012
Προμήθειες έξοδα	(51.193)	(50.938)	(42.926)	(41.062)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	294.215	332.537	219.562	241.950
Έσοδα από μερίσματα	3.618	2.678	10.586	46.527
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	142.251	35.139	117.302	9.161
Λοιπά έσοδα	59.721	60.427	14.491	12.326
	205.590	98.244	142.379	68.014
Σύνολο εσόδων	2.283.497	2.249.411	1.715.495	1.660.845
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(535.806)	(548.839)	(390.992)	(403.212)
Γενικά διοικητικά έξοδα	(462.146)	(497.396)	(359.340)	(389.426)
Αποσβέσεις	(93.043)	(93.286)	(60.317)	(57.770)
Λοιπά έξοδα	(5.297)	(8.937)	(1.205)	(6.484)
Σύνολο εξόδων	(1.096.292)	(1.148.458)	(811.854)	(856.892)
Ζημίες απομειώσεις και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.130.317)	(884.754)	(897.803)	(758.198)
Ζημίες απομειώσεις αμοιβάτων του Ελληνικού Δημοσίου και δανείων προς ΔΕΚΟ που συμμετείχαν στο PSI	(4.788.866)		(4.787.657)	
Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συγγενείς εταιρίες	294	172		
	(5.918.889)	(884.582)	(5.685.460)	(758.198)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος και την έκτακτη εισφορά	(4.731.684)	216.371	(4.781.819)	45.755
Φόρος εισοδήματος	921.735	(68.531)	939.153	(46.552)
Έκτακτη εισφορά (Ν.3845/2010)		(61.801)		(55.512)
Καθαρά κέρδη/ (ζημίες), μετά το φόρο εισοδήματος (α)	(3.809.949)	86.039	(3.842.666)	(56.309)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν σε:				
Μετόχους της Τραπεζής	(3.810.169)	85.649	(3.842.666)	(56.309)
Τρίτους	220	390		
Λοιπά αποτελέσματα, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση :				
Μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	(12.994)	(145.174)	(43.270)	(256.915)
Μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων από απομείωση αμοιβάτων του Ελληνικού Δημοσίου	156.218		155.009	
Μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ραών	9.506	(38.206)	9.506	(38.206)
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως μονάδων εξωτερικού	413	(13.259)	(83)	(32)
Φόρος εισοδήματος	(40.761)	41.455	(40.850)	64.940
Σύνολο αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση, μετά το φόρο εισοδήματος (β)	112.382	(155.184)	80.312	(230.213)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος (α) + (β)	(3.697.567)	(69.145)	(3.762.354)	(286.522)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως που αναλογεί σε:				
Μετόχους της Τραπεζής	(3.697.252)	(69.992)	(3.762.354)	(286.522)
Τρίτους	(315)	847		
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή:				
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	(7,2723)	0,0519	(7,3331)	(0,2139)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	(722.347)	(1.130.419)	(2.237.426)	(1.778.198)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(792.160)	(1.646.673)	(326.721)	(1.145.863)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(438.390)	(238.237)	(311.139)	(856.616)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσεως (α) + (β) + (γ)	(1.952.897)	(3.015.329)	(2.875.286)	(3.780.677)
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.692	(20.566)	1.574	1.827
Σύνολο εισροών/(εκροών) χρήσεως	(1.945.205)	(3.035.895)	(2.873.712)	(3.778.850)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ενάρξεως χρήσεως	3.151.288	6.187.183	4.645.869	8.424.719
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξεως χρήσεως	1.206.083	3.151.288	1.772.157	4.645.869

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΕΩΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Καθαρή θέση ενάρξεως χρήσεως (1.1.2011 και 1.1.2010 αντίστοιχα)	5.783.934	5.973.359	4.430.498	4.775.572
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος	(3.697.567)	(69.145)	(3.762.354)	(286.522)
Εξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου, μετά το φόρο εισοδήματος		(607)		(607)
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες	(1.475)	(15.769)		
Διανεμηθέντα μερίσματα στους μετόχους μειοψηφίας		(330)		
Πληρωμή μερισμάτων στους κατόχους υβριδικών τίτλων	(33.275)	(28.173)		
Καταβληθέν μέρισμα προνομιούχων μετοχών	(75.200)	(57.945)	(75.200)	(57.945)
(Αγορές)/Πωλήσεις υβριδικών τίτλων	(9.807)	(17.822)		
Λοιπά	(362)	366		
Καθαρή θέση λήξεως χρήσεως (31.12.2011 και 31.12.2010 αντίστοιχα)	1.966.248	5.783.934	592.944	4.430.498

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ALPHA BANK Α.Ε. ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ
Χρήσεως από 1η Ιανουαρίου 2012 έως 31η Δεκεμβρίου 2012

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Ενοποιημένα Στοιχεία		Στοιχεία Τραπεζής	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.437.260	2.103.588	770.193	1.149.500
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.382.784	1.807.079	6.623.503	6.721.846
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	20.132	13.960	14.119	13.760
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	736.693	624.447	740.614	639.968
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	40.495.343	44.875.706	32.796.574	36.152.015
Αξίογραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				
- Διαθέσιμα προς πώληση	6.038.676	3.078.918	6.171.283	2.896.888
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	1.535.572	2.747.072	1.082.215	2.681.447
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες			2.150.455	1.954.335
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	39.405	44.855		
Επενδύσεις σε ακίνητα	517.776	64.688	31.683	40.387
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.155.190	1.220.949	596.994	628.171
Υπερβάρια και λοιπά άυλα πάγια	142.617	181.512	93.429	86.875
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.799.893	1.466.974	1.780.276	1.487.782
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.049.180	817.751	947.321	743.975
	<u>58.350.521</u>	<u>59.047.499</u>	<u>53.798.659</u>	<u>55.196.949</u>
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	6.804	100.546		
Σύνολο Ενεργητικού	<u>58.357.325</u>	<u>59.148.045</u>	<u>53.798.659</u>	<u>55.196.949</u>
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	25.217.125	22.521.200	25.825.551	22.774.803
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.518.881	1.578.143	1.529.730	1.584.153
Υποχρεώσεις προς πελάτες			23.191.009	23.749.193
(συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)	28.451.478	29.399.461		
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	778.909	2.188.545	2.317.252	5.288.584
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	42.617	51.560	22.774	37.199
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	413.504	360.993	372.468	326.140
Υποχρεώσεις καθορισμένων παραοχών στους εργαζόμενους	52.525	58.473	48.672	380
Λοιπές υποχρεώσεις	970.888	927.107	866.049	833.093
Προβλέψεις	138.787	96.315	30.173	10.460
	<u>57.584.714</u>	<u>57.181.797</u>	<u>54.203.678</u>	<u>54.604.005</u>
Σύνολο Υποχρεώσεων (α)	<u>57.584.714</u>	<u>57.181.797</u>	<u>54.203.678</u>	<u>54.604.005</u>
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	1.100.281	1.100.281	1.100.281	1.100.281
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	2.757.653	2.757.653	2.757.653	2.757.653
Αποθεματικά	268.315	218.893	213.097	73.770
Αποτελέσματα εις νέον	(3.513.096)	(2.659.574)	(4.476.050)	(3.338.760)
Καθαρή θέση Μετόχων της Τραπεζής	613.153	1.417.253	(405.019)	592.944
Δικαιώματα τρίτων	11.904	11.700		
Υβριδικά κεφάλαια	147.554	537.295		
	<u>772.611</u>	<u>1.966.248</u>	<u>(405.019)</u>	<u>592.944</u>
Σύνολο Καθαρής Θέσεως (β)	<u>772.611</u>	<u>1.966.248</u>	<u>(405.019)</u>	<u>592.944</u>
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως (α) + (β)	<u>58.357.325</u>	<u>59.148.045</u>	<u>53.798.659</u>	<u>55.196.949</u>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία		Στοιχεία Τραπεζής	
	Από 1 Ιανουαρίου έως		Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	3.324.887	3.719.298	2.806.242	3.156.266
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(1.927.575)	(1.935.606)	(1.780.274)	(1.802.712)
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.397.312	1.783.692	1.025.968	1.353.554
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	324.281	345.408	253.843	262.488
Προμήθειες έξοδα	(51.531)	(51.193)	(41.633)	(42.926)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	272.750	294.215	212.210	219.562
Έσοδα από μερίσματα	998	3.618	494	10.586
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	(232.335)	142.251	(444.990)	117.302
Λοιπά έσοδα	67.325	59.721	12.372	14.491
	(164.012)	205.590	(432.124)	142.379
Σύνολο εσόδων	1.506.050	2.283.497	806.054	1.715.495
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(546.770)	(535.806)	(408.144)	(390.992)
Γενικά διοικητικά έξοδα	(463.073)	(462.146)	(352.522)	(359.340)
Αποσβέσεις	(97.860)	(93.043)	(60.270)	(60.317)
Λοιπά έξοδα	(70.977)	(5.297)	(26.680)	(1.205)
Σύνολο εξόδων	(1.178.680)	(1.096.292)	(847.616)	(811.854)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.668.856)	(1.130.317)	(1.374.711)	(897.803)
Ζημίες απομειώσεως ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου και δανείων προς ΔΕΚΟ που συμμετείχαν στο PSI		(4.788.866)		(4.787.657)
Αναίτηγία κερδών/(ζημιών) από συγγενείς εταιρίες	(3.377)	294		
	(1.672.233)	(5.918.889)	(1.374.711)	(5.685.460)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(1.344.863)	(4.731.684)	(1.416.273)	(4.781.819)
Φόρος εισοδήματος	258.993	921.735	279.133	939.153
Καθαρά κέρδη/(ζημίες), μετά το φόρο εισοδήματος (α)	(1.085.870)	(3.809.949)	(1.137.140)	(3.842.666)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν σε:				
Μετόχους της Τραπεζής	(1.086.284)	(3.810.169)	(1.137.140)	(3.842.666)
Τρίτους	414	220		
Λοιπά αποτελέσματα, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση :				
Μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	236.189	(12.994)	314.249	(43.270)
Μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων από απομείωση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου		156.218		155.009
Μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ροών	(152.674)	9.506	(140.082)	9.506
Συναίλληγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως μονάδων εξωτερικού	(23.237)	413	3	(83)
Αναίτηγία λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	500			
Φόρος εισοδήματος	(12.029)	(40.761)	(34.843)	(40.850)
Σύνολο αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση, μετά το φόρο εισοδήματος (β)	48.749	112.382	139.327	80.312
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος (α) + (β)	(1.037.121)	(3.697.567)	(997.813)	(3.762.354)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως που αναλογεί σε:				
Μετόχους της Τραπεζής	(1.038.045)	(3.697.252)	(997.813)	(3.762.354)
Τρίτους	924	(315)		
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή:				
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	(2,0332)	(7,2723)	(2,1284)	(7,3331)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΕΩΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία		Στοιχεία Τραπεζής	
	Από 1 Ιανουαρίου έως		Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Καθαρή θέση ενόρκους χρήσεως (1.1.2012 και 1.1.2011 αντίστοιχα)	1.966.248	5.783.934	592.944	4.430.498
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος	(1.037.121)	(3.697.567)	(997.813)	(3.762.354)
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες	(705)	(1.475)		
Πληρωμή μερισμάτων στους κατόχους υβριδικών τίτλων		(33.275)		
Καταβληθέν μερίσμα προνομιούχων μετοχών (Αγορές), (Ανακλήσεις)/Πωλήσεις υβριδικών τίτλων	(155.350)	(9.807)		(75.200)
Λοιπά	(461)	(362)	(150)	
Καθαρή θέση λήξεως χρήσεως (31.12.2012 και 31.12.2011 αντίστοιχα)	772.611	1.966.248	(405.019)	592.944

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	2.608.775	(722.347)	3.484.572	(2.237.426)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(1.225.380)	(792.160)	(1.494.616)	(326.721)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(478.434)	(438.390)	(1.750.422)	(311.139)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσεως (α) + (β) + (γ)	904.961	(1.952.897)	239.534	(2.875.286)
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(939)	7.692	1.457	1.574
Σύνολο εισροών/(εκροών) χρήσεως	904.022	(1.945.205)	240.991	(2.873.712)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ενάρξεως χρήσεως	1.206.083	3.151.288	1.772.157	4.645.869
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξεως χρήσεως	2.110.105	1.206.083	2.013.148	1.772.157

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ALPHA BANK Α.Ε. ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ
Χρήσεως από 1η Ιανουαρίου 2013 έως 31η Δεκεμβρίου 2013

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Ενοποιημένα Στοιχεία		Στοιχεία Τραπεζής	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.688.182	1.437.248	1.006.294	770.193
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.566.230	3.382.690	5.036.860	6.623.503
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	8.836	20.132	7.001	14.119
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	797.393	736.693	807.911	740.614
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελάτων	51.678.313	40.578.845	44.236.465	32.796.574
Αξίογραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				
- Διαθέσιμα προς πώληση	4.966.934	6.037.298	4.449.576	6.171.283
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	1.369.786	1.535.572	1.017.694	1.082.215
- Δανειακού χαρτοφυλακίου	4.308.556		4.308.556	
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες			2.070.735	2.150.455
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	50.044	74.610		
Επενδύσεις σε ακίνητα	560.453	493.498	28.205	31.683
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.122.470	987.385	754.299	596.994
Υπεράξια και λοιπά άυλα πάγια	242.914	141.757	196.067	93.429
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.788.688	1.806.151	2.740.649	1.786.612
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.542.830	1.014.735	1.442.735	915.685
	<u>73.691.629</u>	<u>58.246.614</u>	<u>68.103.047</u>	<u>53.773.359</u>
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	5.638	6.804		
Σύνολο Ενεργητικού	<u>73.697.267</u>	<u>58.253.418</u>	<u>68.103.047</u>	<u>53.773.359</u>
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	19.082.724	25.215.163	19.355.329	25.825.551
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.373.500	1.518.881	1.374.261	1.529.730
Υποχρεώσεις προς πελάτες			37.504.689	23.191.009
(συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)	42.484.860	28.464.349		
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	782.936	732.259	1.295.445	2.317.252
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	56.768	42.529	32.781	22.774
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	35.160	412.020		372.468
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	78.700	52.182	74.574	48.719
Λοιπές υποχρεώσεις	1.156.000	929.748	1.059.717	866.049
Προβλέψεις	278.884	138.787	258.945	30.173
Σύνολο Υποχρεώσεων (α)	<u>65.329.532</u>	<u>57.505.918</u>	<u>60.955.741</u>	<u>54.203.725</u>
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ				
Μεταχικό Κεφάλαιο	4.216.872	1.100.281	4.216.872	1.100.281
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	4.212.062	2.757.653	4.212.062	2.757.653
Αποθεματικά	631.033	268.315	517.559	213.097
Αποτελέσματα εις νέον	(747.572)	(3.538.207)	(1.799.187)	(4.501.397)
Καθαρή θέση Μετόχων της Τραπεζής	8.312.395	588.042	7.147.306	(430.366)
Δικαιώματα τρίτων	23.640	11.904		
Υβριδικά κεφάλαια	31.700	147.554		
Σύνολο Καθαρής Θέσεως (β)	<u>8.367.735</u>	<u>747.500</u>	<u>7.147.306</u>	<u>(430.366)</u>
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως (α) + (β)	<u>73.697.267</u>	<u>58.253.418</u>	<u>68.103.047</u>	<u>53.773.359</u>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Τόκοι και εξομοιωμένα έσοδα	3.512.375	3.303.458	2.676.549	2.806.242
Τόκοι και εξομοιωμένα έξοδα	(1.854.554)	(1.920.176)	(1.516.287)	(1.780.274)
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.657.821	1.383.282	1.159.762	1.025.968
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	429.378	322.949	321.848	253.843
Προμήθειες έξοδα	(59.071)	(51.262)	(47.656)	(41.633)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	370.307	271.687	274.192	212.210
Έσοδα από μερίσματα	1.048	998	664	494
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	256.551	(232.856)	(18.704)	(444.990)
Λοιπά έσοδα	74.626	61.337	23.433	12.372
	332.225	(170.521)	5.293	(432.124)
Σύνολο εσόδων	2.360.353	1.484.448	1.439.347	806.054
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(661.569)	(532.699)	(417.991)	(402.886)
Γενικά διοικητικά έξοδα	(584.554)	(454.990)	(436.484)	(352.522)
Αποσβέσεις	(92.161)	(93.634)	(48.357)	(60.270)
Λοιπά έξοδα	(87.568)	(70.769)	(46.941)	(26.680)
Σύνολο εξόδων	(1.425.852)	(1.152.092)	(949.773)	(842.358)
Ζημίες απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.923.213)	(1.666.543)	(1.609.775)	(1.374.711)
Αρνητική υπεραξία εξαγοράς Εμπορικής Τραπεζής	3.283.052		3.295.718	
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	(16.194)	(10.393)		
	1.343.645	(1.676.936)	1.685.943	(1.374.711)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	2.278.146	(1.344.580)	2.175.517	(1.411.015)
Φόρος εισοδήματος	701.195	256.973	681.504	278.081
Καθαρά κέρδη/(ζημίες), μετά το φόρο εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.979.341	(1.087.607)	2.857.021	(1.132.934)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες), μετά το φόρο εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες	(57.117)	5.920		
Καθαρά κέρδη/(ζημίες), μετά το φόρο εισοδήματος (α)	2.922.224	(1.081.687)	2.857.021	(1.132.934)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν σε:				
Μετόχους της Τραπεζής				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.979.286	(1.088.021)	2.857.021	(1.132.934)
- από διακοπείσες δραστηριότητες	(57.117)	5.920		
	2.922.169	(1.082.101)	2.857.021	(1.132.934)
Τρίτους				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	55	414		
Λοιπά αποτελέσματα, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση:				
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων				
Μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιόγραφων	226.865	239.353	246.689	314.249
Μεταβολή του αποθεματικού ανισταθμισμένων ταμειακών ροών	153.151	(152.674)	145.078	(140.082)
Συνολογενετικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και ανισταθμιστές μονάδων εδαφικού	(2.449)	(21.003)		3
Μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	1.131	500		
Φόρος εισοδήματος	(94.196)	(12.363)	(87.305)	(34.843)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, μετά το φόρο εισοδήματος	284.502	53.813	304.462	139.327
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες	47.037	(5.064)		
	331.539	48.749	304.462	139.327
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Μεταβολή αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών	(5.074)	2.584	(10.089)	3.114
Φόρος εισοδήματος	3.510	(517)	4.524	(623)
	(1.564)	2.067	(5.565)	2.491
Σύνολο αποτελεσμάτων, μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση (β)	329.975	50.816	298.897	141.818
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος (α) + (β)	3.252.199	(1.030.871)	3.155.918	(991.116)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως που αναλογεί σε:				
Μετόχους της Τραπεζής				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3.262.233	(1.032.651)	3.155.918	(991.116)
- από διακοπείσες δραστηριότητες	(10.080)	856		
	3.252.153	(1.031.795)	3.155.918	(991.116)
Τρίτους				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	46	924		
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή:				
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	0,4401	(1,1206)	0,4303	(1,1732)
Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ ανά μετοχή)	0,4487	(1,1267)		
Βασικά και προσαρμοσμένα από διακοπείσες δραστηριότητες (€ ανά μετοχή)	(0,0086)	0,0061		

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες	(4.429.886)	2.624.671	(4.096.915)	3.484.572
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες λειτουργικές δραστηριότητες	(2.479)	(18.697)		
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	(4.432.365)	2.605.974	(4.096.915)	3.484.572
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	2.852.821	(1.217.333)	2.561.165	(1.494.616)
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες επενδυτικές δραστηριότητες	(415)	(5.247)		
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	2.852.406	(1.222.580)	2.561.165	(1.494.616)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες	446.300	(478.434)	270.386	(1.750.422)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	446.300	(478.434)	270.386	(1.750.422)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσεως (α) + (β) + (γ)	(1.133.659)	904.960	(1.265.364)	239.534
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(3.267)	(939)	1.215	1.457
Σύνολο εισροών/(εκροών) χρήσεως	(1.136.926)	904.021	(1.264.149)	240.991
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ενάρξεως χρήσεως	2.110.093	1.206.072	2.013.148	1.772.157
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξεως χρήσεως	973.167	2.110.093	748.999	2.013.148

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΕΩΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Καθαρή θέση ενάρξεως χρήσεως (1.1.2013 και 1.1.2012 αντίστοιχα)	747.500	1.966.248	(430.366)	592.944
Επίδραση από την αναδρομική εφαρμογή νέων λογιστικών αρχών, μετά το φόρο εισοδήματος		(31.363)		(32.044)
Αναμορφωμένο Υπόλοιπο 1.1.2012	747.500	1.934.885	(430.366)	560.900
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος	3.252.199	(1.030.871)	3.155.918	(991.116)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών υπέρ του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	4.021.000		4.021.000	
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών	550.000		550.000	
Έξοδα αύξησεως μετοχικού κεφαλαίου, μετά το φόρο εισοδήματος	(163.828)		(163.828)	
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες (Αγορές), (Ανακτήσεις)/Πωλήσεις υβριδικών τίτλων	11.298	(705)		
	(64.928)	(155.350)		
Λοιπά	14.494	(459)	14.582	(150)
Καθαρή θέση λήξεως χρήσεως (31.12.2013 και 31.12.2012 αντίστοιχα)	8.367.735	747.500	7.147.306	(430.366)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ALPHA BANK Α.Ε. ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ
Χρήσεως από 1η Ιανουαρίου 2014 έως 31η Δεκεμβρίου 2014

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Ενοποιημένα Στοιχεία		Στοιχεία Τραπεζής	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.019.017	1.688.182	1.265.442	1.006.294
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.771.739	2.566.230	4.714.551	5.036.860
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.189	8.836	1.729	7.001
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.148.476	797.393	1.153.944	807.911
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	49.556.985	51.678.313	43.475.910	44.236.465
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				
- Διαθέσιμα προς πώληση	5.688.286	4.966.934	4.638.825	4.449.576
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	310.818	1.369.786	93.817	1.017.694
- Δανειακού χαρτοφυλακίου	4.299.101	4.308.556	4.299.101	4.308.556
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες			2.072.689	2.070.735
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	46.383	50.044		
Επενδύσεις σε ακίνητα	567.212	560.453	31.939	28.205
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.083.348	1.122.470	729.585	754.299
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	331.424	242.914	261.351	196.067
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	3.689.446	2.788.688	3.604.079	2.740.649
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.365.066	1.542.830	1.289.764	1.442.735
	<u>72.881.490</u>	<u>73.691.629</u>	<u>67.632.726</u>	<u>68.103.047</u>
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	53.971	5.638	1.831	
Σύνολο Ενεργητικού	<u>72.935.461</u>	<u>73.697.267</u>	<u>67.634.557</u>	<u>68.103.047</u>
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	17.300.114	19.082.724	17.558.462	19.355.329
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.948.541	1.373.500	1.946.401	1.374.261
Υποχρεώσεις προς πελάτες			37.817.447	37.504.689
(συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)	42.900.633	42.484.860		
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.523.521	782.936	2.021.165	1.295.445
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	61.794	56.768	47.819	32.781
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	25.502	35.160		
Υποχρεώσεις καθαρών παρακών στους εργαζόμενους	105.353	78.700	94.683	74.574
Λοιπές υποχρεώσεις	1.091.747	1.156.000	993.887	1.059.717
Προβλέψεις	212.712	278.884	333.520	258.945
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	58.994			
Σύνολο Υποχρεώσεων (α)	<u>65.228.911</u>	<u>65.329.532</u>	<u>60.813.384</u>	<u>60.955.741</u>
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	3.830.718	4.216.872	3.830.718	4.216.872
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	4.858.216	4.212.062	4.858.216	4.212.062
Αποθεματικά	105.712	631.033	53.351	517.559
Ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση και αφορούν στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(25)			
Αποτελέσματα εις νέον	(1.142.801)	(747.572)	(1.921.112)	(1.799.187)
Καθαρή θέση Μετόχων της Τραπεζής	7.651.820	8.312.395	6.821.173	7.147.306
Δικαιώματα τρίτων	23.266	23.640		
Υβριδικά κεφάλαια	31.464	31.700		
Σύνολο Καθαρής Θέσεως (β)	<u>7.706.550</u>	<u>8.367.735</u>	<u>6.821.173</u>	<u>7.147.306</u>
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως (α) + (β)	<u>72.935.461</u>	<u>73.697.267</u>	<u>67.634.557</u>	<u>68.103.047</u>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	3.282.288	3.512.375	2.788.599	2.676.549
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(1.343.757)	(1.854.554)	(1.245.900)	(1.516.787)
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.938.531	1.657.821	1.542.699	1.159.762
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	455.220	429.378	380.900	321.848
Προμήθειες έξοδα	(58.081)	(59.071)	(46.903)	(47.656)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	397.139	370.307	333.997	274.192
Έσοδα από μερίσματα	1.573	1.048	52.027	664
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	41.289	256.551	16.145	(18.704)
Λοιπά έσοδα	64.995	74.626	18.171	23.433
	107.857	332.225	86.343	5.393
Σύνολο εσόδων	2.443.527	2.360.353	1.963.039	1.439.347
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(662.601)	(661.569)	(528.342)	(417.991)
Κόστος αποζημιώσεων προγράμματος εθελουσίας εξόδου	(200.800)	(200.800)	(200.800)	(200.800)
Γενικά διοικητικά έξοδα	(614.506)	(584.554)	(496.326)	(436.484)
Αποσβέσεις	(97.953)	(92.161)	(62.719)	(48.357)
Λοιπά έξοδα	(69.251)	(87.568)	(16.952)	(46.941)
Σύνολο εξόδων	(1.645.111)	(1.425.852)	(1.305.139)	(949.773)
Ζημιές απομειώσεων και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.853.205)	(1.923.213)	(1.393.551)	(1.609.775)
Αρνητική υπεραξία εξαγορών	40.287	3.283.052		3.295.718
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	(10.759)	(16.194)		
	(1.823.677)	1.343.645	(1.393.551)	1.685.943
Κέρδη/(ζημιές) πριν το φόρο εισοδήματος	(1.025.261)	2.278.146	(735.651)	2.175.517
Φόρος εισοδήματος	695.553	701.195	677.122	681.504
Καθαρά κέρδη/(ζημιές), μετά το φόρο εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(329.708)	2.979.341	(58.529)	2.857.021
Καθαρά κέρδη/(ζημιές), μετά το φόρο εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες		(57.117)		
Καθαρά κέρδη/(ζημιές), μετά το φόρο εισοδήματος (α)	(329.708)	2.922.224	(58.529)	2.857.021
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν σε:				
Μετόχους της Τραπεζής				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(329.809)	2.979.286	(58.529)	2.857.021
- από διακοπείσες δραστηριότητες		(57.117)		
	(329.809)	2.922.169	(58.529)	2.857.021
Τρίτους				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	101	55		
Λοιπά αποτελέσματα, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση:				
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων				
Μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιόγραφων	(481.006)	226.865	(400.381)	246.689
Μεταβολή του αποθεματικού αναταξιμώσεων τραπεζικών ραών	(224.342)	153.151	(227.861)	145.078
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και ανισοτιμώσεων μονάδων εξωτερικού	(2.909)	(2.449)		
Μεταβολή αναλογίας ποικίλων αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	(1.318)	1.131		
Φόρος εισοδήματος	182.822	(94.196)	164.034	(87.305)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, μετά το φόρο εισοδήματος	(526.753)	284.502	(464.208)	304.462
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες, μετά το φόρο εισοδήματος		47.037		
	(526.753)	331.539	(464.208)	304.462
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Μεταβολή αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών	(38.364)	(5.074)	(37.341)	(10.089)
Φόρος εισοδήματος	9.930	3.510	9.709	4.524
	(28.434)	(1.564)	(27.632)	(5.565)
Σύνολο αποτελεσμάτων, μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση (β)	(555.187)	329.975	(491.840)	298.897
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος (α) + (β)	(884.895)	3.252.199	(550.369)	3.155.918
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως που αναλογεί σε:				
Μετόχους της Τραπεζής				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(884.928)	3.262.233	(550.369)	3.155.918
- από διακοπείσες δραστηριότητες		(10.080)		
	(884.928)	3.252.153	(550.369)	3.155.918
Τρίτους				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	33	46		
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή:				
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	(0,0267)	0,4401	(0,0047)	0,4303
Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ ανά μετοχή)	(0,0267)	0,4487		
Βασικά και προσαρμοσμένα από διακοπείσες δραστηριότητες (€ ανά μετοχή)		(0,0086)		

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες	(1.321.848)	(4.429.886)	(1.689.756)	(4.096.915)
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες λειτουργικές δραστηριότητες		(2.479)		
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	(1.321.848)	(4.432.365)	(1.689.756)	(4.096.915)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	515.894	2.852.821	1.118.895	2.561.165
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες επενδυτικές δραστηριότητες		(415)		
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	515.894	2.852.406	1.118.895	2.561.165
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1.021.950	446.300	1.043.043	270.386
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	1.021.950	446.300	1.043.043	270.386
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσεως (α) + (β) + (γ)	215.996	(1.133.659)	472.182	(1.265.364)
Επίδραση συναλληλαγματικών διαφορών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.081	(3.267)	1.848	1.215
Σύνολο εισροών/(εκροών) χρήσεως	221.077	(1.136.926)	474.030	(1.264.149)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ενάρξεως χρήσεως	973.167	2.110.093	748.999	2.013.148
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξεως χρήσεως	1.194.244	973.167	1.223.029	748.999

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΕΩΣ

	Ενοποιημένα Στοιχεία Από 1 Ιανουαρίου έως		Στοιχεία Τραπεζής Από 1 Ιανουαρίου έως	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Καθαρή θέση ενάρξεως χρήσεως (1.1.2014 και 1.1.2013 αντίστοιχα)	8.367.735	747.500	7.147.306	(430.366)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος	(884.895)	3.252.199	(550.369)	3.155.918
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου δια ιδιωτικής τοποθέτησες με έκδοση κοινών μετοχών	1.200.000		1.200.000	
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών υπέρ του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας		4.021.000		4.021.000
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών		550.000		550.000
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών	(940.000)		(940.000)	
Εξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, μετά το φόρο εισοδήματος	(35.764)	(163.828)	(35.764)	(163.828)
Μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες	(333)	11.298		
(Αγορές), (Ανακτήσεις)/Πωλήσεις υβριδικών τίτλων	(236)	(64.928)		
Λοιπά	43	14.494		14.582
Καθαρή θέση λήξεως χρήσεως (31.12.2014 και 31.12.2013 αντίστοιχα)	7.706.550	8.367.735	6.821.173	7.147.306